

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี
ชื่อและนามสกุลผู้วิจัย	นายประทวน บุญรักษา
แขนงวิชา	บริหารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์
คณะกรรมการที่ปรึกษา	1. รองศาสตราจารย์ ดร. กล้า ทองขาว 2. รองศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี ตั้งษ์ศรี
ปีการศึกษา	2538

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาผลการบริหารงานวิชาการ ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี ทั้ง 4 งาน คือ งานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอน งานนิเทศการศึกษา และงานวัดผลและประเมินผล และเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาตามตัวแปรพื้นฐาน คือ ตำแหน่งหน้าที่ ขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพการบริหาร ประสิทธิภาพการสอน เพศ อายุ และวุฒิทางการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและครูสายงานผู้สอนของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 251 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา รวม 4 งาน คือ งานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอน งานนิเทศการศึกษา และงานวัดผลและประเมินผล รวม 38 ข้อ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .9484 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t - test และ F - test

ข้อค้นพบจากการวิจัย

1. ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

โรงเรียนและครูสายผู้สอนในภาพรวมทั้ง 4 งาน มีผลการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละผลการบริหารงานแต่ละด้านพบว่า ผลงานด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ผลงานด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการนิเทศการศึกษา และผลงานด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา พบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการรวมทั้ง 4 งาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงานแล้ว พบว่างานด้านการวัดผลและประเมินผล มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนอีกทั้ง 3 งานมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้าราชการครู ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการในภาพรวมทั้ง 4 งาน ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงานแล้ว พบว่า ผลการบริหารงานด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอีกทั้ง 3 งานไม่แตกต่างกัน ประสบการณ์การบริหารต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันในภาพรวมทั้ง 4 งาน และแยกแต่ละงาน ครูสายผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันในภาพรวมทั้ง 4 งาน และแยกแต่ละงาน ผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันในภาพรวมทั้ง 4 งาน และแยกแต่ละงาน ผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการในภาพรวมทั้ง 4 งาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงานแล้ว พบว่า งานนิเทศการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันส่วนอีก 3 งาน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันในภาพรวมทั้ง 4 งาน และแยกแต่ละงาน

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ควรให้การสนับสนุนดังต่อไปนี้

1. ควรจัดอบรมศึกษาดูงาน ให้แก่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูสายผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

2. จัดหาคู่มือและเอกสารประกอบหลักสูตรให้ครบถ้วนและจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ให้เพียงพอ

3. จัดสรรและบรรจุอัตรากำลังครู ให้เพียงพอทั้งด้านปริมาณและวิชาเอกที่โรงเรียนต้องการ

4. ควรมีการติดตาม นิเทศ และประเมินผลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

Title A Study of Results of Academic Administration in
Primary Schools under the Project of the Basic Education
Opportunity Expanding in Ubonratchathani Province.

By Mr. Pratuan Bunraksa

Degree Master of Education Administration

Major Field Education Administration

School of Education Studies

Thesis Advisors Assoc.Prof.Dr. Kla Tongkow
Assoc.Prof.Dr. Sumalee Sangsri

Academic year 1995

Abstract

The objectives of this research was to study the results of academic administration work at the secondary level in primary schools according of the project to expand basic educational opportunities in UbonRatchathani, based on the following work areas: 1) curriculum and implementation 2) learning and instruction 3) educational supervision 4) testing and evaluation. This research also compares the results of academic administration work at the secondary education level based on the opinions of a sample group and the following basic variables: 1) position and role 2) size of school 3) administrative experience 4) teaching experience 5) gender 6) age 7) Educational qualification

The sample group used in the research consisted of 251 primary school administrators and teachers from the project to expand basic educational opportunities. The research data was obtained by using questionnaires on academic administration at the secondary education level according to the project to expand basic educational opportunities in Ubon Ratchathani. The questionnaire consisted of 38 questions covering the following work areas: 1) curriculum and implementation 2) learning and instruction 3) educational supervision 4) testing and evaluation. The questionnaires used standard value estimation (Rating Scale) which include the total confidence of 9484. The data analysis was based on mean, standard deviation. The hypothesis was tested by using t-test and F-test.

Research Findings

The results of academic administration work

1. The results of academic administration work at the secondary education level in primary schools according to the project to expand basic educational opportunities in Ubon Ratchathani demonstrated that according to the opinions of school administrators and teachers. The results of academic administration work in all four areas as a whole. Received a medium level rating. However, when considering each of the individual areas of academic administration. The research found that the results in the area of testing and evaluation received a high level rating, while in the areas of curriculum and implementation. education supervision. and learning and instruction received a medium level rating.

2. When comparing the opinions of government teachers which the researcher divided according to variables identified in this study. The findings showed that government teachers in different positions had different opinions regarding the results of academic administration work in the four areas as a whole

¶

which was statistically significant at the .05 level. However, when comparing each individual area. There were no significant differences in opinion regarding results in the area of testing and evaluation. Government teachers from different sizes of schools did not differ in opinions regarding the results of academic administration work in the four areas as a whole. However, when comparing each of the individual areas. There was a difference in opinions regarding results in the area of curriculum and implementation which were statistically significant at the .05 level. Government teachers with different levels of experience in administration. different levels of experience in teaching and different levels of education did not differ in opinion regarding the results of academic administration work in the four areas as a whole. The government teachers. when divided by age and gender had different opinions regarding the results of academic administration work in the four areas as a whole which were statistically significant at the .05 level. However, there were no significant differences in opinion regarding the results of educational supervision.

Suggestions from the researcher

The Provincial office of Primary School Education of Ubonratchathani should provide more about to:

1. There should continuing follow - up on the instruction for the Administrators and the teachers give to knowing and understanding on academic work.
2. There should provide more support in the material and equipment
3. There should provide more support the teachers both quantities and major subject
4. There should provide more organized supervision and continuing follow - up no the progress of academic administration work at the secondary education level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี สังข์ศรี ประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาแนะนำการแก้ไขข้อบกพร่องโดยตลอด รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม รอดประเสริฐ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพิ่มเติม จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.นิราศ จันทจริตร์ ดร.วิสุทธิ์ ราตรี ดร.ประมวล อุ๋นใจ ดร.สมาน อัสวภูมิ และดร.วรรณภา โปธิน้อย ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงและความครอบคลุมเนื้อหาของแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทุกท่าน ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม ตลอดทั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอที่ให้การสนับสนุน จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ครู - อาจารย์โรงเรียนชุมชนบ้านบุเปือยทุกท่านที่อนุเคราะห์ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและประสานงานด้านต่าง ๆ รวมทั้ง คุณสุพล ทิพย์สุข พร้อมทั้งครอบครัว ที่ให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณคำเพชร บุญรักษา เด็กชายนเรศ บุญรักษา เด็กชายอิศเรศ บุญรักษา และญาติมิตรทุกคนที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อุทิศแด่บิดา มารดาผู้ล่วงลับ และบูรพาจารย์ที่ได้ให้การศึกษาแก่ผู้วิจัย ตลอดทั้งผู้รวบรวมและเรียบเรียงเอกสารที่ผู้วิจัยอ้างถึงในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกท่าน

ประทวน บุญรักษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
สมมุติฐานการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
นิยามศัพท์	6
ความสำคัญของการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ	8
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ	9
ผู้บริหาร โรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการ	10
ผู้ช่วยผู้บริหารงานฝ่ายวิชาการกับการบริหารงานวิชาการ	13
ครูผู้สอนกับการบริหารงานวิชาการ	14
ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ	17
การบริหารงานวิชาการ	29
งานหลักสูตรและการนำไปใช้	29
งานการเรียนการสอน	37
งานนิเทศการศึกษา	45
งานการวัดผลและประเมินผล	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	79
นิยามปฏิบัติการ	82

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	82
การเก็บรวบรวมข้อมูล	84
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	84
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	88
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	90
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ	113
บทที่ 5 สรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	117
อภิปรายผล	121
ข้อเสนอแนะ	128

ตารางที่	ตาราง	หน้า
3.1	จำนวนประชากรจำแนกตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน	79
3.2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน	80
4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรพื้นฐาน	88
4.2	ผลการบริหารงานระดับมัธยมศึกษา ในภาพรวม ทั้ง 4 งาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสายผู้สอน	91
4.3	ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมทั้ง 4 งาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน	91
4.4	ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมทั้ง 4 งาน ตามความคิดเห็นของครูสายผู้สอน	92
4.5	ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอนต่อผลการบริหารงานวิชาการ ด้านงานหลักสูตรและการนำไปใช้ จำแนกเป็นรายชื่อ	92
4.6	ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอนต่อผลการบริหารงานวิชาการ ด้านการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายชื่อ	94
4.7	ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอนต่อผลการบริหารงานวิชาการ ด้านงานนิเทศการศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ	96
4.8	ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ต่อผลการบริหารงาน วิชาการด้านงานวัดผลและประเมินผล จำแนกเป็นรายชื่อ	97
4.9	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา	98
4.10	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	98
ญ		
4.11	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา	99

	จำแนกตามประสบการณ์การบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน	
4.12	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การสอนของครูสายผู้สอน	100
4.13	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน	100
4.14	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การสอนของครูสายผู้สอน	101
4.15	เปรียบเทียบรายคู่ความแตกต่างของผลการบริหารงาน วิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูสายผู้สอน จำแนกตามเพศ	102
4.16	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน จำแนกตามเพศ	102
4.17	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสายผู้สอน จำแนกตามเพศ	103
4.18	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูสายผู้สอน จำแนกตามอายุ	103
4.19	เปรียบเทียบรายคู่ แสดงผลความแตกต่างของผล การบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูสายผู้สอน จำแนกตามอายุ	104
4.20	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน จำแนกตามอายุ	105
4.21	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสายผู้สอน จำแนกตามอายุ	105
4.22	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้บริหาร โรงเรียน และครูสายผู้สอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	106
4.23	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	106

4.24	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสายผู้สอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	107
4.25	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูสายผู้สอนต่อผลการบริหาร งานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ	107
4.26	เปรียบเทียบผลการบริหารด้านการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูสายผู้สอน แนกเป็นรายด้านและรายข้อ	109
4.27	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศ การศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูสายผู้สอน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ	111
4.28	เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลและ ประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูสายผู้สอน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ	112
4.29	วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด	113

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

เนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ทั้งยังมีความสลับซับซ้อนและเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อีกทั้งแนวโน้มของสังคมไทยกำลังพัฒนาไปสู่สังคมอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มพูนพัฒนาความรู้พื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้น โดยใช้กระบวนการทางการศึกษาเป็นเครื่องมือ

รัฐบาลจึงได้มีนโยบายด้านการศึกษารับขึ้น เป็นนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษา ขึ้นพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้น ซึ่งเริ่มตั้งแต่รัฐบาลสมัย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ และนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาขึ้นพื้นฐานมาชัดเจนขึ้น ในสมัยรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ที่ได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2534 เป็นนโยบายสังคมด้าน การศึกษาว่า “รัฐบาลมุ่งให้ความสำคัญต่อการขยายโอกาสการศึกษา เพื่อเป็นรากฐานการขยาย การศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี ตลอดทั้งปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ควบคู่ไปกับการเพิ่มพูนความรู้ผ่านระบบสื่อสาร-มวลชน ต่าง ๆ ... ”(คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน 2536 : 6)

รัฐบาลในสมัยต่อมาได้มีนโยบายเกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการศึกษาใกล้เคียงกัน ดังเช่น รัฐบาลสมัยของ นายอานันท์ ปันยารชุน ก็ได้แถลงต่อรัฐสภาว่า “เร่งขยายโอกาสและบริการทางการศึกษาในและนอกระบบให้

ทั้งขยายการศึกษาปฐมวัยในชนบทเพิ่มขึ้น ” (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน 2536 : 8)

รัฐบาลสมัย นายชวน หลีกภัย ได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2535 ก่อนข้างชัดเจนกว่ารัฐบาลก่อน ๆ ซึ่งมีนโยบายว่า “รัฐบาลมีความเชื่อว่า การลงทุนทางการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นต่อเอกราชอธิปไตย และความมั่นคงของประเทศ การเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาเท่านั้น ที่จะส่งผลให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้าในทุกด้าน รัฐบาลจะเร่งลงทุนทางการศึกษาเพื่อพัฒนา

2

คุณภาพเด็ก เยาวชน และประชาชนเป็นลำดับแรก เพื่อให้ได้รับการเรียนรู้อย่างถูกต้องและต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยจะเร่งดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี เพื่อให้เป็นการศึกษาขึ้นพื้นฐานของประชาชน โดยกำหนดมาตรการและวิธีที่เหมาะสม มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างการศึกษาในโรงเรียนและนอกระบบ รวมทั้งสนับสนุนการจัดการศึกษา ให้แก่ผู้บกพร่องทางร่างกายทางจิตใจ และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงทั้งประเทศ ” (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน 2536 : 10)

จากนโยบายของรัฐบาลสมัยต่างๆ ดังกล่าวเห็นได้ว่ารัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการศึกษาภาคบังคับ 6 ปี เป็น 9 ปี คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) ดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษา (โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ) ผู้ส่วนภูมิภาคในลักษณะของการกระจายอย่างทั่วถึงได้โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

1. ให้เปิดการเรียนการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอยู่แล้ว และมีห้องเรียนเพียงพอ โดยไม่ต้องจัดสร้างโรงเรียนขึ้นใหม่และไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษาดังอยู่แล้วในท้องถิ่น

2. ให้จัดการเรียนการสอนได้ในโรงเรียน ที่มีบุคลากรผู้สอนเพียงพอ

3. ให้เปิดการเรียนการสอนได้โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน แต่ให้ตั้งงบประมาณอุดหนุนนักเรียน เป็นรายหัว ให้ครอบคลุมค่าเล่าเรียนที่ไม่เก็บและค่าแบบเรียนเพื่อให้อ่านเรียน ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความแตกต่างระหว่างนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา

นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นมา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา- แห่งชาติ ได้ดำเนินการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ (ยกเว้นกรุงเทพฯ) ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จนถึง ปีการศึกษา 2537 ดังนี้

ปีการศึกษา 2533	จำนวน 119 โรงเรียน
ปีการศึกษา 2534	จำนวน 1247 โรงเรียน
ปีการศึกษา 2535	จำนวน 1322 โรงเรียน
ปีการศึกษา 2536	จำนวน 832 โรงเรียน
ปีการศึกษา 2537	จำนวน 580 โรงเรียน
รวมทั้งสิ้น (ถึงปีการศึกษา 2537)	4200 โรงเรียน

3

(การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี สำนักงาน 2537 : 12)

ส่วนของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สนองนโยบายของรัฐบาล เริ่มปีการศึกษา 2533 จนถึงปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2537) มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 168 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 14,521 คน ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 168 คน ครูสายผู้สอน 666 คน

จากการที่โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา ตามนโยบายของรัฐบาลและเงื่อนไขของคณะรัฐมนตรีนั้น โรงเรียนประถมศึกษาต่างขานรับว่ามีความพร้อมที่จะเปิดได้ แต่ที่จริงแล้ว เป็นความพร้อมทางจิตใจมากกว่า คือ พร้อมที่จะดำเนินการเปิดขยายโอกาสทางการศึกษา ไม่ใช่เปิดขยายโอกาสทางการศึกษา เพราะความพร้อมในด้านปัจจัย หรือถึงแม้จะมีความพร้อมด้านปัจจัย ก็เพียงปีแรกที่เปิดสอนมัธยมศึกษา แต่เมื่อเปิดปีที่สองและปีที่สามแล้วก็จะมิปัญหาเกิดขึ้น

จากผลงานการวิจัยที่ได้ทำการศึกษาไว้ หลังจากมีการเปิดโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแล้ว เห็นว่า ผลการวิจัยของงานแต่ละงานวิจัย จะพบเหมือนกัน คือ

1. อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ โรงเรียนยังขาดอาคารเรียน อาคารประกอบ ตลอดจนห้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น ห้องทดลองวิทยาศาสตร์ ฯลฯ
2. วัสดุครุภัณฑ์บางประเภทยังขาดแคลน เช่น โต๊ะและเก้าอี้ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา
3. อุปกรณ์การเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอ เช่น คู่มือครู แบบเรียน หนังสือ คั่นคว่ำเพิ่มเติม หนังสืออ่านประกอบ เครื่องมือทดลองและสารวิทยาศาสตร์ มีไม่เพียงพอ
4. บุคลากร มีจำนวนไม่เพียงพอและวุฒิสภาวิชาเอกไม่ตรงกับวิชาที่สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายวิชาบังคับ

5. ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง- 2533)

และจากการศึกษา ผลงานวิจัยยังเห็นว่า ข้าราชการครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอยู่ในด้าน การบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา นี้ ถือว่าเป็นภารกิจใหม่ในโรงเรียนประถมศึกษา

จากการที่ ผู้วิจัยเป็นผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดขยายโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ทำให้เกิดตระหนักว่า น่าจะศึกษาวิจัยถึงผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ในจังหวัดอุบลราชธานี

4

ว่าอยู่ในระดับใด เพื่อจะได้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่จะนำไปใช้ในการวางแผน การจัดการจัดการและบริหารงานวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาและจัดอันดับผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยจำแนกตาม
 - 2.1 ตำแหน่งของข้าราชการครู
 - 2.2 ขนาดของโรงเรียน
 - 2.3 ประสบการณ์การทำงาน
 - 2.4 สถานภาพทั่วไป (เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา)
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูตามข้อเสนอ ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 168 และครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 666 คน ปีการศึกษา 2537 ในจังหวัดอุบลราชธานี

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 51 คน ครูสายผู้สอน 200 คน ปีการศึกษา 2537 ในจังหวัดอุบลราชธานี

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรที่อิสระ ได้แก่

3.1.1 ตำแหน่งการงาน

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน

3.1.3 ประสบการณ์การบริหารโรงเรียน

3.1.4 ประสบการณ์การสอน

3.1.5 เพศ

3.1.6 อายุ

5

3.1.7 วุฒิทางการศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี

สมมุติฐานการวิจัย

1. ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 งานแตกต่างกัน
2. ข้าราชการครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 งานแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์บริหารต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 งาน แตกต่างกัน
4. ครูสายผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 งาน แตกต่างกัน
5. ข้าราชการครูที่มีสถานภาพทั่วไป (เพศ อายุ วุฒิการศึกษา) ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 งาน แตกต่างกัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อตกลงเบื้องต้นเพื่อเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน ต้องเป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยม-ศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารมานานน้อยเพียงใด

2. ประสบการณ์บริหารของผู้บริหารโรงเรียน เริ่มนับตั้งแต่เข้าดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจนถึงปัจจุบัน
3. ครูสายผู้สอน จะต้องเป็นครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างเดียว
4. ประสบการณ์การสอนเริ่มนับตั้งแต่ การเข้าดำรงตำแหน่งเป็นครูสายผู้สอนครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน

6

นิยามศัพท์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้นิยามที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเข้าใจตรงกัน ดังนี้

1. ผลการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ผลการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งตรวจสอบจากความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายปฏิบัติการสอน ซึ่งจำแนกเป็น 4 งาน ดังนี้
 - 1.1 งานหลักสูตรและการนำไปใช้
 - 1.2 งานการเรียนการสอน
 - 1.3 งานนิเทศการศึกษา
 - 1.4 งานวัดผลและประเมินผล
2. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี
3. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ ในการแบ่งขนาดของโรงเรียน ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งการเปิดขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเปิดเฉพาะในโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่เท่านั้น ขนาดโรงเรียนในการวิจัยครั้งนี้จึงแบ่งออกเป็น 2 ขนาด คือ
 - 3.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป
 - 3.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน(คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน 2531 : 38)
4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ ผู้รักษาการในตำแหน่ง ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี
5. ประสบการณ์ผู้บริหาร หมายถึง ระยะเวลาในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง เริ่มตั้งแต่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2537) โดยแยกช่วงออกเป็น 4 ช่วง คือ ต่ำกว่า 5 ปี, 5 - 10 ปี, 11 - 15 ปี, 16 ปีขึ้นไป
6. ครูสายผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่สอน เฉพาะระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี

7

7. ประสบการณ์การสอน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนของครูสายผู้สอนตั้งแต่เริ่มบรรจุเข้ารับราชการครูจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2537) โดยแบ่งช่วงออกเป็น 4 ช่วง คือ ต่ำกว่า 5 ปี, 5 - 10 ปี, และ 16 ปีขึ้นไป

8. อายุ หมายถึง อายุตัวของข้าราชการครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งช่วงอายุออกเป็น ต่ำกว่า 30 ปี, 30 - 39 ปี, 40 - 49 ปี, 50 ปีขึ้นไป

9. วุฒิ หมายถึง ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น ปริญญาเอก ปริญญาโท ปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เมื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในการสนับสนุนด้านทรัพยากร และด้านวิชาการแก่โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เช่น ฝึกอบรมผู้บริหารและครูสายผู้สอน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติงานทางวิชาการมากขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ดังจะนำเสนอ ดังนี้

1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

ก่อ สวัสดิพิบูลย์ (อ้างใน ฉวีวรรณ เต็มพิทักษ์ : 2528 : 16) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า “ การบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิด ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ”

กัญญา สาทร (2526 : 524) ได้อธิบายความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า “ การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียน เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ”

สุมิตร คุณานุภกร (2528 : 16 - 18) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า “ การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างภายในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาแก่เด็กให้มีประสิทธิภาพสูง ”

องค์การ อินทรรัมพรย์ (2526 : 161) กล่าวไว้ว่า “ การบริหารงานวิชาการ นอกจากจะหมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาวิชาหลักที่ถือว่าเป็นทางสังคมแล้ว ปัจจุบันงานวิชาการยังหมายความรวมถึง การอบรมศีลธรรมจรรยาและความประพฤติของ นักเรียนเพื่อให้เป็นคนดี นอกเหนือจากความรู้ ความสามารถที่จะนำไปเลี้ยงชีพให้มีความสุขได้ตามอัธยาศัย และสภาพความเป็นอยู่ตลอดจนช่วยเหลือแผ้วแผ่เพื่อนบ้าน และสังคมตามสมควรด้วย ”

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า “ การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ”

9

จากความหมายของการบริหารงานวิชาการของ นักศึกษาที่ยกมานั้น สามารถสรุปความหมายของการบริหารงานวิชาการได้ว่า “ การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดของโรงเรียนที่จัดขึ้นเพื่อปรับปรุงพัฒนาส่งเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพมากที่สุด ”

2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา จะพิจารณาได้จากผลงานวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาของ สมिति และคณะ ในด้านการใช้เวลาในด้านการบริหารงานและการให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษา งานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยแยกออกเป็น 7 ประเภท พบว่า (ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ 2535 : 15 - 16)

1. การบริหารงานวิชาการ คิดเป็น ร้อยละ 40
2. งานบริหารงานบุคลากร ได้แก่ ครู - อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 20
3. การบริหารกิจการนักเรียน นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20
4. งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5
5. งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5
6. งานความสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5
7. งานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

จากการศึกษาครั้งนี้ จะเห็นว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญถึงร้อยละ 40 ซึ่งถือว่ามีความสำคัญมากที่สุดในการบริหารงานของโรงเรียน

สุเทพ ทองประดิษฐ์ (2521 : 117 - 134) ได้แสดงให้เห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า องค์ประกอบทางวิชาการถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่เป็นหัวใจสำคัญที่สุดของโรงเรียนและเป็นองค์ประกอบหลัก ถ้านับความสำคัญการบริหารโรงเรียนแล้ว จะเห็นความสำคัญเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. งานวิชาการ
2. งานบริหารบุคคล
3. งานกิจการนักเรียน
4. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
5. งานธุรการและการเงิน

10

จากแนวความคิดนี้จะเห็นได้ว่า การกิจการบริหารสถานศึกษานั้น การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นภาระสำคัญที่สุดในการบริหาร ที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบเป็นหลักในการบริหารโรงเรียน

3. ผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการ

ผู้บริหารงานโรงเรียนเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดจะเป็นผู้เริ่ม ในการดำเนินงานวิชาการให้เป็นไปอย่างราบรื่น จึงควรมีบทบาทดังนี้ (คณะกรรมการการประถม สำนักงาน 2528 : 17)

1. กำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และวางแผนงานของโรงเรียน
2. ควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศงานวิชาการอย่างมีระบบ
3. จัดหาหลักสูตร และเอกสารหลักสูตรให้เพียงพอตามสภาพของโรงเรียน
4. จัดให้ครู ผลิต จัดหา สื่อการเรียนการสอนและควบคุมดูแลให้ครูนำไปใช้

ประกอบการสอน

5. จัดให้มีมุมหนังสือหรือห้องสมุดที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน
6. ให้โรงเรียนมีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามระเบียบว่าด้วยการวัดผล
7. ส่งเสริมและนำเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ที่เหมาะสมมาใช้ดำเนินงานวิชาการใน

โรงเรียน

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทและมีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการมากที่สุด เพราะผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นผู้นำในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครูกระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู ประสานงานให้ครูทุกคนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน (ภิญญา สาทร 2523 : 436)

สุเทพ ทองประดิษฐ์ (2521 : 165) ได้กล่าวไว้ว่า “งานวิชาการถือว่าเป็นงานเฉพาะด้านที่มีความสำคัญมากที่สุด ผู้บริหาร โรงเรียนทุกคน ควรรับผิดชอบและให้ความสำคัญแก่งานวิชาการเป็นอันดับหนึ่ง เพราะหน้าที่ของโรงเรียนคือการให้บริการทางวิชาการ ผู้บริหาร โรงเรียนอยู่ในฐานะที่ได้ชื่อว่า เป็นผู้นำทางการสอน ทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการ ”

นอกจากนี้ ก่อ สวัสดิพาณิชย์ (2521 : 1) ยังได้ให้ความเห็นไว้ว่า “การบริหารงานของผู้บริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ ตั้งขึ้นมาเพื่อสนับสนุนงานวิชาการนั่นเอง ” ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524 : 218) ซึ่งกล่าวไว้ว่า “ งานทางวิชาการ

11

เป็นหัวใจของโรงเรียนเป็นชีวิตจิตใจของสถาบัน ส่วนงานด้านอื่นเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้งานของสถาบันดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยราบรื่นเท่านั้น ”

จากประเด็นความเห็นที่กล่าวมานี้ จะเห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนทุกระดับควรให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ เป็นอันดับสูงสุด และรับผิดชอบในการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักของโรงเรียน ความรับผิดชอบของผู้บริหาร โรงเรียนที่เกี่ยวกับงานด้านวิชาการนั้น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (อ่างใน วิเลิศ เวียงแสง : 2535 : 18) ได้จำแนกไว้ 3 ประการ คือ

1. ในฐานะผู้บริหารองค์การต้องรับผิดชอบเพียงบางส่วนไม่ได้ หรือจะยกเหตุมาอ้างว่าได้มอบหมายให้ผู้อื่นรับผิดชอบไปแล้ว เมื่อเกิดข้อบกพร่องในองค์การที่ตนมีอำนาจหน้าที่การบริหารงานนั้น หาได้ทำให้ตนพ้นความผิดไม่ ด้วยเหตุนี้หัวหน้าสถานศึกษาจึงตระหนักว่า งานวิชาการของโรงเรียนนั้น โดยแท้จริงแล้วคงอยู่ในความรับผิดชอบของหัวหน้าสถานศึกษาอย่างเต็มอัตรานั้นเอง

2. ความรับผิดชอบซึ่งเกิดขึ้นโดยระบบ คำสั่ง หรือแนวปฏิบัติ ซึ่งหน่วยงานระดับเหนือกำหนดให้เป็นหน้าที่โดยตรงของหัวหน้าสถานศึกษา เช่น การอนุมัติผลการเรียน และอนุมัติให้จบหลักสูตร การตั้งยุบกิจกรรมในโรงเรียนที่เห็นว่าไม่เหมาะสม การอนุมัติให้โรงเรียน โดยไม่มีผลการเรียนและเรื่องอื่นๆ อีกหลายเรื่อง ที่ผู้บริหารจะต้องระมัดระวัง ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบหรือเกณฑ์ มิฉะนั้นแล้วอาจมีผลเสียหายติดตามมาภายหลัง

3. ขอบเขตความรับผิดชอบงานวิชาการของโรงเรียน ตามที่หัวหน้าสถานศึกษากำหนดให้ตนเองทำ ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของคนที่มิต้องงานวิชาการ ตามปกติแล้ว หัวหน้าสถานศึกษาจะ กำหนดงานวิชาการให้ตนเองในฐานะผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานวิชาการให้เป็นไปตามระเบียบและแนวปฏิบัติ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด แต่ก็มีงานวิชาการของโรงเรียนหลายอย่างที่ผู้บริหารควรกำหนดให้ตนเองทำ คือ

3.1 เป็นผู้ประสานงานระหว่างหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับงานวิชาการ เช่น ฝ่าย วิชาการ แน่แนว ทะเบียนวัดผล และแม้แต่ฝ่ายปกครอง บริการและธุรการก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิชาการ โดยตรงหลายวิธี ปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ ในโรงเรียนเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ถ้าผู้บริหารไม่เป็นตัวกลางกำหนด ขอบเขตของงาน วางแนวประสานงานและช่วยแก้ไขข้อขัดแย้งเกิดขึ้น หรือปล่อยให้เหตุการณ์คลี่คลายตนเอง บ่อยๆ แล้วงานวิชาการของโรงเรียนจะดำเนินไปอย่างลุล่วงลึกและขาดประสิทธิภาพ

3.2 เป็นผู้ชักนำแนวความคิดและเทคโนโลยี ที่มีประสิทธิภาพเข้าสู่ระบบงานวิชาการของ โรงเรียน อาจจะนำไปเองหรือดึงความคิดจากผู้ร่วมงานกำหนดเป็นโครงการแล้วสั่งการให้มีการปฏิบัติงาน วิชาการก็จะพัฒนาไปได้เร็ว

12

3.3 เป็นนักวิเคราะห์ผลงานทางวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนมักจะถูกใช้ไปในเรื่องที่ไม่ค่อยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนมักจะถูกผลักดันให้ออกห่างจากงานวิชาการ ด้วยเหตุนี้เอง จากการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศของกรมสามัญศึกษา เมื่อ พ.ศ. 2523 ซึ่งแบ่งงาน โรงเรียนออกเป็น 9 ประเภท นั้น ปรากฏว่างานวิชาการ ได้รับการประเมินว่า เป็นงานที่มีมาตรฐานของงานต่ำกว่าทุกประเภท ยกเว้น ในโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งงานวิชาการมีมาตรฐานเป็นอันดับสุดท้ายเหนืองานบริหารอย่างอื่นเพียงอย่างเดียว การตรวจสอบข้อเสนอสอนที่เสนอมาด้วย เชิงวิเคราะห์หรือรู้จักตรวจสอบผลงานวิชาการต่าง ๆ อย่าง นักวิจัยเพียงเล็กน้อย ไม่เพียงแต่ลงนามผ่านไปเลย ๆ แล้วมาตรฐานงานวิชาการจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ไม่ยากเย็นนัก

จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียน ควรจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญสูงสุด และจำเป็นต้องมีความสามารถในการบริหารงานของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานวิชาการ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2529 : 19) ได้กล่าวถึงภารกิจทางด้านการบริหารงานวิชาการว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะรับผิดชอบเพียงผู้เดียวไม่ได้ หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน จึงต้องคอยกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนให้ดีขึ้น ผู้บริหารมีหน้าที่ที่ต้องประสานงานสำรวจความก้าวหน้าทางวิชาการว่า บรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ต้องคอยติดตามรายงานความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขหรือวางแผนในขั้นต่อไป เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทางด้านการจัดระเบียบงาน รู้จักหน่วยงานรู้จักเลือกคนเพื่อได้มอบหมายอำนาจหน้าที่ให้บุคคลากร ไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

นอกจากผู้บริหารโรงเรียนจะมีอำนาจหน้าที่และความสามารถในการบริหารงานวิชาการตามที่กล่าวมาแล้ว ภิญญา สาธ (2523 : 436) ให้เสนอแนวคิดในเรื่องนี้ว่า ในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโดยทั่วไป ควรจะกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปให้ครูทุกคน ความเป็นผู้นำในการกระตุ้นเตือนให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการสอนนักเรียนทุกคน ขยันขันแข็งทำงานอย่างเต็มใจและอดทน อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนพึงระลึกเสมอว่า คนเองนั้นไม่ใช่ครูและไม่รอบรู้ไปในด้านวิชาการไปเสียหมดทุกอย่าง การบริหารงานวิชาการจึงอาศัยเทคนิคในการรู้จักใช้คนมากกว่าการสอนคนอื่น ว่าเขาควรทำอย่างไร ความจริงการที่ครูจะทำอย่าง

ไร ควรเป็นหน้าที่ของครูไม่ใช่หน้าที่ของผู้บริหาร ผู้บริหารเพียงแต่ดูแลให้ครูทำงานให้ดีที่สุดและใช้ความสามารถให้เต็มที่เท่านั้น

ส่วน นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2529 : 18 - 19) ได้เสนอแนวทางในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนว่า งานวิชาการของโรงเรียนจะต้องดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการที่จะแสวงหาและเขียนปรัชญา และจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาของโรงเรียนออกมาให้

13

ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากร ได้ปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายนั้น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี รู้จักแนะนำให้คนรู้จักใช้และทำประมวลการสอน จัดวิชาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเป็นผู้ให้การนิเทศและแนะนำให้ครูทำงานเต็มความสามารถและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมส่งเสริมให้ครูรู้จักวิธีการประเมินผลการเรียนการสอน และรู้จักนำผลการสอนมาปรับปรุงในด้านการเรียนการสอน

จากแนวคิดที่กล่าวมาพอจะชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้มืบทบาทสูงสุดในระดับปฏิบัติงานวิชาการของการจัดการศึกษา โดยการเป็นผู้นำของคณะบุคลากรทางด้านวิชาการในทุกด้าน เช่น การวางแผนงานวิชาการ การมอบหมายอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน การจัดหาบุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ หรือทรัพยากรอื่น ๆ การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนกระตุ้นเตือนบุคลากร การประสานงาน ติดตามผลและประเมินผล ทั้งภายในและภายนอกสถาบันเพื่อใช้ในการพัฒนาปรับปรุงงานวิชาการ ให้ก้าวหน้าเกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมายหรือสถาบันหรือหลักสูตร และสิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ ผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานวิชาการมากกว่างานด้านอื่น ๆ

4. ผู้ช่วยผู้บริหารงานฝ่ายวิชาการกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ผู้บริหารงานจะต้องแจกงานให้ฝ่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ คือ ผู้รับผิดชอบงานทางด้านวิชาการรองจากผู้บริหาร มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยสั่งการและตัดสินใจในขอบข่ายงานด้านวิชาการเท่าที่ได้รับมอบหมาย และร่วมมือประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ เพื่อได้ผลงานที่สมบูรณ์มีประสิทธิภาพ ส่วนงานที่รับผิดชอบนั้นตามที่กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2525 : 25) ได้แบ่งไว้ดังนี้

1. ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน
2. เป็นที่ปรึกษาของผู้บริหารโรงเรียน
3. ควบคุมการเรียนการสอน จัดตารางสอน จัดครูเข้าสอนในชั้นต่าง ๆ
4. จัดให้มีการสอนที่สมบูรณ์
5. ประเมินค่าคำวิสตุ คำทดสอบทุกวิชาตามจำนวนที่กำหนด
6. นิเทศการสอนและประสานงานกับหัวหน้าหมวดวิชา ในด้านการเรียนการสอน
7. ตรวจสอบความถูกต้องของการวัดผล
8. จัดโปรแกรมการเรียนเท่าที่โรงเรียนจะเปิดสอนได้

9. จัดปฐมนิเทศครูใหม่ เพื่อรับทราบถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนของโรงเรียน
10. ให้บริการแก่สังคมทางด้านวิชาการ
11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมาย

5. ครูผู้สอนกับการบริหารงานวิชาการ

การสอนเป็นหน้าที่หลักของครู ไม่ว่าจะเป็นครูสอนในระดับการศึกษาใดหรือประเภทวิชาใด ครูผู้สอนเป็นบุคลากรของโรงเรียนฝ่ายปฏิบัติการ ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการในหมวดวิชาคือสอนนักเรียนตามรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้น ครูจะต้องมีความเข้าใจในวิชาการอย่างถ่องแท้ ภาระหน้าที่ของครูที่จะเอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ทางวิชาการ คือ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ 2535 : 68 - 70)

1. หน้าที่การสอนและการเผยแพร่วิชาการ ได้แก่ ความรับชอบดำเนินการสอนรายวิชาให้ลุล่วงด้วยดี รวมทั้งเผยแพร่วิชาความรู้แก่ผู้สนใจอื่น ๆ เช่น สอนวิชาต่าง ๆ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์นิเทศ เป็นวิทยากรเผยแพร่วิชาชีพแก่ประชาชน เป็นต้น
2. หน้าที่ในการสนับสนุนและให้บริการการเรียน ได้แก่ รับผิดชอบดำเนินการจัดหา จัดหมวดหมู่ เก็บรักษา ซ่อมบำรุง และให้บริการเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ยานพาหนะและอื่น ๆ อันเป็นการสนับสนุนและให้บริการแก่การเรียนการสอน ทั้งเพื่ออำนวยความสะดวกแก่กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. หน้าที่การบริหารและปกครองนักเรียน ได้แก่ ความรับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกให้การศึกษแก่นักเรียน เพื่อให้ดำเนินชีวิตในฐานะผู้เรียนอย่างราบรื่น รวมถึงการให้การศึกษเสริมหลักสูตร การแนะแนวหรือแนะแนวทั้งด้านการศึกษาให้อยู่ในระเบียบ มีศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดี
4. หน้าที่การบริหารงานวิชาการ บุคลากรและสถาบัน ได้แก่ รับผิดชอบดำเนินการบริหารงานและจัดการในหน่วยงานย่อย เช่น ภาควิชา แผนกวิชา และหน่วยงานใหญ่ เช่น การเรียนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่นและเรียบร้อย ความสามารถและหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ ทั้งในด้านวิชาการ บุคลากร ธุรการและอื่น ๆ ของหน่วยงานนั้น เช่น หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าทะเบียน ฯลฯ
5. หน้าที่การพัฒนาสถาบัน ได้แก่ รับผิดชอบดำเนินการในเรื่องที่เป็นการสร้างความเจริญก้าวหน้าเฉพาะด้าน หรือเฉพาะเรื่องให้แก่หน่วยงานโดยรวม โดยมีจุดมุ่งหมายให้เป็นไป

ตามนโยบายหรือการที่ผู้บริหาร สถานศึกษากำหนดให้ เช่น งานศูนย์ข้อมูล การซ่อมวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

6. หน้าที่ธุรการและการบริหารทั่วไป ได้แก่ รับผิดชอบดำเนินการเพื่อให้งานธุรการและด้านการบริการทั่วไปของหน่วยงานย่อย เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามหลักการและมาตรฐานที่กำหนดไว้ สำหรับหน่วยงานนั้น ๆ และทั้งที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรหรือสิ่งของภายในและภายนอกหน่วยงาน

7. หน้าที่อื่นๆ ได้แก่ ความรับผิดชอบในหน้าที่ของผู้อื่น ๆ หรือชิ้นงานอื่นที่ยังไม่ได้กล่าวนโยบายหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตามลำดับ

นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา (2527 : 73 - 74) ได้อธิบายถึงภาระหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ผู้สอนจะต้องสอนตามถนัดและพื้นความรู้ที่เรียนมาซึ่งโรงเรียนจะยึดวิชาเอกและวิชาโทเป็นหลัก ถ้าหากโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนจะเน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขามากขึ้นเพราะมีปริมาณงานมากพอที่จะสร้างผู้ชำนาญงานเฉพาะวิชาได้ แต่ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดเล็กแล้ว บางที่ผู้สอนคนเดียวจะต้องสอนมากกว่าหนึ่งหมวดวิชาก็ได้ อย่างไรก็ตามโรงเรียนจะต้องแยกหมวดวิชาทันทีหากสามารถทำได้ เพราะมีผลต่อการบริหารงานบุคลากรและการพัฒนาทางวิชาการ

2. การเลื่อนระดับผู้สอนตามลำดับนักเรียนที่เลื่อนขึ้นไป เป็นผลดีในด้านการพัฒนาสมรรถภาพทางวิชาการของผู้สอนไปด้วยในตัว และทำให้ผู้สอนรู้จักนักเรียนดียิ่งขึ้น แต่มีผลเสียในกรณีที่ผู้สอนและผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในวิชาการของกันและกัน

3. การกำหนดรายวิชาให้สอน ก็เพื่อแบ่งเบาภาระในการเตรียมการสอน การกำหนดรายวิชาทางราบมากกว่าทางตั้ง เช่น กำหนดให้สอนคณิตศาสตร์ ม.1 - ม.3 ห้องละ 6 คาบ

4. การกำหนดคาบสอน ตามปกติจะถือเกณฑ์มัธยมศึกษาตอนต้นไม่เกิน 20 คาบ ต่อสัปดาห์ มัธยมศึกษาตอนปลายไม่เกิน 18 คาบ แต่อัตราดังกล่าวจะถือเคร่งครัดไม่ได้ ย่อมแล้วแต่อัตรากำลังที่โรงเรียนได้รับปริมาณของงานพิเศษ ที่มอบหมายให้แต่ละคนทำ เพราะผู้สอนบางคนทำหน้าที่ผู้บริหารงานวิชาการระดับหัวหน้าหมวดวิชาควรระวังเรื่องการเฉลี่ยชั่วโมงโดยไม่คำนึงถึงลักษณะวิชาเคมีปรากฏที่โรงเรียนบางโรงเรียน เฉลี่ยชั่วโมงสอนเท่ากันและแบ่งงานพิเศษให้ทุกคนมองดูผิวเผินแล้วน่าจะยุติธรรมดี แต่พิจารณาให้ลึกซึ้งแล้วผลการทำงานจะไม่ดีเท่าที่ควร เพราะลักษณะวิชาบางวิชาที่มีลักษณะรวมหน่วยเป็นบูรณาการ เช่น สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ จะนำรายวิชามาถือออกเพียงเพื่อจะแบ่งให้ผู้สอนมีคาบเท่า ๆ กัน น่าจะเกิดผลเสียมากกว่าผลดี และอีกประการหนึ่ง สมรรถภาพและอัตราการทำงานของคนไม่เท่ากัน จะกะเกณฑ์ให้ทุกคนทำงานในเวลาเท่ากันและให้ได้ผลงานเท่ากันคงจะเป็นไปไม่ได้ยาก

16

นอกจากนี้ มณี ภัคเกษม (2528 : 29 - 30) ได้รวบรวมหน้าที่ผู้สอนไว้ 13 ประการ ได้แก่

1. จัดทำโครงการให้สมบูรณ์ มีความชัดเจนในเป้าประสงค์มีเนื้อหาสมบูรณ์ และแก้ไขให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น

2. การเตรียมการสอน การเตรียมการสอนในเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรให้สมบูรณ์โดยมีลำดับขั้นตอนตามหลักการ

3. การเตรียมอุปกรณ์ จัดหาอุปกรณ์ที่จะใช้ในบทเรียนนั้น ๆ ได้ตรงตามจุดประสงค์อุปกรณ์นั้นหาง่ายและประหยัด สามารถแก้ไขดัดแปลงได้หลาย ๆ โอกาส

4. การสอน ดำเนินการสอนโดยวิธีการตามลำดับขั้น ศึกษาการใช้อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับเวลา และการเก็บรักษาไว้ให้ดี มีการประเมินผลตามกระบวนการเรียนการสอนอยู่เสมอ

5. การออกข้อสอบ มีการออกข้อสอบทั้งข้อสอบย่อยกลางภาคและปลายภาคอย่างถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ของการวัดผล

6. งานธุรการของข้อสอบ ออกข้อสอบให้เสร็จทันและจัดพิมพ์ข้อสอบทันตามวันที่กำหนด ตรวจสอบข้อสอบทันเวลารักษาความสะอาดของข้อสอบจัดทำคะแนนให้ถูกต้องตามกระบวนการให้คะแนน
 7. เสียสละเวลาในการสอนซ่อมเสริมหรือทบทวน ตลอดจนให้งานเพิ่มเติมนอกเหนือเวลาราชการเพื่อให้นักเรียนการสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้นให้
 8. ควบคุมชั้นเรียนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยอยู่เสมอ และหาทางป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในด้านความประพฤติและเสริมสร้างทัศนคติที่ดีงามให้มีขึ้น
 9. รักษาเวลาในการเข้าสอนและออกจากห้องสอน
 10. หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อความแม่นยำในวิชาที่สอนหรือ เพื่อสร้างศรัทธาแก่ตนเอง
 11. มีมนุษยสัมพันธ์ดีต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น มีน้ำใจ ความจริงใจ มีอัธยาศัยที่ดีต่อกันเสริมสร้างความสามัคคีและความสงบสุข ไม่ก่อให้เกิดความแตกร้าง
 12. มีความคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์งานของตนให้ดีขึ้น หรือเสนอแนะวิธีที่ดีในการจะพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น
 13. ตรวจงานเด็กและการแก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ ๆ
- จะเห็นว่า ครูผู้สอนเป็นฝ่ายที่มีภารกิจทางด้านวิชาการในโรงเรียนอยู่ในระดับต่ำที่สุดของโรงเรียน ครูผู้สอนจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ดังนั้น นอกจากจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความถนัดหรือเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ได้มอบหมายแล้ว ครูผู้สอน

ยังเป็นผู้ที่ได้รับทราบปัญหาทั้งจากการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และจากตัวนักเรียนกับผู้ปกครองนักเรียนอีกด้วย

6. ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

มีผู้สร้างขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้หลายขอบข่าย ขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้คิดค้นซึ่งแตกต่างกันไป กรมวิชาการได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการในอำนาจหน้าที่ของกรมวิชาการเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษา สรุปโดยสังเขปได้ ดังนี้ (สง่า โพธิ์วัง : 2528 : 38)

1. จัดทำหลักสูตรเสนอให้กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งทั้งนี้รวมตลอดถึงการศึกษาวิเคราะห์ ขกร่าง ทดลอง แก้ไขปรับปรุงด้วย
2. จัดทำวัสดุและเอกสารประกอบหลักสูตรให้ได้มาตรฐานทางวิชาการ และเหมาะสม ในสภาพสังคม เศรษฐกิจ และความต้องการของท้องถิ่น
3. ผลิตและส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน ตามนโยบายของรัฐบาลตามหลักการและวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร
4. ควบคุมดูแลและส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน
5. เผยแพร่และส่งเสริมการแนะแนวให้สอดคล้องกับหลักการ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อยู่

6. ดำเนินการวิจัยหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การจัดการศึกษา การติดตามผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งการค้นคว้าทดลองเพื่อค้นหารูปแบบและนวัตกรรมการศึกษาด้วย

จะเห็นว่าขอบข่ายงานวิชาการของกรมวิชาการที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้นเป็นเรื่องของหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน การประเมินผล การควบคุมและส่งเสริมให้โรงเรียนได้ปฏิบัติตามหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เมื่อเป็นดังนั้นงานวิชาการจึงไปรวมอยู่ที่กรมกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้วางแผนปฏิบัติให้โรงเรียน โดยแนวปฏิบัตินั้นจะออกมาใน 3 ลักษณะ คือ

1. ประกาศ เช่น ประกาศเรื่อง ให้ใช้คู่มือกิจกรรมคู่กับหลักสูตร
2. ระเบียบ เช่น ระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลการเรียน
3. คำสั่ง เช่น เรื่องการจัดชั้นเรียนและโอนผลการเรียน เป็นต้น

ดร. เรือง เจริญชัย และ เสรี สาขโรจน์ ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการ ระดับมัธยมศึกษา ไว้ 4 กลุ่ม คือ (เรื่อง เจริญชัย และ เสรี สาขโรจน์ : 2537 110 - 111)

18

1. งานการสอนและกิจกรรมนักเรียน เช่น

- 1.1 การจัดแผนการสอน
- 1.2 จัดตารางเรียน
- 1.3 จัดครูเข้าสอน
- 1.4 จัดกลุ่มการเรียน
- 1.5 จัดสอนซ่อมเสริม
- 1.6 จัดกิจกรรมนักเรียน

2. งานวัดและประเมินผล ซึ่งเริ่มตั้งแต่

- 2.1 การวางแผนวัดผลทั้งระหว่างภาคและปลายภาค
- 2.2 ดำเนินการให้มีการทำวัตถุประสงค์ของการสอน
- 2.3 การจัดทำแบบทดสอบ
- 2.4 พัฒนาและทดสอบ
- 2.5 บริหารและบริการแบบทดสอบ
- 2.6 เก็บข้อมูลและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาวิชาการโดยส่วนรวมด้วย

3. งานเกี่ยวกับสื่อการเรียน เช่น

- 3.1 พิจารณากำหนดแบบเรียน ชนิดและปริมาณ
- 3.2 กำหนดชนิดและปริมาณของอุปกรณ์ประจำหมวดวิชา
- 3.3 คู่มือครู
- 3.4 หนังสือประกอบการเรียนการสอน
- 3.5 จัดทำโครงการสอน
- 3.6 เอกสารประกอบบทเรียน
- 3.7 โครงการประจำวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ

4. งานส่งเสริมงานวิชาการ งานประเภทนี้ขึ้นอยู่กับบุคคลที่บริหารงานวิชาการ ไม่มีระเบียบหรือแนวปฏิบัติชัดเจนเหมือนงาน 3 ประการแรก ผู้บริหารงานวิชาการจะต้องสร้างและคิดงานขึ้นเอง ตัวอย่าง เช่น

- 4.1 งานห้องสมุด
- 4.2 ห้องโสตทัศนอุปกรณ์
- 4.3 ห้องเรียนประจำวิชา
- 4.4 ห้องบริการงานวิชาการ

ส่วน เอกวิทย์ ณ ถลาง กล่าวว่า (เอกวิทย์ ณ ถลาง : 2516 : 113) “ขอขำ

19

ของงานวิชาการนั้น ควรจะรวมถึง การฝึกอบรมครูประจำการ การจัดครูเข้าสอน การจัดชั้นเรียน การวัดผล การศึกษา การค้นคว้าวิจัย การประมวลสถิติข้อมูลทางการศึกษา การทดลองทางการศึกษา การจัดทำแบบเรียน การทำและการใช้เครื่องมือทางการสาธิตแบบอย่างและวิธีอื่นประสงค์ การเผยแพร่ความรู้ การปรับปรุงด้านการเรียนการสอน การประเมินมาตรฐาน โรงเรียน และการนำผลการประเมินนั้นมาใช้ปรับปรุงโรงเรียนให้ก้าวหน้า ควบคุมดูแลเกี่ยวกับหลักการสอน เครื่องใช้ในการเรียนการสอน การดำเนินงานวิชาการที่กระทรวงหรือกรม มอบหมาย และรวมทั้งการตรวจเยี่ยมและนิเทศงานทางวิชาการด้วย ”

กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดขอขำของงานด้านวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมไว้ ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา 2527 : 22 - 28)

1. หลักสูตร
2. เอกสารการใช้หลักสูตร
3. วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน
4. การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาในท้องถิ่น
5. การจัดตารางสอน
6. จำนวนนักเรียนที่เรียนในแต่ละวิชา
7. เวลาเรียนของนักเรียน
8. ห้องวิชาการ
9. การปฏิบัติงานของครู
10. วิธีการสอน
11. การช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าและส่งเสริมนักเรียนที่ดี
12. การประเมินผลการเรียน
13. การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
14. กิจกรรมนักเรียน
15. การประเมินผลงานวิชาการ
16. การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ

ชารี มณีศรี (2525 : 65 - 66) ได้แสดงขอขำของการบริหารงานวิชาการ โดยประมวลเป็นข้อสำคัญไว้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีการบริหาร

2. หลักสูตรและประมวลการสอน
3. ตารางสอน
4. อุปกรณ์การสอน

20

5. แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ
6. การแบ่งหมุ่่นักเรียน
7. การนิเทศการสอน
8. การจัดห้องสมุด
9. การวัดผลประเมินผล

บันลือ พฤษพาน (2522 : 155 - 156) ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการไว้ดังนี้

1. การรับเด็กเข้าเรียน
2. การจัดครูประจำชั้นประจำวิชา
3. การจัดตารางสอน
4. การเตรียมงานก่อนเปิดภาคเรียน
5. การจัดบริการด้านวัสดุหลักสูตร เช่น โครงการสอนประมวลการสอน แบบเรียน

ระเบียบวิธีวัดผล สมุดประจำชั้น

6. การจัดห้องสมุด ตำราเรียนและหนังสืออ้างอิง
7. การจัดวัสดุการสอน และสื่อการเรียน
8. การวัดผลประเมินผล

ประเสริฐ จินุพงษ์ และ เดโช บุญกักดี (2516 : 520) ได้จำแนกขอบข่ายของงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้

1. การวางโครงการดำเนินงานของโรงเรียน
2. การจัดทำโครงการสอนให้เป็นที่ไปตามหลักสูตร
3. การแนะนำควบคุมการสอนของครูให้เป็นที่ไปตามโครงการสอน
4. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมการเรียนการสอน
5. การดำเนินการวัดผลการศึกษาให้ถูกต้องตามระเบียบ และหลักการวัดผล การศึกษา
6. การสนับสนุนให้มีการค้นคว้าทดลอง ปรับปรุงวิธีการสอนให้ดียิ่งขึ้น
7. การจัดให้มีการประชุมอบรมครูในโรงเรียน

กิติ ปริตติลล (2529 : 71) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการว่า เนื่องจากงานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางมาก ในการบริการแต่ละอย่างจึงมีเทคนิคและหลักการที่แตกต่างกันไปในรายละเอียดของงาน แต่หลักการที่สำคัญร่วมกันที่ควรนำไปปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการพอสรุปได้ ดังนี้

1. การจัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบายหลัก
2. การบริหารงานวิชาการมุ่งการร่วมมือกันทำงาน

21

3. ควรกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติ
4. ควรส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานวิชาการ
5. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานวิชาการ
6. ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการส่งเสริมคนอื่นมากกว่าการสอนอื่น
7. มีการให้ขวัญ กำลังใจในการทำงาน
8. ควรให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ
9. ให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการสอนทุกวิชาที่รับผิดชอบ
10. ติดตามและประเมินผล

วิจิตร วรุตขานุกูร และ สุพิชญา ธีระกุล (2523 : 32) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ พอสรุปได้ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีการบริหาร
2. หลักสูตรและประมวลการสอน
3. การจัดตารางสอน
4. การจัดอุปกรณ์การศึกษา
5. การจัดแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ
6. การจัดหมุ่่นักเรียน
7. การนิเทศการสอน
8. การจัดห้องสมุด
9. การวัดผลประเมินผล

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2523 : 67) ได้ให้ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
2. งานด้านปรับปรุงการเรียนการสอน
3. งานด้านการวัดผลประเมินผล

ดร. ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษาไว้ ดังนี้
(ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ 2535 : 17 - 19)

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการเป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้า เกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงานดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตรการทำปฏิทินการศึกษาความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดขั้นตอนและระยะเวลาในการทำงาน

1.2 โครงการสอนเป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตาม หลักสูตร

1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โครงการวางแผนไว้ล่วงหน้าและยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอนดังนี้

2.1 การจัดตารางสอน เป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียนเป็นงานที่ฝ่ายวิชาการ ต้องประสานงานกับ ฝ่ายอาคาร-สถานที่รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึง ความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้นครูอาจใช้หนังสือประกอบ หรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าของสังคมธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

2.6 การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเป็นการให้นักเรียน นักศึกษา รู้จักเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและวิชาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพนั้นเพื่อให้โอกาสผู้เรียน ได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตที่แท้จริงต่อไป

3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และส่งเสริมการจัดหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่งานดังนี้

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาของนักเรียนนักศึกษาเน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการให้นักเรียน นักศึกษา ได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุง แก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

23

3.4 การวัดผลและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการสอน

สุดใจ ไสสุก (2522 : 30 - 31) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่าการบริหารงานวิชานั้นผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงแต่งงานวิชาการด้านเดียวไม่ได้จะต้องคำนึงถึงงานด้านอื่น ๆ ควบคู่กันไป ฉะนั้นขอบข่ายการบริหารงานวิชาการควรประกอบไปด้วย 20 งานย่อยดังนี้

1. งานเกี่ยวกับบริหารงานบุคคล ได้แก่ การจัดบุคลากร งานพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การจัดบุคลากร งานพัฒนาบุคลากร งานบำรุงขวัญบุคลากร

2. งานเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ งานพัฒนาหลักสูตร งานทำแผนการสอน งานจัดตารางสอน งานเลือกหนังสือและแบบเรียน งานพัฒนาหลักสูตรสำหรับชุมชน
3. งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ งานเตรียมการสอน งานพัฒนาเทคนิค การจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการเรียนการสอน
4. งานที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ งานระเบียบนักเรียน งานห้องสมุด งานบริการสื่อการเรียน งานประเมินโครงการ
5. งานที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ งานข้อสอบมาตรฐานและคลังข้อสอบ งานวัดผลประเมินผลการเรียน งานประเมินโครงการ
6. งานที่เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ งานการใช้แหล่งวิทยากรในชุมชน ขอบข่ายของงานวิชาการ มีดังนี้

1. การบริหารงานหลักสูตร
2. งานการจัดการเรียนการสอน
3. งานกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร
4. งานสนับสนุนการเรียนการสอน
5. งานวัดผลประเมินผลการเรียน
6. งานห้องสมุดโรงเรียน
7. งานแนะแนว
8. งานนิเทศการศึกษาและพัฒนาการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการ ไว้ดังนี้ (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ : 2536 : 4 - 9)

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานด้านการเรียนการสอน
3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

24

4. งานวัดผลประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานนิเทศภายใน
7. งานอบรมทางวิชาการ

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้งานวิชาการดังกล่าว ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรทราบแนวทางปฏิบัติซึ่งอาจนำไปพิจารณาคำเนินการในส่วนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนในความรับผิดชอบของตน ดังต่อไปนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำไปใช้

1. จัดให้มีหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และฉบับปรับปรุง พ.ศ 2533 และเอกสารประกอบหลักสูตร เช่นแนวการสอน กำหนดการสอน คู่มือครู แผนการสอน ให้เพียงพอและครบถ้วนทุกระดับชั้นเรียน
 2. ศึกษาและทำความเข้าใจกับหลักสูตรให้ชัดเจนตั้งแต่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระ ตลอดจนถึงการวัดผลประเมินผล โดยอาจตั้งเป็นคณะทำงานทำการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรซึ่งควรประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธาน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์และครูผู้สอน
 3. วางแผนนำหลักสูตรไปใช้ โดยการจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง และครูผู้สอนเพื่อชี้แจงแนะนำทบทวนหลักสูตร ก่อนเปิดภาคเรียนหรือก่อนลงมือสอน
 4. นิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และประเมินผลการนำหลักสูตร ไปใช้โดยพิจารณาจากรายงานต่าง ๆ เช่น บันทึกการสังเกตการสอน แผนการสอน บันทึกการสอน คุณภาพและความรู้ความสามารถของนักเรียน
 5. ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตร โดยการวิเคราะห์ปัญหา และสาเหตุทั้งในส่วนของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนและในส่วนของปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง
 6. พัฒนาตนเองและครูผู้สอน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอยู่เสมอโดยการเข้าร่วมประชุม สัมมนา อบรม ฟังการอภิปราย หรือสนทนาร่วมกับผู้มีรู้ด้านหลักสูตรหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง
- สำหรับโรงเรียนที่จัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา หรือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ดำเนินการศึกษาหลักสูตร และการนำไปใช้ชั้นมัธยมศึกษา และศึกษาแนวทางการจัดประสบการณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กก่อนเกณฑ์เข้าโรงเรียนประถมศึกษาด้วย

25

2. งานการเรียนการสอน

1. จัดให้มีแผนการสอนให้ครบถ้วนทุกชั้นและทุกกลุ่มประสบการณ์ สำหรับหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ 2533 มุ่งเน้นให้ครูเป็นผู้จัดทำแผนการสอนเอง ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำและกระตุ้นให้ครูจัดทำและติดตามการนำไปใช้ด้วย
2. จัดห้องเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน รวมถึงการจัดวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอตามความจำเป็น
3. จัดสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และห้องพิเศษเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ตามสภาพความพร้อมของโรงเรียน
4. ตรวจสอบการจัดตารางสอนให้เหมาะสมกับเวลา และสอดคล้องกับอัตราเวลาเรียนในหลักสูตรทุกกลุ่มประสบการณ์ ทุกชั้นเรียนและให้มีตารางสอนรวมของโรงเรียนด้วย
5. การจัดทำหรือจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร และแบบพิมพ์ต่าง ๆ ที่สนับสนุนการสอน เช่น แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนให้เพียงพอทุกระดับชั้นและทุกกลุ่มประสบการณ์ โดยการสำรวจความขาดแคลนและความต้องการ

6. จัดครูประจำชั้น ประจำวิชา ให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความถนัด หากไม่สามารถดำเนินการได้ก็ให้จัดตามความสมัครใจ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนด้วย

7. ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการตรวจแผนการสอน หรือบันทึกการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ

8. เยี่ยมชั้นเรียน หรือสังเกตการสอน โดยกำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงานไว้

9. จัดครูเข้าสอนแทนครูที่ขาดหรือที่ไม่มาปฏิบัติงาน โดยมีกรบันทึกมอบหมายงาน และบันทึกรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร

10. ติดตามช่วยเหลือพิเศษ ช่วยแก้ปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้แก่ครูให้ขวัญกำลังใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

11. เป็นผู้นำให้ครูปรับปรุงการสอน ให้รู้จักใช้เทคนิควิธีการสอนแบบต่าง ๆ และ สิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี

3 งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

1. จัดหาและบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนแก่ครูอย่างเพียงพอและครบถ้วน ทุกกลุ่มประสบการณ์ มีการสำรวจความต้องการ วางแผนเพื่อพัฒนา และดำเนินการจัดหา บริหาร และจัดทำรายงานผลการดำเนินการอย่างมีระบบ

26

2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูรู้จักทำ รู้จักใช้ และรู้จักเก็บบำรุงรักษาสื่อการสอนให้ตรงกับเนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการสอน โดยการจัดอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ครูผู้สอน

3. ส่งเสริมให้ครูรู้จักคิดค้นสร้างสรรค์สื่อ หรือวิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่การสร้างผลงานทางวิชาการ

4. แสวงหาแหล่งวิทยาการที่เป็นสื่อการสอนในชุมชน หรือท้องถิ่น เช่น บุคลากร สถานที่ ประกอบ การสัมภาษณ์ผู้

5. จัดให้มีการติดตามและประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ โดยการสังเกตการสอน การดูแผนการสอน บันทึกการสอน สถิติการยืมสื่อ ฯลฯ

4. การวัดผลประเมินผล

1. จัดหาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2524 และให้สะดวกต่อการนำไปใช้

2. ศึกษาและทำความเข้าใจระเบียบวัดผลให้ละเอียดลึกซึ้ง สามารถอธิบายหรือชี้แจงให้ครูเข้าใจและปฏิบัติได้

3. จัดให้มีการวัดผล ประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบกำหนดไว้

4. วางแผนกำหนดระยะเวลา การวัดผลและประเมินผล และจัดทำปฏิทินงานให้ สอดคล้องกับหลักสูตรและเวลาเรียน
5. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ แบบฟอร์ม เครื่องมือที่จำเป็น เพื่อใช้ดำเนินงานวัดผลและประเมินผลให้พร้อมและเพียงพอ
6. จัดสร้างเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ ปรับปรุงการสร้างข้อสอบของครูให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ โดยการอบรมให้ความรู้ ประชุมปฏิบัติการจัดสร้างข้อสอบ
7. ให้มีคณะกรรมการวัดผลของโรงเรียน เพื่อพิจารณาการเลื่อนชั้นหรือซ้ำชั้นของ นักเรียน
8. จัดให้ครูซึ่งมีพื้นความรู้ด้านสถิติพอสมควร ทำหน้าที่วัดผลและประเมินผล
9. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์ ทุกระดับชั้นเรียน และนำผลการวิเคราะห์มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน

27

10. ติดตามและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผล ประเมินผล อย่างสม่ำเสมอ เช่น สมุดประจำชั้น สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน
11. จัดทำผลการประเมินแสดงความก้าวหน้าของนักเรียนทุกชั้น ทุกคน และทุกกลุ่มประสบการณ์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถตรวจสอบความสามารถของตนเองได้ด้วย

5 งานห้องสมุด

1. จัดให้มีห้องสมุดหรือมุมหนังสือที่เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน
2. จัดหาวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับห้องสมุดให้เพียงพอ เช่น ไม้ชั้นวางหนังสือ ตู้บัตรรายการ โต๊ะอ่านหนังสือ เป็นต้น
3. จัดให้มีบรรณารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด และคณะกรรมการห้องสมุดเป็นผู้ รับผิดชอบห้องสมุด
4. จัดหาหนังสือห้องสมุดให้เพียงพอ
5. จัดทำทะเบียนหนังสือ สถิติการใช้บริการ และการยืมหนังสืออย่างมีระบบและเป็นปัจจุบัน
6. แสวงหาแหล่งทรัพยากรเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงห้องสมุด
7. สนับสนุนครูผู้สอนให้ใช้ห้องสมุดในด้านพัฒนาการเรียนการสอน
8. ติดตามและดูแลการดำเนินงานของห้องสมุดเมื่อพบปัญหาให้หาทางช่วยเหลือแก้ไข
9. จัดกิจกรรมห้องสมุดเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เช่น กิจกรรมส่งเสริม-การอ่าน กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ
10. ประเมินผลการดำเนินงานห้องสมุดเมื่อสิ้นภาคเรียน หรือสิ้นปีการศึกษา

6 งานนิเทศภายใน

1. ศึกษาและทำความเข้าใจถึงหลักการ และวิธีปฏิบัติในการนิเทศภายในให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการดำเนินการ

2. สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู เพื่อการยอมรับซึ่งกันและกัน

3. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธาน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ หัวหน้าสายชั้น และคณะครูที่มีความเหมาะสมร่วมเป็นกรรมการ

28

4. ให้คณะกรรมการมีหน้าที่วางแผนเพื่อดำเนินการนิเทศภายใน ตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ

4.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ

4.2 การวางแผน

4.3 การสร้างเครื่องมือ

4.4 การปฏิบัติกรนิเทศ

4.5 การประเมินผลการนิเทศ

5. จัดให้มีเครื่องมือ วัสดุ เอกสาร ที่จำเป็น สำหรับการนิเทศให้พร้อมที่จะใช้อย่างเพียงพอ

6. ดำเนินการนิเทศตามแผนและ โครงการที่กำหนด โดยจัดทำปฏิทินงานให้ชัดเจน

7. เลือกใช้กิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการนิเทศ 8. เยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอน เพื่อทราบปัญหาและพฤติกรรมกรเรียนการสอนของครูและนักเรียน โดยมีแบบบันทึกการสังเกตการสอน

9. จัดให้มีการประเมินผลการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของครูและพัฒนาการเรียนการสอน

10. จัดทำแฟ้มข้อมูลเพื่อรวบรวมผลการนิเทศและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ

7. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ เพื่อวางแผนกำหนดเรื่องที่จะประชุมอบรม

2. จัดให้มีการประชุมอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาของวิชาการในโรงเรียน

3. สนับสนุนให้ครูมีโอกาสเข้าไปรับการประชุม อบรมทางวิชาการที่สถาบัน หรือหน่วยงานอื่นจัดขึ้น เพื่อนำความรู้ที่ได้กลับมาพัฒนาการเรียนการสอน

4. สนับสนุนให้ครูมีความรู้ความสามารถเป็นวิทยากรเพื่อจัดประชุมอบรมทางวิชาการ

5. ประเมินผลการประชุมอบรมทุกครั้ง แล้วนำผลที่ได้ มาปรับปรุงการเรียนการสอนและการประชุมครั้งต่อไป

6. ให้มีการรายงานผลการไปประชุมอบรม หรือสัมมนาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการทุกครั้ง

7. จัดงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ที่จำเป็นต่อการจัดประชุมอบรมและอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินการทุกครั้ง

29

การบริหารงานวิชาการ

จากขอบข่ายงานวิชาการ ที่ได้นำเสนอแล้วนั้นจะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการจะต้องเป็นไปตามขอบข่ายของงานวิชาการ แต่การวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาเฉพาะ 4 ด้านเท่านั้น คือ

1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานนิเทศการศึกษา
4. งานวัดผลประเมินผล

1. งานด้านหลักสูตรและนำไปใช้

ได้มีนักการศึกษาได้เสนอแนวคิด แนวทางการดำเนินการที่สำคัญ สำหรับงานด้าน หลักสูตรและการนำไปใช้ 4 ด้าน คือ

- 1.1 การวางแผนงานวิชาการ
- 1.2 การจัดแผนการเรียน
- 1.3 การจัดตารางสอน
- 1.4 ด้านการจัดครูเข้าสอน

1.1 การวางแผนงานวิชาการ

วิเลิศ เวียงแสง (2535 : 131 - 132) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผน งานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการจะดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าเสมอ การวางแผนงานวิชาการนั้นจะต้องเริ่มต้นด้วยการจัดองค์การของงานวิชาการในโรงเรียนทั้งนี้จะทำให้เกิดระบบและสายดำเนินการด้านวิชาได้ดี มีความคล่องตัวและงานดำเนินไปอย่างราบรื่น การวางแผนงานอันดับต่อมา คือ การวางแผนประสานงานวิชาการกับหน่วยงานอื่น ในโรงเรียน โรงเรียนมีหน่วยงานย่อยเพื่อสนับสนุนงานวิชาการอยู่หลายหน่วยงานด้วยกัน หากการประสานงานเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพแล้ว จะทำให้งานวิชาการขาดการสนับสนุนและการให้ความร่วมมือผลก็จะทำให้งานวิชาการของโรงเรียนดำเนินไปได้ยาก

การวางแผนอีกประการหนึ่งของงานวิชาการก็คือ การเตรียมสถานที่และวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้มีการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจำเป็นต้อง เตรียมการด้านอาคารเรียน ห้องเรียน และอาคารประกอบเพียงพอ อุปกรณ์การเรียนการสอนก็จำเป็นต้องเตรียมการด้านอาคารเรียน ห้องเรียนและอาคารประกอบให้เพียงพอ อุปกรณ์การเรียน การสอนจำเป็นต้องเตรียมจัดหาไว้ให้พร้อม หากเกิดความขาดแคลน ก็จำเป็นต้องแก้ปัญหาให้

ได้ เช่น ขาดห้องเรียนก็จำเป็นต้องจัดอาคารเรียนชั่วคราวขึ้น เพื่อใช้ชั่วคราวก่อน หรือขาดอุปกรณ์การเรียน ก็อาจจะใช้วิธีสร้างขึ้นมาเอง หรือหยิบยืมจากสถาบันอื่น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ จำเป็นต้องดำเนินการไว้ล่วงหน้าของแต่ละปีการศึกษา อาจจะเป็นงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับเงินงบประมาณในการเรียนการสอนตลอดปี มาประชุมจัดงบประมาณให้แต่ละหมวดวิชา ไปดำเนินการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษานั้น ๆ

การบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนงานวิชาการควรจะได้วางแผนการดำเนินงานไว้เพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งพอสรุปเป็นขั้นตอนของการทำแผนงานวิชาการ ดังนี้ (กิติมา ปรีดีดิลก 2529 : 86-88)

1. ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมเกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการของโรงเรียน เช่น ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาการ หัวหน้าสายวิชาการครูผู้สอน เพื่อแผนงานจะได้เป็น แผนงานที่มีความคิดกว้างขวาง
2. การจัดแบ่งงานวิชาการออกเป็นฝ่าย ๆ ตามภาระหน้าที่ของงานวิชาการของโรงเรียน เช่น งานหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารสื่อการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล เป็นต้น
3. ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่จะใช้สอนในระดับที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรประถมศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาปลาย เป็นต้น
4. จัดวางแผนปฏิบัติที่เกี่ยวกับภาระหน้าที่ทางด้านวิชาการแต่ละเรื่อง โดยอาจจัดแบ่ง ดังนี้
 - 4.1 ภาระหน้าที่เคยปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ซึ่งหมายถึง งานที่จำเป็นจะต้องทำและปฏิบัติกันอยู่ อาจจะนำมาพิจารณาดูว่าจะทำอย่างไรในปีต่อไป หรือคราวต่อไปจะไปปรับปรุง หรือลดลงหรือเพิ่มอะไรบ้าง เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสิ่งที่ต้องเตรียมหาล่วงหน้าไม่ว่าจะเป็น คน เงิน อุปกรณ์ ทรัพยากรอื่น ๆ ว่าจะได้มาอย่างไร
 - 4.2 ภาระหน้าที่ที่จัดขึ้นหรือขยายให้กว้างขวางขึ้น จะมีอะไรบ้าง และเป็นอย่างไรการคิดริเริ่มงานใหม่ ๆ นอกเหนือจากงานประจำเป็นคุณสมบัติของผู้บริหารอยู่แล้ว โรงเรียนน่าจะมีผลหรือโครงการทางวิชาการเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะได้ช่วยในการดำเนินงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพงานใหม่ควรจะเป็นงานที่มีลักษณะแตกต่างไปจากงานที่เป็นอยู่เดิม และผลสอดคล้องกับแผนนโยบายทางด้านวิชาการของโรงเรียน
5. จัดทำขั้นตอนของการปฏิบัติงาน ของแต่ละหน่วยงาน ให้อย่างละเอียด อาจจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน ทำแผนการทำงานโดยใช้เทคนิค PERT และ CDM เป็นต้น (ปรีชา คัมภีระปรกรณ์ 2536 : 243)

กรมสามัญศึกษา (2530 : 30) ได้กำหนดรายละเอียดของงานวิชาการ ด้านการวางแผนงานวิชาการ พอสรุปได้ดังนี้ คือ

1. รวบรวมและจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติทางราชการ ที่เกี่ยวกับงานวิชาการขึ้นเป็นเอกสารหรือคู่มือ หรือคู่มือนักเรียน เพื่อใช้ในโรงเรียนและยังเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบด้วย
2. ทำแผนงานโครงการ โดยการจัดทำแผนงานวิชาการ เป็นขั้นตอนการเตรียมการเพื่อการปฏิบัติงาน ให้อย่างเป็นระบบและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบด้วย

จากแนวคิดข้างต้นพอสรุปได้ว่า การวางแผนงานวิชาการ เป็นขั้นตอนการเตรียมการเพื่อการปฏิบัติงาน ซึ่งได้แก่การจัดองค์การของงานวิชาการ การเตรียมบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ จัดเตรียมหลักสูตร การจัดสรรงบประมาณ การเตรียมแนวปฏิบัติหรือกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานและปฏิทินงานวิชาการ ของโรงเรียน งานวางแผนงานวิชาการนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย ได้แก่ ผู้บริหาร และ คณะครู - อาจารย์ทุกคน ในโรงเรียนจึงจะให้การวางแผนเป็นไปอย่างสมบูรณ์ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านการจัดแผนการเรียน

แผนการเรียน หมายถึง การหนดรายวิชาให้เรียน มีวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรีอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งทางโรงเรียนจะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร การใช้หลักสูตรและรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียดและจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามถนัด ความสนใจและความสามารถ และจากการติดตามผลการใช้หลักสูตรมัธยมที่ผ่านมา โรงเรียนได้จัดแผนการเรียนตามความเห็นของโรงเรียนส่วนมากจัดไม่ได้ (มณี ภัคเกษม 2528 : 36)

การ **จัด** แผนการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา ยังมีสิ่งที่ควรคำนึง (กรมสามัญศึกษา 2530 : 34) ได้กำหนดรายละเอียดของงานวิชาการด้านการจัดแผนการเรียน ดังนี้

1. จัดแผนการเรียน ได้สนองจุดหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตร
 2. จัดให้มีแผนการเรียนทั้งแผนกสามัญ และวิชาชีพ
 3. จัดแผนการเรียนให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกตามความต้องการ ตามความสามารถและความสนใจ
 4. มีการประสานแผนการเรียนกับสถาบันอื่น ๆ เพื่อการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพในอนาคต
5. จัดแผนการเรียนโดยคำนึงถึงความพร้อม ด้านอาคารสถานที่ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์
 6. จัดให้มีการประเมินผลการจัดแผนการเรียน
 7. จัดให้มีการปรับปรุงแผนการเรียนให้เหมาะสม

จะเห็นได้ว่า การจัดแผนการเรียนของโรงเรียน คือการกำหนดรายวิชาการต่าง ๆ จากหลักสูตรไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอย่างกว้างขวาง ตามความถนัด ความสนใจ ความสามารถและความต้องการของเด็ก หรือความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่โรงเรียนมีอยู่หรือสามารถจัดหา จัดสร้างขึ้นได้ เช่น อัตรากำลังครู วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ อาคารสถานที่ แหล่งทรัพยากรต่าง ๆ งบประมาณที่จะสนับสนุน เป็นต้น

1.3 ด้านการจัดตารางสอน

กิติ ปรีดีดิถ (2529 : 42 - 43) ได้ให้รายละเอียดของการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดตารางสอนไว้ดังนี้ การจัดตารางสอนเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร หรือผู้ช่วยวิชาการจัดทำขึ้น เพื่อเป็นตารางกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในระยะสัปดาห์หนึ่ง โดยกิจกรรมที่กำหนด ขั้นตอนจะสัมพันธ์กับเวลาหลักสูตร และหลักการพัฒนาผู้เรียน การบริหารงานวิชาการจะบรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการจัดตารางสอนด้วย เพราะถ้าตารางสอนไม่ถูกต้อง ครบถ้วนในเนื้อหาหลักสูตร ในเวลาอันจำกัด ผลเสียก็เกิดแก่ผู้เรียน นั่นคือผู้เรียนจะได้รับความรู้ไม่ครบถ้วนตามหลักสูตร หรือหากจะมีการจัดเนื้อหาได้ครบหลักสูตรหรือหากมีการจัดเนื้อหาได้ครบตามเวลากำหนด แต่วิธีการจัดไม่ถูกต้อง เช่น นำวิชาที่มีความสำคัญ ต้องการสมาธิ

ในการเรียน ไปจัดไว้ในเวลาที่ร่างกายล้ามาจากการเรียนทั้งวัน เป็นต้น ก็จะทำให้ได้ผลการเรียนไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นการจัดตารางสอนควรคำนึงถึงหลักในการจัด ดังนี้

1. จะต้องบรรจุวิชาเรียนและเวลาเรียนให้ครบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้
2. กำหนดเวลาเรียน โดยแบ่งไว้เป็นจำนวนคาบของแต่ละวิชา แต่ละวันหากวิชาใดมีความสำคัญที่จะจัดจำนวนคาบมากกว่าบางวิชาขอยอมเป็นไปได้
3. กำหนดเวลาที่เรียน ในแต่ละคาบวิชา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละวิชา เช่น คณิตศาสตร์ ควรจะได้อุบัติตอนเช้าหรือคาบแรกของตอนเช้า หรือตอนบ่าย วิชาชีววิทยาคงอยู่คาบสุดท้ายของตอนเช้าหรือตอนบ่าย
4. วิชาที่ให้ความคิดมากไม่ควรอยู่ซ้อนกันหลายคาบวิชาในวันเดียวกัน

33

5. วิชาที่มีการปฏิบัติมาก ๆ ควรจัดเป็น 2 คาบติดต่อกัน เช่น วิทยาศาสตร์ หรือวิชาการงานและอาชีพ เป็นต้น

6. ควรจัดคาบหรือเวลาเรียนตอนเช้ามากกว่าตอนบ่าย เพราะตอนบ่ายอาจมีอากาศร้อน หรือเครื่องปรับอากาศในตอนเช้ามาแล้ว

7. การจัดวางวิชาในแต่ละคาบ แต่ละวัน ต้องสัมพันธ์กับเวลาของผู้สอนด้วย

8. ควรเฉลี่ยชั่วโมงของผู้สอนให้ทัดเทียมกัน เช่น ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาเอกชน ในสัญญาว่าจ้างครู กำหนดไว้ว่า ชั่วโมงสอนของครูมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เกิน 22 ชั่วโมง มัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่เกิน 20 ชั่วโมง และครูจะต้องใช้ชั่วโมงว่างเพื่อเตรียมการสอน ตรวจงาน และทำงานอื่นเกี่ยวกับนักเรียน

นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา (2519 : 2 - 4) ได้เสนอหลักในการจัดตารางสอนโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ดังนี้

1. ควรสนองความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด คือให้เรียนตามที่เลือก
2. ควรเริ่มจากชั้นที่ยากที่สุดก่อน และจัดจากวิชาที่ยากที่สุดหรือวิชาที่มีความยืดหยุ่นในการจัดน้อย
3. ควรจัดวิชาที่มีนักเรียนเลือกเรียนน้อยที่สุดก่อน เพราะนักเรียนทุกคนที่เลือกเรียนวิชานั้นจะต้องเรียนวิชาเดียวกัน วิชาที่จัดสุดท้าย คือ วิชาที่จำนวนกลุ่มมากสามารถสับเปลี่ยนนักเรียนให้เข้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้
4. จัดวิชาบังคับเป็นอันดับสุดท้าย โดยใช้ชั่วโมงวิชาเลือก ทุกสาขาตรงกันหมด

สุดใจ ไสสุก (2522 : 52) ได้สรุปแนวในการจัดตารางสอนไว้ว่า ในการจัดตารางสอนควรให้บุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายรวมกันจัดตั้งโดยตั้งเป็นคณะกรรมการจัดตารางสอนซึ่งควร ประกอบด้วยผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาทุกหมวด และครูแนะแนว และควรมีตัวแทนแต่ละหมวดวิชาผลัดเปลี่ยนร่วมกันในการจัด ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนย่อมทราบลักษณะวิชาของคนเป็นอย่างดี และจะให้ความเห็นได้ว่าวิชาใดควรจัดไว้ในช่วงไหนจึงจะเหมาะสม

บุญเกิด พิมพัชรเมธากุล (2515 : 88 - 89) ได้เสนอหลักในการจัดตารางสอนไว้ดังนี้

1. ต้องยึดเอาอัตราเวลาเรียนที่มีกำหนดไว้ในหลักสูตร ของแต่ละระดับเป็นมาตรฐาน เช่น วิชาไหนหลักสูตรมีกำหนดให้สอนกี่ชั่วโมงในรอบสัปดาห์ ก็ต้องจัดให้มีเรียนเท่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. ต้องยึดหลักที่ว่า ให้เด็กมีการดำเนินชีวิตวันหนึ่ง ๆ ในลักษณะสมดุล คือให้มีทั้งการเรียน การพักผ่อน และการเล่นให้เหมาะกับวัยของเด็ก

34

3. ต้องคำนึงถึงหลักการพัฒนาของเด็ก เป็นเครื่องกำหนดระยะเวลาของแต่ละชนิดให้แก่เด็ก

4. ในการบรรจุแต่ละหมวดวิชา เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคม-ศึกษา พละนาฏย หัตถศึกษา ฯลฯ ลงไปในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ๆ นั้น ต้องคำนึงถึงหลักการความเมื่อยล้าและประสิทธิภาพการเรียนมาเป็นเครื่องพิจารณาบรรจุ วิชาไหนเด็กใช้ความคิดและเกิดความตึงเครียดมากก็ช่วยในการพักผ่อน เช่น หัตถศึกษา พละนาฏย หรือวิชาภาษาไทย ก็ควรจัดไว้แทรกกับวิชาที่ต้องใช้ความคิดหรือระบบประสาทที่ตึงเครียด

กรมสามัญศึกษา (2527 : 129 - 131) ได้แนะนำวิธีจัดตารางสอนแบบต่าง ๆ ไว้ดังนี้ การจัดตารางสอนมีวิธีการหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธี มีส่วนดีและส่วนเสียด้วยกันทั้งนั้นดังนั้นจึงขึ้นอยู่กับผู้จัดตารางสอนว่าจะเลือกใช้วิธีการใดถึงจะสะดวก ประหยัด และเหมาะสมกับโรงเรียนของตนมากที่สุด วิธีจัดตารางสอนที่นิยมใช้กันคือ

1. ตารางสอนวันเดียว (One - day schedule) คือตารางสอนที่กำหนดให้วิชาต่าง ๆ ที่สอนตรงกันทุกวัน

2. ตารางสอนแบบสลับเดือน (Syaggered schedule) คือตารางสอนที่จัดวิชาลงในแนวเอียงเพื่อให้เวลาแต่ละรายวิชาหมุนเวียนกัน

3. ตารางแบบปรับช่วงเวลา (Modula schedule) คือการจัดตารางสอนโดยใช้หน่วยเวลาแต่ละคาบไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับลักษณะวิชาเพื่อสนองลักษณะการเรียนแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ใช้ช่วงเวลาที่น้อยที่สุดระหว่าง 20 - 30 นาที และช่วงเวลามาก ยาวจนถึง 90 หรือ 100 นาที การจัดตารางสอนแบบนี้ เป็นนวัตกรรมหรือสนองการจัดระบบการเรียน ไม่มีชั้นและการสอนเป็นคณะ

4. ตารางสอนแบบตัดปะ (Mosaic schedule) คือการจัดตารางสอนที่ไม่ได้กำหนดแน่นอนว่า วิชาใดต้องอยู่ในทางใด วันใด แต่จัดตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยทั่วไปนิยมใช้กระดาษสีต่างๆ จัดเป็นชั้นสี่เหลี่ยมแทนรายวิชา ในหมวดต่าง ๆ สำหรับในช่วงตารางที่ทำไว้ ปัจจุบันนิยมใช้การจัดแบบนี้มาก สรุปได้ว่า การจัดตารางสอนเป็นงานอีกด้านหนึ่ง ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่จะทำให้การผลิตนักเรียน ดำเนินไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยการมอบหมาย กิจกรรมการเรียนการสอนของครูไว้ล่วงหน้า โดยบรรจุรายวิชา และเวลาเรียนเป็นคาบ ๆ ในแต่ละวัน แต่ละสัปดาห์ และให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้านต่าง ๆ เช่น ธรรมชาติของแต่ละวิชา ธรรมชาติและวัยของผู้เรียน ชั้น หรือกลุ่มของผู้เรียนช่วงเวลาของผู้เรียนความสัมพันธ์ของรายวิชาต่าง ๆ ภาระหน้าที่ของครูแต่ละคน เป็นต้น

35

1.4 ด้านการจัดครูเข้าสอน

กรมสามัญศึกษา (2526 : 8 - 17) ได้เสนอขั้นตอนในการจัดครูเข้าสอนต่อไปนี้

1. การสำรวจความพร้อมของโรงเรียนก่อนเปิดแผนการเรียน

2. การสำรวจคุณสมบัติสำหรับผู้สอนรายวิชาในแผนการสอน
3. จัดตามความถนัดของครูผู้สอน คือ จัดตามวิชาเอก วิชาที่เรียนมา จัดตามวิชาที่ครูมีความสนใจ หรือวิชาที่ครูมีประสบการณ์มาก่อน

4. การแก้ไขปัญหา การขาดแคลนครู โดยจัดครูคนเดียวให้สามารถสอนได้หลายวิชาและการจัดครู ฝายสนับสนุนการสอนช่วยฝายปฏิบัติการ และจัดคาบเรียนให้ตรงกัน

5. จัดหาบุคลากรภายนอกมาช่วยสอนในโรงเรียน

6. จัดครูสอนแทนเมื่อครูไม่มาทำการสอน

7. ใช้เงินบำรุงการศึกษามาจ้างครูสอนเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครู

วิชัย ราษฎร์ศิริ (2522 : 116) กล่าวว่าไว้ว่าการสังเกตการสอนของครูจะช่วยเรื่องการจัดครูเข้าสอนใน ชั้นต่าง ๆ ได้ผลดี แต่ถ้าจะให้การสอนบรรลุเป้าหมาย โรงเรียนควรมีการเตรียมตัวครูก่อนเข้าสอนในชั้นต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. จัดประชุมชี้แจงหลักสูตร แผนการเรียน กิจกรรมที่จะใช้ในการสอนแต่ละระดับให้เป็นที่เข้าใจ

2. จัดสัมมนาให้ความรู้ทางด้านวิชาการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในหลักสูตร หลักการสอน แผนการสอน เนื้อหาวิชาและกิจกรรมที่จะใช้สอน

3. จัดประชุมปฏิบัติการ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มองเห็นปัญหา เตรียมวิธีการแก้ปัญหาเพื่อให้ครู มีความมั่นใจในการสอนวิชาภาคปฏิบัติได้ดี

4. จัดให้มีการสาธิตการสอน จัดทำอุปกรณ์การสอน จัดตารางสอนร่วมกัน ผลัดเปลี่ยนกัน สังเกตการสอน สาธิตและให้ข้อเสนอแนะซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้ครูแต่ละคน ได้ปรับปรุงการสอนของตนเอง และมีการประสานงานก่อนลงมือปฏิบัติการ

5. จัดให้มีการศึกษาและดูงานนอกสถานที่ เพื่อเปิดโอกาสให้ครูมีประสบการณ์มากขึ้นจากการที่ครู โรงเรียนอื่น ๆ ศึกษาสภาพท้องถิ่น เพื่อทราบแหล่งวิทยากรหรือมีโอกาสรู้จักบุคคลที่จะมาเป็นวิทยากรจากท้องถิ่น นั้น ๆ ด้วย

6. รวบรวมอุปกรณ์และแหล่งวิชาการตลอดจนวิทยากรทุก ๆ ด้าน ที่สามารถจะนำมาส่งเสริมการเรียน การสอนได้

กรมสามัญศึกษา (2530 : 35 - 36) ได้กำหนดรายละเอียดของงานวิชาการด้านการจัดครูเข้าสอนไว้ใน คู่มือการประเมินมาตรฐานใน โรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2530 ดังนี้

36

1. จัดครูเข้าสอนให้ตรงตามวุฒิ ประสบการณ์ หมายถึง คุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

1.1 เคยสอนวิชานั้นมาแล้วตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

1.2 เคยผ่านการอบรมในสาขาวิชานั้นเพิ่มเติม

1.3 มีความชำนาญพิเศษในสาขานั้น ๆ

2. มีการจัดครูเข้าสอนแทน ที่ใช้แนวปฏิบัติในการสอนแทน ที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบันโดยสม่ำเสมอ

3. มีการจัดครูเข้าสอนแทน โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความถนัด ในวิชาที่ขาดนั้น

4. มีการร่วมมือกันโดยใกล้ชิด ระหว่างผู้สอน และเจ้าของวิชาเพื่อผลในการพัฒนาการเรียนการสอน

การจัดครูเข้าสอน เป็นกระบวนการทางวิชาการที่สำคัญประการหนึ่ง ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงความพร้อมของโรงเรียนต่าง ๆ เช่น ครู วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และให้สอดคล้องกับแผนการเรียนที่เปิดสอน ด้วยการบริหารงานวิชาการในด้านนี้ ถือว่าครูเป็นปัจจัยที่สำคัญ ฉะนั้นการมอบหมายรายวิชาที่สอนแก่ครูจะต้องพิจารณาถึง วุฒิ ประสบการณ์ ความถนัด ความชำนาญ ของแต่ละคนเป็นสำคัญ

การนำหลักสูตรไปใช้ ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2529 : 185 - 186) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารหรือคณะครู นำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลรวมถึงงานบริหารด้านวิชาการ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพซึ่งแยกแยะออกได้ดังนี้

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนเป็นการตีความหมาย และการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรโดยพิจารณาจากความมุ่งหมายของหลักสูตรไปกำหนดรายละเอียดเอาเอง เพื่อให้สอนได้ซึ่งจะออกในรูปแบบของการสอน โครงการสอน

2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน หมายถึง การบริหารงานวิชาการนั่นเอง เช่น การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน โครงการสอน แบบเรียน ฯลฯ และ ส่งเสริมให้ครูได้ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

3. การสอนของครูเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด ซึ่งผู้สอนจะต้องรู้เข้าใจ ความมุ่งหมายของหลักสูตรนั่นเอง

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 189 - 190) การนำหลักสูตรไปใช้เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่ง เพราะตัวหลักสูตรเสมือนทฤษฎี การนำหลักสูตรไปใช้เปรียบเสมือนภาคปฏิบัติ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้จะต้องพยายามขยายเนื้อหาสาระ สร้างและใช้สื่อ

การประเมินหลักสูตร ตลอดจนการบริหารหลักสูตรอาจเป็นการเอื้ออำนวยให้การใช้หลักสูตรบังเกิดผลดี การนำหลักสูตรไปใช้นั้นสามารถที่จะสรุปเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนเนื้อหา (Content) การขยายเนื้อหาสาระ ควรนำคำอธิบายรายวิชา (Course description) ประมวลการสอน (Course syllabus) ซึ่งระยะการวางแผนเนื้อหาของหลักสูตรนี้เปรียบเสมือนการนำหลักสูตร

2. นำประมวลการสอนมาทำรายละเอียด และองค์ประกอบมาสร้างเป็นเอกสาร ตำรา หนังสือ อุปกรณ์การสอน ทำชุดการเรียนและชุดการสอน

3. นำครู อาจารย์ มาฝึกอบรมเพื่อให้ได้ศึกษาหลักสูตร หลักการ โครงการ กระบวนการเรียนการสอน นำไปสอนให้เกิดผล

4. ประเมินผลหลักสูตรส่วนไหนควรปรับปรุง

5. สร้างห้องสมุดเก็บหนังสือ เอกสารเฉพาะวิชา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการศึกษากันอย่างกว้างขวาง

จะเห็นได้ว่าการใช้หลักสูตรนั้น เป็นกระบวนการหรือวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการนำเอาจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้างหลักสูตร ไปจัดอยู่ในรูปของการปฏิบัติโดยที่ต้องอาศัยวิธีการและสภาพการณ์ที่เหมาะสมความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้หลักสูตรให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายนั้นพอประมวลได้ 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านบุคลากร

2. ปัจจัยด้านการเรียนการสอน

3. ปัจจัยด้านสื่อการเรียนการสอน
4. ปัจจัยด้านการวัดผลประเมินผล
5. ปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. งานการเรียนการสอน

สุมิตร คุณานุกร (2523 : 130 - 132) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ หรือการจัดการเรียนการสอน ไว้ว่า น่าจะหมายถึง กิจกรรม 3 ประการต่อไปนี้

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึง การตีความและการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตร เพื่อนำไปปฏิบัติ คือ ใช้สอนเนื่องจากหลักสูตรมักจะกำหนดความมุ่งหมาย เนื้อหา วิชาที่สอน กิจกรรม ประกอบการเรียนการสอน การประเมินผลไว้อย่างกว้าง ๆ มีลักษณะยืดหยุ่นได้ เพื่อความสะดวกแก่การนำไปปรับปรุงใช้ให้เข้ากับสภาพของท้องถิ่น หรือ

38

โรงเรียน ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรไว้ก่อนทำการสอน ได้แก่ โครงการสอน แผนการสอน เป็นต้น

2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนซึ่งนับว่ามีส่วนที่จะส่งเสริมหรือสกัดกั้นการปฏิบัติงานของครู เพื่อที่จะให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้เป็นอย่างมาก สิ่งเหล่านี้ได้แก่ขนาดของห้องเรียน จำนวนนักเรียน แผนการสอน การได้รับงบประมาณ เป็นต้น

3. การสอน การสอนเป็นศิลปะของการช่วยให้ผู้อื่น เกิดการเรียนรู้ นับว่าการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำ ให้หลักสูตรบรรลุผล คือการสอนที่เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรผู้เรียนและผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้

ดังนั้น การเรียนการสอน จึงหมายถึง การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในรูปของการเรียนการสอน ของครูและนักเรียน มีขอบข่ายไปถึงการจัดหลักสูตร การจัดแผนเรียน การจัดการเรียน การจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา เป็นต้น การเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในโรงเรียน แม้ว่าผู้บริหารจะเตรียมการต่าง ๆ ไว้อย่างถูกต้องพร้อมมูลเพียงใด หากการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่เป็นไป ตามเจตนารมณ์แล้วนั้น ย่อมหมายความว่า การบริหารงานวิชาการ ยังไม่ประสบความสำเร็จนั่นเอง (สุเทพ ทองประดิษฐ์ 2521 : 225) ยังกล่าวต่อไปอีกว่า กิจกรรมในทางการเรียนการสอนคือการกระทำในสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การพูด การถาม การอภิปราย การแสดง การค้นคว้า การอ่าน การเขียน และกิจกรรมใดที่มีอยู่ในหลักและจำเป็นต้องเรียนต้องปฏิบัติ เรียกว่า “ กิจกรรมในหลักสูตร ” เกี่ยวกับกิจกรรมถ้าครูเป็นฝ่ายกระทำก็เรียกว่าเป็นกิจกรรมครู ถ้านักเรียนเป็นฝ่ายกระทำก็เป็นกิจกรรมนักเรียน แต่สาระของกิจกรรมนั้น ๆ อยู่ที่ว่า เมื่อนักเรียนปฏิบัติแล้วนักเรียนเกิดพฤติกรรมแห่งการเรียนรู้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด (กรมวิชาการ 2529 : 79) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นที่ยอมรับกันว่าการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในกระบวนการใช้หลักสูตร เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับเด็กทำร่วมกัน ถ้าจะแยกออกเป็น 2 ส่วน ถ้าเป็นการเรียน คือ กิจกรรมที่เด็กทำ การสอน คือ กิจกรรมที่ครูทำ แต่ในทางปฏิบัติแล้วทั้งสองอย่างนี้ทำไปพร้อม ๆ กัน จึงเรียกว่าการเรียนการสอน

สุมน อมรวิวัฒน์ (2526 : 4 - 5) ได้กำหนดลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้- การสอนที่ดี ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนสามารถใช้เป็นหลักในการจัดหรือควบคุม กำกับ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมีสาระสำคัญ สรุปดังนี้

1. กิจกรรมการสอนที่ดีควรเป็นไปเพื่อพัฒนาความเจริญทุกด้าน ให้แก่ผู้เรียน แต่เดิมผู้บริหารโรงเรียนมักจะเข้าใจว่า โรงเรียนจะได้ชื่อว่าสอนดี ถ้าสามารถจะทำให้ให้นักเรียนพัฒนาสติปัญญาได้ดี (เรียนเก่งทางวิชาการ) แต่ในแนวคิดใหม่นี้ ถือว่า กิจกรรมการเรียนการสอน

39

จะต้องเป็นไปให้เด็กมีสุขภาพอนามัย มีความเจริญทางด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว และความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสต่าง ๆ นักเรียนจะต้องได้รับการตอบสนองทางอารมณ์ ได้มีโอกาสเรียน เล่น วาด ปั้น ทูต ร้องเพลง และได้เล่น เรียนร่วมกัน เพื่อความเจริญเติบโตทางสังคมอีกด้วย

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ควรเร้าให้ผู้เรียนแสดงออก และมีส่วนร่วมในการเรียน จากข้อความนี้จึง แปลได้ว่า ครูจะไม่ยัดสอนให้นักเรียนนั่งอ่าน เขียน ฟัง แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ครูจะต้องหาสื่อต่าง ๆ มาเร้าให้นักเรียนแสดงออก และร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ การทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม การจัดสถานการณ์จำลอง การเล่นเกม การอ่าน แผนที่ แผนที่ แผนที่ สถิติและกราฟ การอภิปราย การแข่งขันแก้ปัญหา เหล่านี้เป็นตัวอย่างกิจกรรม ที่จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีที่ถูกต้อง และทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนด้วยตนเอง

3. กิจกรรมการสอนที่ดี ควรให้โอกาสและเห็นความสำคัญของนักเรียนทุกคนในชั้นเรียนในการสอนแต่ละชั่วโมง ครูต้องใช้สื่อสารสัมพันธ์กับนักเรียนทุกคนในชั้น มิใช่สนใจแต่เด็กที่นั่งข้างหน้า เด็กที่ตอบคำถามเก่งหรือเด็กที่มีปัญหาบางคนเท่านั้น การแสดงอุปกรณ์การสอนอย่างใดอย่างหนึ่งควรให้ได้แลเห็นทั่วกัน ได้ทำการทดลองอย่างทั่วถึงกัน การจัดกิจกรรมใด ๆ ควรให้นักเรียนหลายคนได้มีส่วนร่วมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การถาม การให้ออกมาแก้ปัญหา หรือแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่ง ควรผลัดเปลี่ยนเวียนนักเรียนให้ครบทุกคน ถ้ามีกิจกรรมมากพอ ไม่ควรทิ้งให้เด็กคนใดคนหนึ่งรู้สึกว่าเขาไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนในชั่วโมงนั้น ๆ หรือหันไปสนใจเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการเรียน

4. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ควรฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้ และวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองแก่ผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในปัจจุบันนี้ ครูจะไม่เป็นผู้บอกทุกสิ่งทุกอย่างแก่นักเรียนตลอดไป แต่ครูจะให้นักเรียนได้ร่วมปรึกษาหารือกันในการหาวิธีการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ภาพ แผนที่ และแหล่งวิชาการต่าง ๆ มีการฝึกกระบวนการกลุ่ม เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาด้วยวิธีการหลาย ๆ วิธี คุณสมบัติที่ได้จากการฝึกฝนเช่นนี้จะติดตัวนักเรียนไปเพื่อเป็นคนที่รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้และแก้ปัญหาได้

5. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ควรมีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนานและเป็นกันเอง โรงเรียนประถมศึกษานั้น เป็นโรงเรียนที่สอนเด็กระหว่างอายุ 6 - 15 ปี เด็กวัยนี้มักจะมีอารมณ์ค่อนข้างสั้น ดังนั้นในการจัดกิจกรรมแต่ละชั่วโมง นอกจากครูจะนำกิจกรรมหลัก เช่น การบรรยาย อภิปราย ค้นคว้า อ่าน เขียน ทำแบบฝึกหัด แล้วครูควรมีกิจกรรมสลับ เช่น เล่นนิทาน การฟัง และร้องเพลง การเล่นเกม การแข่งขัน การปรบมือ เป็นต้น

40

การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ดูสดใสสว่าง จะทำให้นักเรียนมีความรู้สึกร่าเริง และไม่รู้สึกว่าถูกบีบบังคับจนเกินไป แต่ทั้งนี้จะต้องไม่ลืมที่จะให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเองด้วย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือเพื่อศึกษาต่อ สามารถรักษาและส่งเสริมสุขภาพของตนเองและชุมชน (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน 2536 : 2-3) และจะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญและทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการต่าง ๆ
2. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน
3. สามารถวิเคราะห์ปัญหาแนวทางแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับข้อจำกัดต่าง ๆ
4. มีความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถของตน
5. มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างและปรับปรุงแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและชุมชน
6. มีทัศนคติต่อสัมมาชีพทุกชนิด มีนิสัยรักการทำงานและมีความสามารถในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของตนเอง
7. มีทักษะที่ดีต่อสัมมาชีพทุกชนิด มีนิสัยรักการทำงานและมีความสนใจของตนเอง
8. เข้าใจในสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชุมชน สามารถเสนอแนวทางพัฒนาชุมชน ภูมิใจในการปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของตนเอง

การสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริม หมายถึง การสอนเป็นกรณีพิเศษ นอกเหนือจากการสอนตามแผนการสอนโดยปกติ เพื่อแก้ไขส่วนบกพร่องที่พบในตัวนักเรียน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. สอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน
2. สอนซ่อมเสริมในขณะที่ทำการสอน
3. สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความฉลาด เรียนรู้ได้เร็วกว่าคนอื่น

(กรมสามัญศึกษา 2526 : 91 - 95)

การสอนซ่อมเสริม เป็นวิธีที่จะช่วยให้นักเรียนที่เรียนช้า สามารถเรียนทันเพื่อนช่วยให้นักเรียนที่เรียนไม่เข้าใจ มีความเข้าใจมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนที่เรียนแล้ว ยังไม่สัมฤทธิ์ผล

ตามจุดมุ่งหมาย หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ได้สัมฤทธิ์ผล ช่วยให้นักเรียนดี เรียนเก่ง มีความเฉลียวฉลาดอยู่แล้ว ได้มีโอกาสเสริมความรู้ให้เพิ่มมากขึ้น และสอนซ่อมเสริมมีวิธีการจัดดังนี้ (กรมสามัญศึกษา 2526 : 94 - 95)

1. สอนซ่อมเสริมในระหว่างชั่วโมงปกติ

2. ครูผู้สอนดำเนินการเองโดยใช้ชั่วโมงว่างหรือนอกเวลาเรียน
3. การสอนซ่อมเสริมพิเศษแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน
4. การสอนซ่อมเสริมที่จัดทำไว้ในหลักสูตรให้จัดทำสัปดาห์ละครั้ง

งานการเรียนการสอน ต้องอาศัยสื่อการเรียนการสอน จึงจะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักวิชาการได้ให้แนวคิดไว้ดังต่อไปนี้

กิติมา ปริดีดิกล (2532 : 69) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง วัสดุสิ่งของ ภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนหมายถึง ตัวบุคคล วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี สื่อการสอนมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น อุปกรณ์การสอน อุปกรณ์การศึกษา โสตทัศนูปกรณ์ สื่อการเรียน แต่ปัจจุบันนิยมใช้คำว่า สื่อการสอนมากกว่า เพราะมีความหมายกว้างขวาง มีให้หมายถึงเพียงสิ่งของที่ใช้ประกอบการสอน แต่หมายถึงทุกอย่างไม่ว่าเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่ก็ตาม หากนำมาประกอบการเรียนการสอนแล้วเกิดความเข้าใจอย่างรวดเร็วชัดเจนขึ้น เรียกว่า สื่อการสอนทั้งสิ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 46-48) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอน ไว้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุหรือเครื่องมือที่ผลิตหรือจัดหาขึ้น เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน มีอยู่ด้วยกันหลายประเภท แต่ละประเภทก็มีจุดมุ่งหมายในการใช้แตกต่างกัน ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ เพื่อจัดหาหรือสั่งการให้มีการจัดหา ผลิตและนำไปใช้แตกต่างกัน ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเพื่อจัดหาหรือสั่งการให้มีการจัดหา ผลิตและนำไปใช้อย่างถูกต้อง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2531 : 1) ได้แบ่งประเภทของสื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. ประเภทสิ่งพิมพ์ เช่นหนังสือเรียน คู่มือครู แบบฝึกหัดต่าง ๆ หนังสืออ่านนอกเวลา, อ่านเพิ่มเติม และหนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นต้น
2. ประเภทโสตทัศนวัสดุ เช่น แผนที่ ลูกโลก แผนภูมิ ภาพวาด ภาพต่อ แถบบันทึกเสียง สไลด์ วีดิทัศน์
3. ประเภทโสตทัศนูปกรณ์ คือ เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่ต้องใช้กับโสตทัศนวัสดุบางอย่าง

42

เช่น เครื่องบันทึกเสียงใช้กับแถบบันทึกเสียง เครื่องฉายสไลด์ใช้กับสไลด์ เครื่องรับโทรทัศน์ใช้กับวีดิทัศน์ เป็นต้น

นอกจากทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวแล้ว ยังมีสภาพแวดล้อม เช่น สถานที่และวัสดุที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น เหตุการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม ชุมชน แหล่งความรู้ที่แวดล้อมตัวครูและนักเรียน ข่าวสาร ซึ่งจะช่วยให้เห็นความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันและทันต่อเหตุการณ์

การจัดการ การผลิต การใช้ การจัดเก็บและการบำรุงรักษาสื่อควรดำเนินการหลังตารางแผนการเรียนการสอนเพื่อจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมและเป็นไปตามขั้นตอน ควรพิจารณา ดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2533 : 5)

1. วิเคราะห์หลักสูตร โดยทำความเข้าใจแนวคิด ปรัชญา จุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตรแม่บท หรือหลักสูตรท้องถิ่น ศึกษาจุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชาที่ปรากฏในหลักสูตรทำให้ทราบว่าร่าย

วิชานั้นมีลักษณะอย่างไร มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ทักษะการปฏิบัติเจตคติและค่านิยมอย่างไรมีขอบข่ายเพียงใด เพื่อจะได้กำหนดสื่อการเรียนการสอนที่จะใช้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. ศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากเอกสาร คู่มือหลักสูตร คู่มือการสอน แนวการสอน ฯลฯ ศึกษาจากบุคลากร และแหล่งความรู้ในชุมชนตามความเหมาะสม

3. กำหนดสื่อการเรียนการสอนที่จะใช้ ควรใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียน

4. ประเมินผลการใช้สื่อ

เกณฑ์ที่สำคัญ ดังนี้

4.1 สื่อการเรียนการสอนนั้นสามารถใช้ศึกษาให้ได้รับความคิดรวบยอด หรือสาระสำคัญเพียงใด

4.2 สื่อการเรียนการสอนนั้นสะดวกในการจัดหาและสะดวกในการใช้เพียงใด

4.3 สื่อการเรียนการสอนนั้น เอื้อประโยชน์ในการให้ข้อมูลพัฒนาความคิด ค่านิยมและคุณธรรมที่หลักสูตรต้องการเพียงใด

4.4 สื่อการเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการใช้หรือไม่ จำเป็นต้องใช้สื่ออื่นช่วยมากน้อยเพียงใด

4.5 การใช้สื่อการเรียนการสอนนั้นเป็นไปอย่างเหมาะสมตามขั้นตอนหรือไม่ ดังนั้นในการใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรต้องรู้จักเลือกใช้อย่างหลากหลาย จากหนังสือเรียนและสื่อการเรียนการสอนประเภทอื่น ๆ เช่น

หนังสือเสริมประสบการณ์ โสตทัศนูปกรณ์ แถบบันทึกเสียง แผ่นภาพ ของจริง ตลอดจนข่าวสารเอกสารสิ่งพิมพ์

เมื่อโรงเรียนได้ดำเนินการจัดหา การผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนแล้ว ต้องมีการลงทะเบียน และการจัดเก็บให้เป็นหมวดหมู่ โดยลงทะเบียนแยกสื่อแต่ละประเภท เพื่อให้ทราบชนิดของสื่อ จำนวน สะดวกในการนำไปใช้ ความเป็นระเบียบ สวยงาม นอกจากนั้นต้องมี การดูแลรักษาและซ่อมแซมสื่อให้อยู่ในสภาพใช้การได้ดี เพื่อเป็นการประหยัด งบประมาณ ประหยัดเวลาในการจัดหา การผลิต ต่อไป

อุทัย บุญประเสริฐ และ ชโลมใจ กิงการวัฒน์ (2528 : 88) ได้กำหนดจุดสุดท้ายของการปฏิบัติงานด้านสื่อการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 2 ประการ คือ

1. โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นต้องใช้ ครบทุกแผนการสอน และทุกกลุ่มประสบการณ์
2. มีการติดตาม กำกับ และใช้สื่อประกอบการเรียน

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 88) ได้ชี้แนะว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ดังนี้

1. จัดหาวัสดุต่าง ๆ ไว้สำหรับผลิตสื่อให้เพียงพอ
2. สนับสนุนให้ครูผลิตหรือจัดหาสื่อประกอบการสอน

3. จัดให้มีสื่อการเรียน แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ จัดเก็บสื่อให้เป็นระบบตามกลุ่มประสบการณ์ต่าง

ๆ

4. จัดให้มีทะเบียนสื่อและสถิติการใช้สื่อต่าง ๆ
5. จัดบริการสื่อการสอนให้ครูได้รับความสะดวกในการนำไปใช้
6. ควบคุม กำกับ ให้ครูได้ใช้สื่อในการเรียน
7. จัดอบรมและสาธิตการทำ การใช้ และการเก็บรักษาสื่อ

สุเทพ ทองประดิษฐ์ (2521 : 322) ได้กล่าวถึง การจัดแบ่งประเภทของอุปกรณ์การสอนไว้ว่า การแบ่งของอุปกรณ์การสอนมีหลายแบบ ซึ่งพอจะแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1. วัสดุ (Audio Visual Materials) ได้แก่ วัสดุที่ใช้ในการประกอบการสอนซึ่งไม่มีเครื่องกลไกภายใน เช่น กระดานดำ แผนที่และลูกโลก แผนภูมิ โปสเตอร์ กระดานผ้าล้าสี ของตัวอย่าง ของจริง เทปบันทึกเสียง สมุดภาพ รูปภาพ ภาพเขียน สไลด์ ภาพโปร่งใส การ์ตูน แผนภาพ ป้ายนิเทศ หุ่นจำลอง แผ่นเสียง ฟิล์มสตริป ภาพยนตร์ ฯลฯ

2. เครื่องมือ (Audio Visual Equipment) ได้แก่ อุปกรณ์ประกอบการสอนที่มีกลไกภายในซับซ้อน เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ หรือฟิล์มสตริป

44

เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องบันทึกเสียง วิทยุ เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องรับโทรทัศน์

3. กิจกรรม (Activities) เช่น การศึกษานอกสถานที่ การแสดงนิทรรศการ การสาธิต การทดลอง การใช้สื่อการสอนนับว่าเป็นงานบริหารวิชาการอีกด้านหนึ่ง ซึ่งสัมพันธ์กับการเรียน-การสอนอย่างใกล้ชิด การสอนที่ปราศจากสื่อที่ดีเปรียบเสมือนกับ การรับประทานอาหารไม่มีกับทำให้ขาดรสชาติหรือทำให้ผู้เรียนมีความสนใจน้อยลงไป ดังนั้นสื่อการสอนจึงมีประโยชน์สำหรับครูที่ต้องเห็นความสำคัญและรู้จักเลือกสื่อให้เหมาะสม เพื่อช่วยให้ครูสอนดีขึ้นและสอนได้บรรลุเป้าหมายและได้ผลดี หลักเกณฑ์ในการเลือกสื่อการสอนมีดังนี้

1. เลือกสื่อการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน
2. เลือกสื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
3. เลือกสื่อให้เหมาะสมกับเทคนิควิธีการ
4. เลือกสื่อให้เหมาะสมกับวัย และความสนใจของผู้เรียน
5. เลือกให้เหมาะสมกับเครื่องมือ และสิ่งอำนวยความสะดวก
6. เลือกสื่อที่พอจะหามาได้ และคำนึงถึงความสะดวกสบายในการนำไปใช้ไม่จำเป็นต้องราคาแพง
7. เลือกสื่อคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ดังนั้น ในการเลือกสื่อการสอนในโรงเรียน ผู้

บริหารจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการจัดสื่อการสอนในโรงเรียนให้ได้ผลควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 7.1 ควรจัดตั้งศูนย์บริการสื่อการสอน เพื่อช่วยในการจัดหาและความสะดวกในการนำไปใช้
- 7.2 แบ่งแยกสื่อเป็นประเภท ๆ และเป็นรายวิชาเพื่อสะดวกในการใช้
- 7.3 จัดหาสื่อทันสมัย และปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ใช้การได้ดี

- 7.4 สำนวจวิเคราะห์ความต้องการสื่อการเรียนการสอนของรายวิชาต่าง ๆ
- 7.5 ฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ทักษะในการใช้และซ่อมแซมสื่อการสอน
- 7.6 กระตุ้นให้ครูและนักเรียนสนใจสื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น
- 7.7 สถานที่ ควรจัดให้เพียงพอกับประเภทของสื่อ
- 7.8 ควรจัดหาสื่อทั้ง 3 ประเภทให้ครบ
- 7.9 ควรให้บุคลากรรับผิดชอบในการจัดหาและบริการให้มีประสิทธิภาพ
- 7.10 จัดสอนให้รู้จักการผลิตสื่อการสอนขึ้นเองได้

3. การนิเทศการศึกษา

3.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา

คาร์เตอร์ วี กูด (อ้างใน นางเยาว์ ธาราศรีสุทธิ 2530 : 241) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ในการแนะนำ หรือผู้อื่นที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษา ในการแนะนำ และหรือผู้อื่นที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้รู้จักวิธีปรับปรุงการสอน หรือการให้การศึกษา การนิเทศการศึกษา ช่วยให้เกิดความงอกงามในวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยพัฒนาครูในการเลือกและปรับปรุงเนื้อหาของการสอน วัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยเลือกและปรับปรุงวิธีการสอนและปรับปรุงการประเมินผลการสอน

ดร. สาย ภาณุรัตน์ (2509 : 11) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่าง ที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพทั้งในด้านการเรียนการสอน

การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทางวิชาการ ที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ลักษณะของการนิเทศการศึกษาที่พึงประสงค์ คือการทำงานร่วมกัน วางแผนการพัฒนาร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และมีขั้นตอนและเป็นการให้บริการช่วยเหลือสนับสนุนให้งานการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น และให้ผลตามที่กำหนด (อ้อม ประนอม 2528 : 4)

ดังนั้น อาจจะสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ กิจกรรมหรือความพยายามต่าง ๆ ของบุคลากรทางการศึกษา ที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร ให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสนองนโยบายการจัดการศึกษา

3.2 ความมุ่งหมายการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์มีจุดมุ่งหมายโดยส่วนรวมอย่างเดียวกัน ใน การที่จะพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน โรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน ส่วนศึกษานิเทศก์จะเป็นผู้นิเทศจากภายนอก ถึงอย่างไรก็ตาม การนิเทศการศึกษา ก็มุ่งหมายที่จะสนับสนุนระบบการบริหารการศึกษา ให้การเรียนการสอนบังเกิด

ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ (ปรีชา คัมภีร์ปกรณัม และ วิจิตร ศรีสะอาด 2527 : 1298 - 1299)

46

ด้วยความสำคัญของการนิเทศการศึกษาดังกล่าว การนิเทศการศึกษา จึงมีจุดมุ่งหมายใน การนิเทศไว้ดังนี้ (สาย ภานุรัตน์ 2521 : 31 - 36)

1. ช่วยให้ครูเห็นและเข้าใจอย่างถ่องแท้ในวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา
2. ช่วยให้ครูเห็นและเข้าใจความต้องการของเยาวชน
3. ช่วยสร้างครูให้มีคุณสมบัติแห่งความเป็นผู้นำ
4. ช่วยเสริมขวัญและกำลังใจของครูให้อยู่ในสภาพที่แข็งแรง
5. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ดูกับความสามารถของครูแต่ละคน
6. ช่วยให้ครูพัฒนาการสอนของตนให้ดีขึ้น
7. ช่วยฝึกครูใหม่ให้เข้าใจโรงเรียนและอาชีพครู
8. ช่วยประเมินผลงานของครูโดยอาศัยความเจริญงอกงามของเด็ก เป็นหลักในการประเมิน
9. เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจนักเรียนและช่วยเหลือให้การเรียนดีขึ้น
10. ช่วยในการประชาสัมพันธ์กับชุมชน
11. เพื่อแสวงหาความช่วยเหลือ
12. ช่วยป้องกันให้ครูทำงานไม่ตรงเป้าหมาย

สังัด อุทรานันท์ (2524 : 3) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ

1. เพื่อพัฒนาคน การนิเทศการศึกษาเป็น การให้คำแนะนำ ช่วยเหลือให้คนในวงการณ์นั้นมีความรู้ความสามารถในการทำงานมากขึ้น
2. เพื่อพัฒนางาน การนิเทศการศึกษา เป็นการสร้างสรรค์วิธีการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อประชาสัมพันธ์ การนิเทศการศึกษา เป็นการสร้างความร่วมมือสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนความเข้าใจระหว่างกลุ่มคนกับสังคม
4. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ การนิเทศการศึกษา เป็นการสร้างความมั่นใจ ความสบายใจและมีกำลังใจในการทำงาน

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา มีการปรับเปลี่ยนไปตามกาลเวลา เพื่อให้งานนิเทศการศึกษาทันสมัยทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนไป (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 10 2535 : 10) จึงสรุปได้ว่าความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพเพื่อไปพัฒนาการเรียนการสอน อันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

47

3.3 หลักการนิเทศการศึกษา

งานนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดทางการเรียนของนักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์ และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน การที่จะปฏิบัติงานดังกล่าว ให้ประสบผลสำเร็จนั้น จำเป็นต้องมีหลักในการดำเนินเพื่อการดำเนินงานที่ประกอบด้วยหลักการเหตุผล มีกฎเกณฑ์ ข้อเท็จจริงพื้นฐาน หรือความเชื่อมั่นเป็นที่ยอมรับสามารถที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ กำหนดแนวทางเพื่อให้งานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีนักการศึกษาที่กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาที่สำคัญ ๆ ดังนี้

รอมรันตน์ อิศรางค์ดิล (2521 : 6 - 7) มีความเห็นว่าหลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษาประกอบด้วย

1. การแสวงหาช่องทางที่จะกระตุ้นให้เกิดความคิดและปฏิบัติการทางสร้างสรรค์
2. การให้โอกาสแก่ทุกคน ได้บรรลุตามวุฒิภาวะของเขา โดยมีได้หักหาญเอาแต่ใจหรือถือหลักวิชาเป็นเกณฑ์จนบุคคลอื่นตามไม่ทัน
3. การให้แต่ละคนมีโอกาส เสนอผลงานตามความสามารถ ไม่ปล่อยให้คนใดคนหนึ่งหรือหมู่คณะใดผูกขาดความเป็นผู้นำในการทำงาน
4. การสนับสนุนที่ทุกคนมีส่วนร่วม ในการออกความคิดเห็นในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะการตัดสินใจนั้นมีผลต่อผู้อื่นด้วย
5. การยอมรับนับถือความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ความแตกต่างนั้นเป็นสิ่งประกอบโดยพิจารณาการปฏิบัติงาน หรือการมอบหมายงานแก่บุคคลนั้น
6. การยอมรับความสำคัญของครูในสภาพการเรียนของโรงเรียน และยอมรับให้ครูได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่ประสบมา
7. การสร้างให้ครูมีสำนึกในความมั่นคงในอาชีพการงาน มีกำลังใจ มีสถานะที่จะปฏิบัติหน้าที่ มีความพอใจในความสำเร็จของงาน มีใจกล้าหาญและยุติธรรมในการสำรวจ ดูความสามารถ และความบกพร่องของตนเอง เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงงานให้ดีขึ้น
8. การพัฒนานโยบายการนิเทศการศึกษาและความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา
9. การนำเอาความรู้ที่เกี่ยวกับธรรมชาติของเด็ก กระบวนการเรียน ระเบียบ สภาพของสังคม ความสัมพันธ์ของมนุษย์และพัฒนาการของหลักสูตร วิชาชีพมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่การเรียน
10. การส่งเสริมสนับสนุน และร่วมมือในการค้นคว้าทดลองทางวิชาการ ที่เกี่ยวกับการศึกษาและผลที่ได้มาใช้ให้เกิดผลดี

11. การยอมรับในความสำเร็จของการวางแผนระยะยาว การประเมินผลและสนับสนุนกระบวนการดังกล่าวด้วย

นอกจากนี้ ชารี มิศรี (2524 : 31 - 33) ได้ให้หลักการการนิเทศทางการศึกษา ไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษา เป็นการช่วยกระตุ้นเตือนการประสานงาน และให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครูทั่วไป
2. การนิเทศต้องอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย

3. การนิเทศกระบวนการส่งเสริมสร้างสรรค์ไม่ใช่มุ่งแก้ปัญหา
4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน
5. การนิเทศคือการสร้างมนุษย์สัมพันธ์
6. การนิเทศมุ่งส่งเสริมขวัญและกำลังใจ
7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมาย ที่จะจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยเฉพาะชนบท

3.4 การนิเทศภายใน

เมื่อกล่าวถึงการนิเทศการศึกษา ส่วนใหญ่ก็จะนึกถึงกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ แต่ที่จริงแล้วการนิเทศการศึกษา โดยเฉพาะการนิเทศภายในโรงเรียนแล้วเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะต้องจัดหรือดำเนินการให้มีขึ้นภายในโรงเรียนของตน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2529 : 7)

3.4.1 ความหมายของการนิเทศภายใน

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในที่น่าสนใจนำมาพิจารณาศึกษาให้เข้าใจ ดังนี้

อาคม จันทสุนทร (2522 : 36) ได้ให้นิยามของการนิเทศภายในไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่ทำให้การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และเพิ่มพลังการปฏิบัติงานให้แก่ครู ให้ครูก้าวหน้าในวิชาชีพ อันเป็นผลในการศึกษาของเด็กก้าวหน้าด้วย

ถวิล วรรณประภา (2524 : 17) ได้ให้ทัศนะว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของบุคลากรในโรงเรียน ในอันที่จะปรับปรุงส่งเสริมประสิทธิภาพ

49

ในด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ดีขึ้น นั่นคือมุ่งให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนโดยผ่านบุคลากรอื่นและวัสดุ

เสาวภา เชาว์ชลากร (2525 : 37) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในไว้ว่า การนิเทศภายใน คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ ในสถานศึกษาร่วมมือกันจัดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงงานต่าง ๆ อันเป็นการส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

อุทัย บุญประเสริฐ และ ชโลมใจ กิงภากรวัฒน์ (2528 : 32) ได้ให้คำจำกัดความว่า การนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนซึ่งมีการดำเนินการเป็นขั้นตอนและมีกระบวนการเฉพาะคือ ตอบสนองจุดมุ่งหมายที่แท้จริง คือ ผลงาน (เด็ก) ดี มีคุณภาพ มีการพัฒนา (การเรียนการสอน) พัฒนาคน (ครู) ให้มีความพอใจและมั่นใจในการทำงาน

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2523 : 8) ได้สรุปไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของผู้ที่อยู่ในโรงเรียนตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียนลงไป ในอันที่จะปรับปรุงส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น เป็นการเพิ่มพลังการปฏิบัติงานของ

ครุรวมทั้งให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและผลขั้นสุดท้าย คือ การศึกษาของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากคำนิยามของการนิเทศภายใน ตามทัศนะต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ข้างต้น พอสรุปลักษณะสำคัญได้ 4 ประการ คือ

1. เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน
2. การทำงานดังกล่าว มุ่งช่วยเหลือครูได้พัฒนาตนเอง ในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาวิธีการทำงาน โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสำคัญ
3. เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ ความพึงพอใจและความมั่นใจในการทำงาน
4. ผลสุดท้ายของกระบวนการ คือ ส่งผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปใน ทิศทางที่พึงประสงค์

3.4.2 ความสำคัญของการนิเทศภายใน

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี (2535 : 1 - 8) ได้ให้ความคิดเห็นเรื่องการนิเทศภายในไว้ว่า การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา เป็นระดับขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคน การจัดการศึกษาในระดับนี้ จึงเป็นโอกาสให้เยาวชนทุกคนได้เข้าแสวงหาความรู้อย่างเท่าเทียมกัน การที่จะทำให้เยาวชนได้รับผลดีและมีคุณภาพนั้น ต้องขึ้นอยู่กับ

50

ระบบการบริหารระบบการเรียนที่สำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียน เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับครูผู้ปฏิบัติมากที่สุด ดังนั้นพอสรุปได้ว่า การนิเทศภายในมีความสำคัญ ดังนี้

- 1) ความสำคัญของการนิเทศภายใน
 1. ช่วยพัฒนาการเรียนการสอน
 2. ส่งเสริมคุณภาพด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน
 3. กระตุ้นและนำความคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นแก่ครูภายในโรงเรียน โดยเฉพาะในการนำเอาเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้
 4. สร้างขวัญและกำลังใจของคณะครู และก่อให้เกิดความมั่นใจในการทำงานเพื่อจะได้ร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุจุดหมายปลายทางอันเดียวกัน
 5. ผู้นิเทศ เป็นบุคคลที่อยู่ในโรงเรียนเดียวกันกับผู้รับการนิเทศ ย่อมทราบถึงปัญหาละเอียดและมองเห็นแนวทางในการแก้ไข ทำให้ต่อเนื่องดีกว่าการนิเทศที่มาจากบุคคลภายนอกและยังสามารถติดตามผลการนิเทศได้รวดเร็วและใกล้ชิด
- 2) หลักการจัดการนิเทศในโรงเรียน
 1. การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นการร่วมมือกันของบุคลากรในโรงเรียน ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2. การนิเทศนั้น ควรเริ่มต้นจากสภาพที่กำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยมุ่งให้ครูเรียนรู้ว่า อะไรคือปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่และกำลังจะหาวิธีแก้ปัญหาเหล่านี้อย่างไร
3. การนิเทศนั้นจะต้องใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ คือ เป็นงานมีระบบระเบียบและวิธีการ
4. การนิเทศนั้นต้องเป็นประชาธิปไตย คือ เคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือ ร่วมใจในการดำเนินงาน และใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
5. การนิเทศนั้น ต้องเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการพัฒนาความสามารถของครู
6. การนิเทศนั้น จะต้องมุ่งช่วยครูให้เกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตน ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของครูให้สูงขึ้น
7. การนิเทศนั้น จะต้องมีการยกย่องที่เป็นกันเอง สร้างความเข้าใจอันดีต่อกันในการช่วยเหลือครูและทำให้ครูรู้สึกว่าจะช่วยให้เขาพบวิธีในการทำงาน

51

3) คุณลักษณะของผู้นิเทศภายใน

งานด้านการนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการนิเทศจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของผู้นิเทศ ดังนั้น ผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในโรงเรียน จะเป็นผู้บริหารที่ดีหรือผู้รับหน้าที่แทนผู้บริหารทำหน้าที่นิเทศภายในที่ดี จะมีคุณลักษณะดังนี้

(1) ผู้บริหาร

1. ต้องเข้าใจว่าการนิเทศการศึกษาเป็นงานของผู้บริหาร
2. ยอมรับการทำงานเป็นคณะและให้เกียรติแก่ผู้เข้าร่วมงาน
3. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
4. เป็นผู้มีความปรารถนาจะเห็นผลงานต่าง ๆ มีความก้าวหน้าการที่จะเป็นเช่นนั้นได้ ผู้นิเทศจะต้องพยายามเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีความมั่นใจในตนเอง
5. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน โดยไม่ต้องรอให้ผู้อื่นเป็นผู้บอก กล่าวที่จะกระทำต่าง ๆ ที่เห็นว่ามีความถูกต้องและเหมาะสมมีความรู้มีประสบการณ์มากอีกด้วย
6. เป็นผู้ที่มีศิลปะในการสื่อสารกับคนอื่นได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะความคิดต่าง ๆ ถึงแม้จะมีมากเพียงใดก็ตาม ถ้าไม่สามารถถ่ายทอดให้คนอื่นเข้าใจได้อย่างชัดเจน ความคิดนั้นไร้ความหมาย ฉะนั้น ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีความสามารถในการสื่อความหมายให้ ผู้อื่นเข้าใจ แต่ทั้งนี้ก็ไม่ได้หมายความว่า จะต้องเป็นนักพูดหรือนักเขียนที่ดีเพียงแต่สามารถอธิบายและพูดให้ผู้อื่นรู้เรื่องก็ถือว่าใช้ได้
7. เป็นผู้ที่มีคิดเป็น คือคิดอย่างรอบคอบ เพราะผู้นิเทศจะต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ อยู่เป็นประจำ ซึ่งจำเป็นต้องฝึกคิดในขณะที่ปฏิบัติงานและฝึกคิดแก้ปัญหาอยู่เสมอ
8. ผู้นิเทศจำเป็นต้องทำตนเป็นนักขายความคิด เพื่อให้คนอื่นได้รับรู้และชี้แนะให้คนอื่นเห็นความสำคัญและความจำเป็นจะต้องทำตามความคิดที่ตนคิดไว้
9. เป็นผู้ที่มีจริยธรรม มีความจริงใจและซื่อสัตย์ เพราะสิ่งเหล่านี้จะสร้างความเชื่อความศรัทธาให้แก่ผู้ร่วมงานและพร้อมจะร่วมมือในงานด้วยความจริงใจจริงจังซึ่งกันและกัน

10. เป็นผู้มีความสามารถในการจัดระบบงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงจากการทำงาน
11. มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่และมีความสามารถในการบันดาลใจให้ผู้อื่นทำงาน เนื่องจากชี้แนะเพียงอย่างเดียว ย่อมไม่สามารถให้คนอื่น

52

ทำงานตามที่เราคาดหวังไว้

12. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักยกย่องผู้อื่นมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ไม่เห็นแก่ตัว
13. มีความสามารถในการคาดคะเนในความสามารถและจุดอ่อนของบุคคล ความสามารถอันนี้จะช่วยกำหนดบุคลากรในการทำงานได้อย่างถูกต้อง
14. เป็นผู้มี ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ ของพฤติกรรมมนุษย์แบบต่าง ๆ สามารถเข้าใจและขอรับการกระทำของผู้อื่น
15. เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีอารมณ์มั่นคง ยุติธรรมของมนุษย์แบบต่าง ๆ สามารถเข้าใจและขอรับการกระทำของผู้อื่น
16. เป็นผู้มี ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นคนตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความตั้งใจจริงในการทำงาน
17. เป็นผู้มีทักษะต่าง ๆ ได้แก่ การเป็นผู้นำ ทักษะในการให้เกิคมมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ทักษะในกระบวนกลุ่ม ทักษะในกระบวนกรบริหารบุคคล ทักษะในการประเมิน ทักษะในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหา

(2) ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศภายใน ควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีประสบการณ์และมีผลงานเป็นที่ยอมรับของเพื่อนครูภายในโรงเรียน
2. มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศ เป็นกันเองกับเพื่อนครู หากทางโน้นน้ำใจดีใจครูให้ทำงานนิเทศร่วมกันได้
3. มีความรู้เกี่ยวกับหลักการบริหารการนิเทศ หลักสูตรและหลักการสอน
4. มีความสามารถในการสาธิตการสอน
5. มีความรู้เกี่ยวกับ จิตวิทยาการสอน จิตวิทยาพัฒนา และเข้าใจสภาพท้องถิ่น

4) บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนที่จัดให้ครูช่วยทำการนิเทศภายใน

1. ร่วมวางแผนด้านการนิเทศภายในกับผู้นิเทศ และจัดทำเป็นแผนปฏิบัติงานไว้
2. ประชุมชี้คณะครู วางแนวทางและสร้างบรรยากาศความเข้าใจอันดี
3. เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศกับผู้รับการนิเทศ
4. ติดตามผลการดำเนินการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยเหลือแก้ไขหากมีปัญหาและ

อุปสรรค

53

5. เป็นที่ปรึกษาทั้งแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

6. จัดให้มีการประชุมพบปะระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ทำหน้าที่นิเทศ และผู้รับการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ

5) ขอบเขตการนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียน การนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยงานสำคัญ 2 ส่วนคือ

(1) การนิเทศการศึกษา หรือการนิเทศงานวิชาการ การนิเทศการศึกษาเป็นการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนที่ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องรับผิดชอบและทำการนิเทศประกอบด้วย

งานหลัก หมายถึง งานด้านการจัดการเรียนการสอนโดยตรง ได้แก่ หลักสูตร โดยการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดแผนการเรียนการสอน การจัดทำโครงการสอน การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดชั้นเรียน การจัดกิจกรรมในหลักสูตร การผลิตสื่อ และอุปกรณ์การสอน ส่วนการเรียนการสอน ได้แก่ การพัฒนาเทคนิควิธีการสอน การพัฒนาเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาเทคนิคการใช้สื่อและอุปกรณ์ การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน ได้แก่ การสร้างข้อทดสอบ การวัดผลและประเมินผล งานทะเบียนวัดผล และรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน

(2) การนิเทศทั่วไป หรืองานสนับสนุนวิชาการ เป็นงานที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้งานนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นงานหลักดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ ได้แก่

(สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงาน 2533 : 1-8)

1. งานที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ ได้แก่ การใช้ประโยชน์จากบริเวณโรงเรียน การใช้อาคารเรียน ห้องเรียน และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ห้องแนะแนว ห้องศูนย์วิชาการ

2. งานธุรการการเงิน ได้แก่ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับธุรการการปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน พัสดุ

3. งานกิจการนักเรียน ได้แก่ การบริการด้านสุขภาพอนามัย โครงการอาหารกลางวัน การช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนเสื้อผ้า อุปกรณ์การเรียน

4. งานสัมพันธ์ชุมชน ได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับชุมชน การบริการชุมชน สมาคมครู - ผู้ปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 14) ได้กล่าวถึงการนิเทศภายใน ไว้ว่า การพิจารณาที่ผู้นิเทศ จะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การนิเทศทางตรง คือ ผู้นิเทศทำงานนิเทศต่อครูหรือผู้รับการนิเทศโดยตรงไม่ต้องผ่านสื่ออื่น เช่น การปรึกษาหารือ การสังเกตการสอน การประชุม เป็นต้น

2. การนิเทศทางอ้อม เป็นการนิเทศโดยใช้สื่อ เช่น วิทยุ หรือเอกสาร สิ่งพิมพ์ เป็นต้น ถ้าพิจารณาผู้รับการนิเทศ จะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ เช่นกันคือ

1. นิเทศรายบุคคล หมายถึง การได้รับการนิเทศทีละคน
2. นิเทศรายกลุ่ม หมายถึง การได้รับการนิเทศทีละหลายคนพร้อมกัน และยังสามารถถึงเทคนิคในการนิเทศภายในไว้ดังนี้

เทคนิคการนิเทศภายใน

1. การสังเกตการสอน เพื่อปรับปรุงการสอนของครู
2. การประชุมครูเพื่อให้ครูเข้าใจแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงาน
3. การสาธิตการสอน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการสอน
4. การอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะแก่ครูประจำการ
5. การไปศึกษาคูงาน เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กว้างมากขึ้น
6. การเยี่ยมชมชั้นเรียนเป็นการพบปะครูเพื่อการปรึกษาหารือ
7. การศึกษาด้วยตนเอง
8. การมอบหมายงาน

4. งานวัดผลและประเมินผล

4.1 ความหมายของการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน เป็นการตรวจสอบว่านักเรียนได้พัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายทางการเรียน ที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 137 - 138) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ เพื่อนำมาวิเคราะห์สรุปผลให้ผู้บริหาร หรือผู้วินิจฉัยสั่งการเลือกดำเนินการให้เหมาะสมที่สุดในสภาพการณ์นั้นๆ อาจกล่าวได้ว่าการประเมินผล เป็นการวางแผนการตัดสินใจในการพัฒนา และความเหมาะสมของโครงการ หรือการประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่า หรือความน่าพึงพอใจ

55

ในลักษณะพฤติกรรม หรือการดำเนินงานต่าง ๆ การประเมินผลการศึกษา เป็นการทำการวัดหลาย ๆ ครั้ง หลาย ๆ ด้าน มาประเมินเพื่อพิจารณาตัดสินอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สอบได้สอบตก หรือประเมินว่าเด็กคนใดเรียนอ่อน วิชาใดควรแก้ไข หรือการสอนของครูในวิชาใด เรื่องใดที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์ เป็นต้น ในทางการศึกษา จะประเมินผลจากการพิจารณาถึงความเจริญงอกงามของนักเรียน เจตคติ ทักษะการทำงาน ความรู้ความเข้าใจ ค่านิยม คุณธรรมอื่น ๆ ของนักเรียน

สุเทพ วาดเขียน และ อรพิน โภชนาภา (2520 : 3) กล่าวว่า การวัดผล (Measurement) เป็นกระบวนการที่กำหนดตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของ หรือบุคคลตามความมุ่งหมายที่จะวัดสอบ และเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ เช่น วัดความสามารถทางสมองด้านต่าง ๆ

การวัดคุณสมบัติทางกายภาพ เช่น น้ำหนัก ขนาดของวัตถุต่าง ๆ ผลที่ได้จากการวัดจะเป็นจำนวนตัวเลขหรือหน่วยที่แทนค่าลักษณะนั้นได้ ซึ่งเป็นการวัดทางด้านปริมาณ ส่วนการประเมินผล (Evaluation) เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริงและการกระทำ บางที่ขึ้นอยู่กับ การวัดเพียงอย่างเดียว เช่น คะแนนสอบ แต่ส่วนมากมักจะเป็นการรวมการวัดหลาย ๆ อย่างต่าง ๆ กัน เช่น เหตุการณ์สำคัญ ๆ ความประทับใจส่วนบุคคลและหลักฐานอื่น ๆ เพื่อวินิจฉัยคุณค่า ติราคาหรือตัดสินชี้ขาดคุณลักษณะต่าง ๆ ซึ่งได้จากการวัดหลาย ๆ อย่าง

อนันต์ ศรีโสภา (2527 : 3) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและการประเมินผลว่า การวัดผล หมายถึง การกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ เข้ากับสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ การประเมินผล หมายถึง กรรมวิธีการจัดวางแผน การเก็บรวบรวมและการให้ข้อมูลที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ

สมพร สุทัศน์ีย์ (2525 : 107) ได้ย้่าว่า การวัดผล หมายถึง การใช้เครื่องมือต่าง ๆ วัดพัฒนาการและความสามารถต่าง ๆ ของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้จะต้องเหมาะสมกับสิ่งที่จะวัด และผลที่ได้จากการวัดจะออกมาเป็นตัวเลขและคะแนน ส่วนการประเมินผล เป็นการตีค่ามีราคาจากสิ่งที่ได้จากการวัด โดยอาศัยเกณฑ์ที่วางไว้ เมื่อได้คะแนนหรือตัวเลขแล้ว นำมาพิจารณาว่า ดี เลว เก่ง อ่อน แคไหนและการวัดอยู่ในกลุ่มใด โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่วางไว้และนำมาจัดระดับในภายหลังการประเมินผล จึงเป็นเรื่องที่เกิดจากการวัด

บันลือ พุกษาวาน (2519 : 200) ได้ให้ความหมายว่า การวัดผลการศึกษา คือ การใช้เครื่องมือในการตรวจสอบ ที่จะสามารถบอกปริมาณของความรู้ความเข้าใจได้อย่างเที่ยงตรง การประเมินผล หมายถึง การติราคาของสิ่งที่ประเมิน โดยอาศัยหลักทางสถิติตัวเลขต่าง ๆ ที่ใช้เครื่องมือวัดหลาย ๆ แบบ เป็นรากฐานที่จะประเมินค่า เพื่อพิจารณาดูว่าเป็นอย่างไร

56

ส่วนเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522 : 14 - 16) ได้กล่าวถึงแบบต่าง ๆ ของการวัดผลไว้ว่า วิธีการต่าง ๆ ที่จะให้ในการวัดผลนั้น ขึ้นอยู่กับสิ่งที่จะวัดและวัตถุประสงค์ของการวัด ก่อนจะทำกรวัดผล เราควรตั้งคำถามตัวเองว่า เราจะวัดอะไร วิธีใดเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการที่จะวัดสิ่งที่ต้องการจะวัด วิธีการวัดผลแบบต่าง ๆ มีหลายแบบ เป็นต้นว่า การเปิดตำราตอบการสอบการอ่าน ข้อสอบปฏิบัติ ข้อสอบอัตนัย การวัดทัศนคติ การวัดความสามารถในการคิด ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อสอบวัดข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของนักเรียน ข้อสอบวัดความถนัดและข้อสอบแข่งขัน

จากแนวคิดข้างต้นพอสรุปได้ว่า การวัดผล หมายถึง การตรวจสอบขนาดและปริมาณของสิ่งที่ต้องการวัด ส่วนการประเมินผล หมายถึง การตีค่าหรือให้คุณค่าแก่สิ่งที่วัดมาได้ว่าเป็นอย่างไ

ส่วนจุดมุ่งหมายของ การวัดผลประเมินผลนั้นมีผู้ให้ทัศนะไว้ ดังนี้

ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2525 : 76 - 77) ได้กล่าวถึงการวัดผลประเมินผลว่า การวัดผลการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติ (Action Research) คือการนำเอาผลของข้อมูลที่รวบรวมได้ส่งให้ครูผู้สอนได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เราเรียกว่าผลสะท้อนกลับ (Feed Back) จึงสรุปได้ว่าการวัดผลและประเมินผลการศึกษา เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้น ควรจะใ้รู้ถึงจุดมุ่งหมายของการวัดผลการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ประการ ดังนี้

1. เพื่อจัดตำแหน่ง (Appointment) มีการใช้อยู่ 2 วิธี คือ การสอบคัดเลือกและการสอบจำแนก ทั้ง 2 วิธี โดยส่วนรวม ก็คือ เป็นการวัดความสามารถว่า เด็กอยู่ในระดับใด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างมาก

2. เพื่อวินิจฉัย (Diagnoses) เป็นการค้นหาสมมุติฐานความบกพร่องของการเรียนการสอน เพื่อนำไปแก้ไขได้ ซึ่งอาจทำเป็นรายบุคคล ที่วินิจฉัยแล้วว่าควรแก้ไขปรับปรุง

3. เพื่อเปรียบเทียบ (Assessment) เป็นการเปรียบเทียบความงอกงาม และพัฒนาการของเด็กและบุคคล หรือเป็นรายกลุ่ม วิธีใช้อยู่ขณะนี้ คือ การสอบซ้ำ

4. เพื่อทำนาย (Prediction) เป็นการนำผลที่ได้มาแนะนำ ควรมีความรู้ เรื่องสถิติ สหสัมพันธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการแนะนำ

5. เพื่อประเมินค่า (Evaluation) เป็นการพิจารณาโดยส่วนรวม คือ หลักสูตร วิธีสอน มาตรฐานของโรงเรียนแต่ละแห่งว่าดีหรือด้อยอย่างไร

สนอง เครือมาก และ วิสิฐ วงศ์จิตราทรร (2532 : 338) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผลการเรียนนั้นมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ เพื่อนำผลการเรียนของนักเรียนที่ได้จากการวัดผล เช่น การสอน การสังเกต การตรวจงาน การตรวจงานภาคปฏิบัติ การสัมภาษณ์

57

การจัดอันดับคุณภาพ ฯลฯ ไปพัฒนาสมรรถภาพด้านต่าง ๆ อันได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านความรู้สึนึกคิด ด้านการกระทำ และได้นำเสนอกระบวนการประเมินผล ไว้ดังนี้

1. การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

1.1 การประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนสอน

1.2 การประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถของนักเรียน ว่า มีผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ถึงระดับใด และควรปรับปรุงแก้ไขหรือส่งเสริมนักเรียนเพียงไร เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลื่อนชั้น การประเมินแบบนี้ควรใช้ให้มาก

1.3 การประเมินปลายภาคเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถแต่ละภาคเรียน และประเมินค่าผลการเรียนโดยสรุป

2. การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนว่า นักเรียนคนนั้น สอบได้หรือสอบตกและได้ระดับผลการเรียนอยู่ในระดับใด ได้เลื่อนชั้นหรือไม่ซึ่งจะต้องอาศัยหลักเกณฑ์ การตัดสินตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลที่ใช้อยู่ในขณะนั้น

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 48) ได้ให้หลักการในการวัดผล ประเมินผลการเรียน สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ใช้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษา-ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) พ.ศ. 2533 ซึ่งสถานศึกษามีหน้าที่ประเมินผลการเรียน โดยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียนในเรื่องของเกณฑ์และแนวดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน

การตรวจสอบว่า ผู้เรียนได้พัฒนาไปตามจุดประสงค์ด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และการนำ ขบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำรงชีวิตนั้น ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมิน เนื่องจากใกล้ชิดกับผู้เรียน แต่เพื่อให้คุณภาพ

ของผู้เรียนแต่ละโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานใกล้เคียงกัน การประเมินผลการเรียนของแต่ละสถานศึกษา จึงต้องได้รับความเห็นชอบจากกลุ่มโรงเรียน ในเรื่องของเกณฑ์และแนวดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน โดยการประชุมในกลุ่ม ควรรายงานผลการปฏิบัติให้กลุ่มทราบเป็นระยะ ๆ เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาข้อขัดข้องได้ทันทั่วถึงและสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการประเมินผลของกลุ่มในปีการศึกษาต่อไป

กลุ่มโรงเรียนจะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดอัตราส่วนของคะแนนระหว่างภาคกับปลายภาคของแต่ละรายวิชา

58

2. จัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา
3. เลือกและกำหนดจุดประสงค์ปลายทาง เพื่อวัดผลกลางภาคและปลายภาค
4. จัดทำข้อสอบวิชาบังคับรวบรวมไว้ในกลุ่ม
5. ควรพิจารณาร่วมมือกัน ในการจัดสอบภาคฤดูร้อน เพื่อสอบแก้ตัวให้กับนักเรียนหรือจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนให้ใกล้เคียงกัน

กิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนให้ใกล้เคียงกัน

4.2 จุดประสงค์ของการประเมินผล คือ

1. เพื่อปรับปรุงการเรียน
2. เพื่อตัดสินผลการเรียน

การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียน ควรทำเมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละหน่วยย่อยและทำอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบข้อบกพร่องจึงทำการซ่อมเสริมและประเมินผลอีกครั้งหนึ่ง

การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน จะเป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดจากผู้เรียนไม่มีความรู้เพียงพอ เมื่อเรียนครบตามเกณฑ์การจบหลักสูตร เนื่องจากไม่ผ่านจุดประสงค์สำคัญ

วิธีการประเมินผลการเรียนนั้น ผู้สอนจะต้องให้กระบวนการประเมินผลให้ชัดเจน โดยมีการประเมินผลก่อนเรียน การวัดผลรายจุดประสงค์และการวัดผลกลางภาคเรียน การประเมินผลการเรียน ให้นำคะแนนระหว่างภาคเรียนรวมกับคะแนนปลายภาคเรียน ตามอัตราส่วนที่กลุ่มโรงเรียนกำหนด แล้วนำมาเปลี่ยนเป็นระดับผลการเรียน โดยกำหนดช่วงระดับผลการเรียน ดังนี้

ระดับผลการเรียน	ความหมาย	ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ (โดยประมาณ)
4	ผลการเรียนดีมาก	80 - 100
3	ผลการเรียนดี	70 - 79
2	ผลการเรียนปานกลาง	60 - 69
1	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	50 - 59
0	ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ	0 - 49

และให้ใช้อักษรแสดงผลการเรียนที่มีเงื่อนไขในแต่ละรายวิชา ดังนี้

มส. หมายถึง ไม่มีสิทธิเข้ารับการประเมินผลปลายภาคเรียน

ร. หมายถึง รอการตัดสินหรือยังตัดสินไม่ได้

ผ. หมายถึง ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมดที่จัดกิจกรรมแต่ละภาคเรียน

และผ่านจุดประสงค์สำคัญและกิจกรรมตามที่กำหนด

มผ. หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ถึง ร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด ที่จัดกิจกรรมของแต่ละ ภาคเรียนและไม่ผ่านจุดประสงค์สำคัญ

มร. หมายถึง เรียนโดยไม่นับหน่วยการเรียนรู้ มีเวลาเรียนครบร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

การตัดสินผลการเรียนมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. การตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา
2. การตัดสินเป็นรายวิชา ให้นำคะแนนระหว่างภาคเรียนรวมกับคะแนนปลายภาคเรียนแล้วให้ระดับผลการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. ผู้เรียนได้คะแนนต่ำกว่า ร้อยละ 50 ให้ได้ระดับผลการเรียน “0” ส่วนระดับผลการเรียน “1, 2, 3, 4” ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่กำหนดช่วงคะแนน
4. รายวิชาที่ได้ระดับผลการเรียน 1 ถึง 4 ถือว่าได้หน่วยการเรียนรู้
5. ให้ผลการเรียน “มส.” เมื่อผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 ของเวลาเรียนในรายวิชานั้นและไม่ได้รับการผ่อนผันให้เข้ารับการวัดผลปลายภาคเรียน
6. ให้ผลการเรียน “ร” เมื่อผู้เรียนไม่ได้วัดผลปลายภาคเรียน ไม่ได้ส่งงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ หรือมีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ประเมินผลการเรียนไม่ได้
7. การให้ผู้เรียนได้รับผลการเรียน “ร” เพราะไม่ได้ส่งงาน ต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าสถานศึกษาก่อน
8. การให้ผลการเรียน “มก.” ผู้เรียนที่ประสงค์จะเรียนโดยไม่ต้องการหน่วย การเรียน แต่ต้องมีเวลาครบร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด
9. ให้ได้คะแนน “0” สำหรับผู้เรียนที่ทุจริตในการสอบ หรือทุจริตในงานที่มอบหมายให้ทำ

การจัดให้มีเอกสารและแบบพิมพ์ที่เกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลการเรียน

โรงเรียนต้องจัดให้มีเอกสารการประเมินผลการเรียนต่าง ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ 2534 : 9)

1. ระเบียบแสดงผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (รบ. 1 - ต)

2. แบบรายงานผลการเรียนของผู้ที่จบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (รบ. 2 - ต)
3. สมุดประเมินผลรายวิชา (รบ. 3 - ต)
4. สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน (รบ. 4 - ต)
5. ใบรับรองผลการเรียน (รบ. 5 - ต)
6. ระเบียบสะสม (รบ. 6 - ต)

เอกสารต่าง ๆ ดังกล่าว โรงเรียนอาจจัดทำสำเนาเพื่อทดลองใช้ก่อน เมื่อมั่นใจว่ากรอกถูกต้องชัดเจนแล้ว จึงกรอกลงในแบบตัวจริง

ส่วนเอกสารแบบพิมพ์ในคำร้องต่าง ๆ ควรจัดให้มีตามความจำเป็นและความเหมาะสม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว เพื่อสร้างกรอบแนวคิด พอสรุปได้ดังนี้

กิตติพงษ์ วงศ์สุทร (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา และเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ปฏิบัติงานวิชาการมากในด้านนิเทศการศึกษา และฝึกอบรมครูปฏิบัติ น้อยในด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและบริหารชุมชน

โรงเรียนขนาดกลาง ปฏิบัติงานวิชาการมาก ในด้านบริการวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น ปฏิบัติน้อยในด้านการนิเทศการศึกษา และฝึกอบรมครู

โรงเรียนขนาดใหญ่ ปฏิบัติงานวิชาการมาก ในด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน ปฏิบัติน้อยในด้านการบริการวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุดและการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น

พิทยาลงกรณ์ พิลาศเอมอร (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดระเบียบงานการใช้หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนการวัดผล และประเมินผลอยู่ในเกณฑ์มาก

กิตติศักดิ์ เปรมสุข (2524 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยปัญหาการวิจัยงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาด้านหลักสูตรและการจัด การเรียนการสอนด้านการปรับปรุง การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในเกณฑ์ปานกลางทั้ง 3 ด้าน เมื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการทั้ง 3 ด้าน ตามตัวแปร วุฒิทางวิชาการ ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร และความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิทางวิชาชีพครูต่างกัน มีปัญหาทางวิชาการทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีปัญหาวงวิชาการ 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารที่ต่างกันในด้านประสบ

การค้น ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในงานวิชาการทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วันทนา เมืองจันทร์ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครู - อาจารย์ นักเรียนและผู้ปกครอง ผลการวิจัยปรากฏว่า ปัจจัยที่สามารถอธิบายการบริหารงานวิชาการซึ่งแยกเป็น 6 ด้าน ได้ดีที่สุดในลำดับที่ 1 โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณสมบัติที่ต้องการเน้น สัมพันธ์กับการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านสมาชิกที่ดีของชุมชนและชาติสัมพันธ์กับการบริหารงานด้านการบริหารงานวิชาการ งานด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา ทั้งหมดสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปราโมทย์ ศรีสมบัติ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานด้านงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์ต่างกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการปฏิบัติงานวิชาการจากสาเหตุสำคัญ ๆ ดังนี้ คือ ครูไม่เข้าใจหลักสูตร ครูไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการสอน ผู้บริหารปฏิบัติงานนิเทศน้อย และไม่สามารถจัดครูเข้าสอนตามความถนัด และความต้องการของครู

62

สุเมธ ประภาสวัตต์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารและครูมีมือในการนิเทศขาดประสิทธิภาพ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียนที่มีปัญหาต่อการบริหารงานวิชาการ ผลปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ไพโรจน์ ชูช่วย (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า การปฏิบัติงานโดยส่วนรวมที่ปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง ที่ควรปฏิบัติในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานวิชาการที่ปฏิบัติจริง และควรปฏิบัติต่างกัน และผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามที่เสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียนและ ครู - อาจารย์ ที่มีประสบการณ์และขนาดโรงเรียนต่างกัน ที่ปฏิบัติจริงและควรปฏิบัติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ฉวีวรรณ พูลนาผล (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะกรณี จังหวัดนครปฐม พบว่า

1. ด้านการเตรียมความพร้อม โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมก่อนการใช้หลักสูตรโดยการประชาสัมพันธ์ไปยังผู้ปกครอง ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกในการจัดหาเอกสาร ตำรา สื่อ อุปกรณ์ เตรียม

บุคลากร มีการจัดข้อมูลพื้นฐานออกเป็นหมวดหมู่และกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบให้แต่ละฝ่ายมีการสำรวจ สื่อ และจัดทำทะเบียนสื่อ สร้างความมั่นใจให้คณะครู - อาจารย์ในการใช้หลักสูตร โดยแจกเอกสารหลักสูตรให้ การศึกษาและประสานงานให้ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาอื่น ๆ

2. ด้านการดำเนินการ โรงเรียนมีการทำแผนการเรียนโดยการกำหนดรายวิชากิจกรรมที่เปิดสอนในแต่ละ ภาคเรียน ครูผู้สอนทำแผนการสอนร่วมกับกลุ่มโรงเรียนมัธยม ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการจัดตารางสอนโดยจัดวิชา บังคับก่อน การจัดครูเข้าสอนตามความสามารถ กิจกรรมการเรียนการสอนจัดตามเนื้อหาและยึดหยุ่นตามสภาพ ท้องถิ่น ผู้บริหารนิเทศโดยการเยี่ยมชั้นเรียน โดยใช้แบบสังเกตการสอน การวัดประเมินผล ใช้แบบทดสอบ และนำมาปรับปรุงการสอนของครู จัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เป็นกิจกรรมสนับสนุนการใช้หลักสูตร

3. ด้านการติดตามประเมินผล ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยใช้แบบบันทึก การปฏิบัติงานและนำผลมาแก้ไขเรื่องที่บกพร่องและเป็นปัญหา

ด้านปัญหา พบว่า บุคลากรไม่เพียงพอ งบประมาณไม่เพียงพอและล่าช้า เอกสารหลักสูตรไม่เพียงพอ ครูขาดความรู้เรื่องหลักสูตร การทำแผนการสอน

63

การสร้างเครื่องมือทดสอบ วิธีการสอนและการใช้สื่อ ขาดการนิเทศที่เป็นระบบ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความ สามารถในการนิเทศและบุคลากรไม่เห็นความสำคัญ

นรินทร์ พูลสวัสดิ์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยส่วนรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหามากที่สุด ด้านที่มี ปัญหารองลงมาตามลำดับคือ ด้านการติดตามผลและนิเทศการสอน ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ความพร้อมของครูในด้านความรู้ที่ เกี่ยวกับวิชาเฉพาะ และข้อที่มีปัญหามากที่สุดในแต่ละด้านเรียงลำดับลงไป คือ การเชิญวิทยากรภายนอกมา สาธิตการสอนแก่ครู เป็นปัญหาในด้านการติดตามผลและนิเทศการสอน การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับ สภาพท้องถิ่น เป็นปัญหาในด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร และการจัดตั้งธนาคารข้อสอบ เป็น ปัญหาสำคัญที่สุดในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน โดยคำนึงถึงประสบการณ์ของผู้ บริหารโรงเรียนและขนาดของโรงเรียนแล้ว พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนทร ถวิลญาติ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี มีปัญหาในระดับปานกลางทุกด้าน และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ข้อที่มีปัญหามากคือ ขาดแคลนครู ที่มีความรู้เกี่ยวกับวิชาเฉพาะ เช่น นาฏศิลป์ เกษตร ฯลฯ ครูมีงานพิเศษที่ต้องรับผิดชอบทำให้การเรียนการสอน ไม่เป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ข้อที่มีปัญหาในอันดับสุดท้าย ได้แก่ ครูไม่มีทักษะและความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหา คือ การยืมสื่อการสอนจากศูนย์วิชาการกลุ่มไม่สะดวก โรงเรียนได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมมากจนสอนไม่ครบตามคาบเวลาที่กำหนดไว้ ข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ

ครูไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงและแก้ปัญหาของการสอนแต่ละชั้น ด้านการติดตามและนิเทศการสอนข้อ
ที่มีปัญหาอันดับแรกคือ โรงเรียนไม่เคยเชิญวิทยากรภายนอกมาสาธิตการสอนแก่ครู ผู้บริหารไม่มีเวลาทำการ
นิเทศ ข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารขาดความรู้เรื่องการนิเทศ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการ
สอน ข้อที่มีปัญหาอันดับแรกคือ โรงเรียนขาดข้อสอบมาตรฐาน

64

ในการวัดผลชั้น ป. 1 - ป. 5 การวัดผลประเมินผลภาคปฏิบัติยังไม่ได้มาตรฐาน ข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ผู้
บริหารไม่มีแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนทุกชั้นตามกลุ่มประสบการณ์

จากการเปรียบเทียบปัญหาทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ที่มีประสบการณ์ต่างกัน และสถานที่ตั้งโรงเรียนต่างกัน พบว่าไม่แตกต่างกันทั้ง 4
ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการติดตาม
ผลและนิเทศการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

ประเสริฐ อยู่ตระกูล (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญ จังหวัดอุดรธานี พบว่า โรงเรียนมีปัญหาการดำเนินงานวิชาการอยู่ในระดับความสำคัญของ
ปัญหาระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบความเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูแตกต่างกันทุกด้าน โดยผู้บริหาร
มีความเห็นว่า ปัญหาความสำคัญอยู่ในระดับมาก ส่วนครูมีความเห็นว่า มีปัญหาความสำคัญอยู่ในระดับปาน
กลาง และเมื่อเปรียบเทียบขนาดโรงเรียน มีปัญหาการดำเนินงานวิชาการแตกต่างกันในการจัดหลักสูตรการ
เรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน การจัดสื่อการเรียนการสอน
และห้องสมุด การจัดกิจกรรมนักเรียนและการจัดกิจกรรมแนะแนว ส่วนด้านการใช้ทรัพยากรในห้องเรียนไม่แตก
ต่างกันโดยผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความเห็นว่า มีปัญหาความสำคัญอยู่ในระดับ
ปานกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กผู้บริหารและครูมีความเห็นว่า มีปัญหาและความสำคัญอยู่ในระดับมาก

เครือวัลย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมใน การดำเนินงานวิชาการ
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในโครงการขยาย
โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏว่า โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้น
ฐาน ของจังหวัดนครศรีอยุธยา มีความพร้อมในการดำเนินงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย โดยมีความพร้อมใน
ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนด้านหลักสูตรด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและ
ประเมินผลการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย เมื่อจัดลำดับความพร้อมในการดำเนินงาน
วิชาการของโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน พบว่า โรงเรียนมีความพร้อมจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้

หนึ่งด้านการเรียนการสอน สองด้านนิเทศการศึกษา สามด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา สี่ด้าน
หลักสูตร และห้าด้านสื่อการเรียนการสอน

65

ธัญชัย สายสุด (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของ ผู้บริหาร โรงเรียน
ประถมศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า

1. การปฏิบัติงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน- การประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานวิชาการโดยรวมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีระดับการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนต่ำกว่า 10 ปี
3. ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานวิชาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานมีผล (ปฏิสัมพันธ์) ต่อการปฏิบัติงานวิชาการ โดยรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อเสนอแนะผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนน้อย ควรให้ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนขนาดเล็กก่อน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนมากควรได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ขึ้น และควรมีการจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการแก่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะในการบริหารงานวิชาการและงานอื่นๆ เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

พูนสิน ประคำมินทร์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาและครู - อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มตัวแปรพบว่า ทั้งผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครู - อาจารย์ ต่างก็มีทักษะอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน
2. ปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการจำแนกเป็นรายด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน และการประเมินผลงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามกลุ่มตัวแปร พบว่า ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครู - อาจารย์ ต่างมีทักษะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการและแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครู - อาจารย์ มีทักษะอยู่ในระดับสูงกว่าหัวหน้าหมวดวิชา

ชยันต์ จันทร์มหา (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า

1. ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเรียงตามลำดับสูงไปหาค่าได้ดังนี้ ด้านการจัดการ

เรียนการสอน ด้านการพัฒนาครู ทางด้านวิชาการ ด้านการจัดครูเข้าสอน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดแผนการเรียน ด้านการประเมินผลงานวิชาการ ด้านการจัดตารางสอนและด้านงานทะเบียนนักเรียน

2. ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่วนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนก 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านงานทะเบียนนักเรียน ไม่แตกต่างกัน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดแผนการเรียน ด้านการจัดครูเข้าสอน ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลงานวิชาการ

ธีระภาพ แก้วสีขาว (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยส่วนรวมเป็นรายด้านและเป็นรายชั้น อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นกรณีรายข้อ ซึ่งมีเพียงข้อเดียวในด้าน งานห้องสมุดที่มีระดับปัญหามากคือ ความขาดแคลนหนังสือทุกประเภท นอกจากนี้ยังพบว่า เมื่อจำแนกผู้บริหารตามขนาดโรงเรียน ก็พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนแต่ละกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาจำแนกผู้บริหาร ตามประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารที่แตกต่างกัน ก็พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารแต่ละกลุ่มอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

2. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดของผู้บริหารระหว่างกลุ่มที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งแตกต่างกัน (ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป) พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช

67

2521 ทั้งโดยส่วนรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทำนองเดียวกัน เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน (ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก) ก็พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางด้านวิชาการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ทั้งโดยส่วนรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

อาราม สุวรรณชัยรบ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และครูมีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนต่างกันในระดับมากทุกด้าน

2. ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการในระดับมากทุกด้าน

3. ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการ รวม 9 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน ส่วนอีก 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สามารถ รักษาศิลป์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการของโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า

1. การบริหารงานด้านวิชาการรวมทั้ง 4 ด้าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ที่ต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

3. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

4. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดใหญ่มีการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการเรียนการสอนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

68

5. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในทัศนะของครูวิชาการในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

6. การบริหารงานด้านวิชาการโดยรวมทุกด้าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียน มีการบริหารงานไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการเรียนการสอน มีการบริหารงานแตกต่างกัน

ภานุวัฒน์ ภัคดิวงษ์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า สภาพทั่วไป ได้แก่ สภาพครูในโรงเรียนส่วนใหญ่มีครูผู้สอนระหว่าง 10 - 20 คน มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 300 คน และมีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นประมาณ 30 คน โรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ห่างจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมากกว่า 0 - 1 กิโลเมตร มีประชาชนในเขตบริการน้อยกว่า 500 คน สภาพอาคาร มีอาคารประกอบไม่เพียงพอ สภาพการบริหารงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติมากที่สุดในด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านเอกสารหลักสูตรและวัสดุการเรียนการสอน ด้านการจัดและพัฒนาบุคคล ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ด้านหลักสูตรและวัสดุการเรียนการสอน ปัญหาคือ ความเหมาะสมของหนังสือประกอบการค้นคว้าในห้องสมุด กับระดับการศึกษาค้นคว้านักเรียนไม่เพียงพอ ด้านการจัดและพัฒนาบุคลากรมีปัญหาเกี่ยวกับความไม่เพียงพอของครูผู้สอนต่อการจัดการเรียนการสอน

รุ่งเรือง สุชาภิรมย์ และคนอื่น ๆ (2533 : 67 - 68) ได้ศึกษาสภาพเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ ต่อจากระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียน โครงการนำร่องเป็นหลักสูตรมัธยมศึกษาปรับปรุง พ.ศ. 2533 ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างทดลองใช้ในโรง

เรียนมัธยมศึกษาบางแห่ง ทั้งครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นที่เลี้ยงและครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนำร่อง ซึ่งคัดเลือกมาจากครูที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาและยังไม่เคยได้รับการอบรมเพื่อสอนในชั้นมัธยมศึกษาในส่วนใหญ่อยังขาดประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา และยังไม่มีความเข้าใจเรื่องหลักสูตรอย่างชัดเจน และยังคงรับภาระสอนมากเกินไป เหล่านี้อาจมีผลถึงคุณภาพการเรียนการสอน ถ้าไม่มีหนทางแก้ไขปรับปรุง ในด้านการเรียนการสอนวิชาฟิสิกส์ขณะนี้ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนได้ตามความพร้อมของโรงเรียน ซึ่งยังไม่เป็นไปตามหลักการของโครงการที่กำหนดไว้ว่า ให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิชาฟิสิกส์ได้มากขึ้น ทั้งยังสามารถจัดสอนวิชาฟิสิกส์สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และความต้องการพัฒนาประเทศได้ตามที่ท้องถิ่นต้องการ ขณะนี้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องยังไม่ทราบถึงแนวปฏิบัติในการอนุมัติการสำเร็จการศึกษาชั้น ม. 3 และการรับรองการจบชั้นมัธยมศึกษาแต่ละปี เพื่อถ่ายโอน

69

วิชาเรียนของนักเรียนในโครงการนำร่อง ซึ่งตามระเบียบเดิมนั้น ต้องให้กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา รับรองการเรียนและถ่ายโอนวิชา และหน่วยการเรียน ระหว่างโรงเรียนในโครงการนำร่อง ๑ กับโรงเรียนในสังกัดอื่น ๑ เช่น วิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษาหลักสูตร อศ.กช. ยังไม่สามารถดำเนินการได้ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำหรับเด็กที่ต้องการมาเรียนในโครงการนำร่อง ๑

ศรีสมร พุ่มสะอาด (2533 : 73) ได้ศึกษาถึงสภาพปัจจุบันปัญหาอุปสรรค และความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

สภาพการจัดการเรียนการสอน

1. ความพร้อม

1.1 ด้านอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ โรงเรียนที่เปิดสอนชั้น ม. 1 ในโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการสอนเป็นของโรงเรียนประถมศึกษา สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ บางโรงเรียนยังไม่ได้จัดซื้อใหม่ โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ยังต้องอาศัย อาคารโรงเรียนประถม หรือสถานที่ชั่วคราวเป็นสถานที่ทำการสอน ซึ่งมีจำนวนมากกว่าโรงเรียนที่มีอาคารหรือเปิดเป็นโรงเรียนโดยสมบูรณ์แล้ว วัสดุอุปกรณ์ยังไม่เพียงพอจะต้องแบ่งปันกันใช้กับโรงเรียนแม่

1.2 ความพร้อมทางด้านครูผู้สอน ทั้ง 2 โรงเรียนมีลักษณะคล้ายคลึงกันคือครูส่วนใหญ่ของโรงเรียนประถม ยังขาดในระดับประถมด้วย ในขณะที่ครูจากโรงเรียนสาขาก็ต้องสอนในโรงเรียนแม่ด้วย มีครูเพียง 2 - 3 คน ที่สอนในโรงเรียนสาขาและก็ยังมิครูไม่เพียงพอกับรายวิชาต่าง ๆ

1.3 ความพร้อมด้านหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมส่วนใหญ่ จะได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการสอน ตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง ส่วนโรงเรียนสาขายังคงใช้หลักสูตรเดิม อย่างไรก็ตามโรงเรียนทั้ง 2 โครงการมีโรงเรียนพี่เลี้ยงคอยแนะนำช่วยเหลือด้านวิชาการและบุคลากร สำหรับเอกสารหลักสูตรนั้นโรงเรียนประถมศึกษาที่สอนตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง ได้รับเอกสารต่าง ๆ จากกรมวิชาการโดยเฉพาะเครื่องมือวิทยาศาสตร์ประกอบด้วยได้รับงบประมาณน้อยด้วย

2. การจัดการเรียนการสอน

2.1 โรงเรียนประถมศึกษาจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรเป็นฉบับปรับปรุง ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีความเข้าใจเรื่องหลักสูตรพอสมควร และพยายามจัดการเรียนการสอนสนองตามหลักการ

และหลักสูตร ได้แก่ จัดวิชาเลือกอย่างเสรีหลากหลายตามความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะเลือกเรียนวิชาอาชีพของโรงเรียน โดยอาศัยวิทยากร

70

จากท้องถิ่น การจัดกิจกรรมอิสระของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ให้นักเรียนปฏิบัติในสถานที่สนใจและเป็นประโยชน์สำหรับการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการนั้น ครูส่วนใหญ่พยายามจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตรฉบับปรับปรุง แม้จะมีปัญหาอุปสรรคอยู่บ้างก็ตามก็มีความกระตือรือร้นสนใจที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และปรึกษาหารือจากโรงเรียนพี่เลี้ยง และโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.2 โรงเรียนสาขามัธยมศึกษา จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรเดิม (2521) ครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การทำสื่อ การสร้างข้อสอบซึ่งส่วนใหญ่ใช้กันกับโรงเรียนแม่ ซึ่งมีปัญหาอยู่บ้างในความไม่สะดวกของการเคลื่อนย้ายไปโรงเรียนสาขาที่อยู่ห่างกัน การเปิดวิชาเลือกเสรี ส่วนใหญ่เปิดสอนวิชาเกษตรกรรม และภาษาอังกฤษ และวิชาชีพตามความพร้อมของครูและโรงเรียนแม่ มีความรู้เรื่องหลักสูตรฉบับปรับปรุง และการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการน้อย เพราะยังไม่ได้ใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของโครงการนำร่องฯ ขยายการศึกษาภาค-บังคับและโรงเรียนสาขามัธยมศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารและครู ขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
2. ครูขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว ลูกเสือ เนตรนารีและผู้นำเพื่อประโยชน์ และกิจกรรมอิสระของนักเรียน
3. ครูขาดทักษะในการจัดทำแผนพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะการจัดทำแผนการสอนและคู่มือครู
4. ครูขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น
5. ครูขาดความรู้ความเข้าใจ เรื่องระเบียบและการปฏิบัติตามระเบียบ การวัดผลและประเมินผล
6. ครูยังไม่สามารถดำเนินการได้ดีในเรื่อง การจัดทำระบบข้อมูล และการนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน
7. ครูมีเจตนาไม่คิดต่อการสอน
8. ครู (โรงเรียนประถมศึกษา) ขาดความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ (ไม่แน่ใจว่าจะเข้าร่วมกลุ่มกับโรงเรียนมัธยมศึกษาหรือไม่)

71

9. การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ ยังไม่ครบวงจร ทำให้การเรียนรู้ไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตร

ปัญหาด้านคุณภาพของผลการเรียน

1. นักเรียนยังขาดความรับผิดชอบในเรื่อง การเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมอิสระสำหรับผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี และผู้นำเพื่อประโยชน์
2. นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจวิชาชีพที่เป็นวิชาชีพท้องถิ่น
3. นักเรียนชาวมุสลิมไม่สนใจเข้าเรียนสายสามัญ
4. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สอบได้ศูนย์ (0) และ ร มากและไม่สนใจที่จะมาสอบแก้ตัวให้ผ่าน

วัฒนา ศิลป์สร (2533 : 148 - 150) ได้ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนเมืองราดวิทยาคม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา 19 กิจกรรม พบว่า การสอนกิจกรรมวิชาชีพท้องถิ่นมีปัญหาคือ ไม่มีเครื่องมืออุปกรณ์ในการทำเกษตรเพียงพอ โรงเรียนไม่ประสานงานกับผู้ปกครอง หรือเจ้าของสวน ที่ประสบความสำเร็จ ในการให้ความรู้แก่นักเรียนและให้นักเรียนนำไปปฏิบัติได้ ครูไม่มีความสามารถเกี่ยวกับอาชีพเสริมของท้องถิ่น

การผลิตสื่อบทเรียนสำเร็จรูปมีปัญหา คือ

1. ครูไม่มีความรู้ในการผลิตสื่อบทเรียนสำเร็จรูป
2. ครูมีจำนวนชั่วโมงสอนมาก
3. ไม่มีงบประมาณ

บัณฑิต เกตช้าง (2533 : 98) ได้ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนนาบัววิทยาเสริม เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยม-ศึกษาตอนต้น 19 กิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่ 1 การจัดทำแผนงานปฏิบัติการล่าช้า ไม่ทันกำหนดเวลา ครูใหม่บางคนไม่เข้าใจการเขียนแผนการดำเนินงาน โครงการล่าช้ากว่ากำหนดบางโครงการปฏิบัติไม่ได้ตามแผนเพราะงบประมาณน้อย กิจกรรมที่ 2 การสอนวิชาชีพท้องถิ่น มีปัญหาคือการทำนา ทำไร่ ประชาชนยังไม่ยอมรับผลผลิตของนักเรียนและตลาดท้องถิ่นยังไม่กว้างขวางพอ เนื่องจากนักเรียนขาดความชำนาญในการผลิตและโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนเล็ก กิจกรรมที่ 10 การผลิตสื่อบทเรียนสำเร็จรูป ปัญหาคือ ครู - อาจารย์ ไม่มีเวลาพอที่จะผลิตสื่อบทเรียนสำเร็จรูป และครู - อาจารย์ ผู้ใช้สื่อผลิตขึ้นเองไม่เข้าใจเรื่องคุณภาพ อาจารย์ไม่มีความรู้ขาดความเข้าใจในเรื่องการจัดสื่อ ขาดทักษะในการเขียนภาพ

สำนักงานศึกษาธิการเขต 7 (2531) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา 2531 เขตการศึกษา 7 พบว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 7 การจัดการเรียนการสอนแบบปกติมากกว่า แบบกึ่งระบบ สำหรับการเรียนแบบกึ่งระบบ ส่วนมากนักเรียนจะมาเรียนที่โรงเรียน โดยมาเรียน 3 วันต่อสัปดาห์ กิจกรรมทดแทนในวิชาสามัญใช้มากที่สุด คือ เกษตรกรรม การประเมินผลการเรียนการสอนส่วนใหญ่ นักเรียนจะเข้ารับการประเมินที่โรงเรียน การปฏิบัติงานของครู ได้แก่ การเขียนจุดประสงค์การเรียนการสอน นักเรียน การตรวจผลงาน สิ่งที่พบปัญหาคือครูไม่สนใจที่จะจัดหา หรือจัดหาบทเรียนสำเร็จรูป และใช้เวลาในการอธิบาย เวลาสอนน้อย

บรรจบ คำคุณ (2522 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาในการ ดำเนินงานการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามมาตรฐานในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขต

การศึกษา 9 พบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการตามโครงการใน 4 ด้าน ได้แก่ มาตรการพัฒนา ส่งเสริมการบริหาร โครงการมาตรการลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง มาตรการนักเรียนช่วยเหลือตนเองและครอบครัว มาตรการส่งเสริม การเรียนการสอนและมาตรการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน ส่วนปัญหาในการดำเนินงานพบว่า ครู - อาจารย์ไม่เข้าใจโครงการและไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ในการทำงาน การทำแผนงานและแผนปฏิบัติการ ขาดเงินบำรุงการศึกษา ทำให้โรงเรียนขาดความคล่องตัว การจัดหาพาหนะในการเดินทางให้นักเรียน การจัดทำที่พักรอคอยให้นักเรียน การจัดการนิเทศติดตามและประเมินผล ความเข้าใจของผู้ปกครอง ครูอาจารย์ไม่ผลิตสื่อ การสอน นักเรียนออกกลางคันและติดต่อประสานงานของโรงเรียนกับชุมชนพบว่า มีปัญหาตามลำดับ

เฉลียว ชาญโพธิ์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยสภาพและวิธีการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญเฉพาะกรณีในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การดำเนินงาน ในด้านหลักสูตร และวิธีการจัดการเรียนการสอน การจัดระบบ การวัดผลประเมินผลโรงเรียนจัดได้อยู่ในระดับปานกลาง คือ เหมาะพอสมควร

กองแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวง (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาพการทำงานของโรงเรียนในโครงการนำร่อง ฯ และสาขามัธยมศึกษา คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจังหวัดละ 1 โรงเรียน จากทุกภาค จำนวน 9 โรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า ด้านบุคลากร ผู้บริหาร มีความกระตือรือร้นเป็นอย่างดี ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่วนมากคัดเลือกจากครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 และโรงเรียนอื่นส่วนใหญ่สอนทั้งชั้น ประถมและมัธยม ครูผู้สอนศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง และขอคำแนะนำจากโรงเรียนพี่เลี้ยง อุปกรณ์การเรียนการสอนยังขาดอยู่มาก โดยเฉพาะสื่อทางวิทยาศาสตร์

73

การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นที่ได้รับ การสนับสนุนเป็นอย่างดี จากสำนักงานคณะกรรมการ-การประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษา-อำเภอ ส่วนโรงเรียนที่เลี้ยงให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ การให้ยืมสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนการให้ความช่วยเหลือส่วนใหญ่เป็นความสัมพันธ์ส่วนตัว

เดช ปรีดี (2535 : 69 - 89) ได้ศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยเฉพาะกรณีโรงเรียนยอดแก่งสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนามน และโรงเรียนชุมชนวิทยาคม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอร่องคำ ผลการวิจัย พบว่า

1. การเตรียมการมีปัญหในเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 โต๊ะ เก้าอี้ ไม่เพียงพอและมีขนาดไม่เหมาะสมกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
 - 1.2 วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน ไม่เพียงพอ ไม่มีคุณภาพ เก่าล้าสมัย ทำให้การเรียนการสอนไม่คล่องตัวเท่าที่ควร
 - 1.3 ด้านอาคารสถานที่ ขาดผู้รับผิดชอบดูแลไม่ทั่วถึงทำให้การดำเนินการไม่ต่อเนื่อง
 - 1.4 จังหวัดและอำเภอ ไม่สามารถให้การสนับสนุนด้านบุคลากร เพื่อตอบสนองความต้องการของโรงเรียนได้
 - 1.5 การจัดครูเข้าสอนในรายวิชาต่าง ๆ มีปัญหาครูรับผิดชอบโดยตรง ครูสอนไม่ตรงตามถนัด และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

1.6 วิทยากรในท้องถิ่นมีการกิจต้องประกอบอาชีพตนเอง ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาและไม่ให้ความสนใจในการช่วยเหลือเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเท่าที่ควร ทำให้ข้อมูลที่ทางโรงเรียนได้รับกลับคืนมาไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง

2. การวางแผนการเรียนการสอนมีปัญหา

2.1 การไม่เข้าใจแผนปฏิบัติการในระยะต้น

2.2 การจัดทำแบบทดสอบไม่ได้มาตรฐาน การจัดสรรงานครูค่อนข้างล่าช้า

2.3 แม้จะได้มีการวางแผนการเรียนการสอนแต่ก็ไม่ได้เป็นไปตามแผน เพราะมีข้อจำกัดด้าน

บุคลากร

2.4 การนิเทศติดตาม กำกับ ของฝ่ายนิเทศค่อนข้างน้อย งบประมาณจำกัด บุคลากรจำกัด

ไม่เพียงพอ

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล มีปัญหาคือ

3.1 ครูสอนไม่ทันตามหลักสูตร อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ

74

3.2 ครู อาจารย์ไม่มีความชำนาญในการประเมินผลตามหลักสูตรและขาดทักษะในการทำ

แบบทดสอบ

3.3 การประสานงานระหว่างบุคลากร กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่ดีพอ โดยเฉพาะปัญหา

เกี่ยวกับตัวบุคคล

4. การประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีปัญหา คือ

4.1 โรงเรียนมีที่เลี้ยงอยู่ห่างไกล ทำให้การประสานงานไม่สะดวกเท่าที่ควร และบุคลากร

วัสดุอุปกรณ์ของกลุ่มโรงเรียนเองมีจำกัดการหมุนเวียนจึงไม่ทั่วถึง

4.2 มีข้อจำกัดในการยืมวัสดุอุปกรณ์ เพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาเองก็จำเป็นต้องใช้ ขาดห้อง

เฉพาะในการเรียนการสอนวิชาเฉพาะ ขาดหนังสือและที่มีอยู่ก็เก่าไม่ทันสมัย

4.3 การดำเนินงานทะเบียนและวัดผลไม่เป็นระบบเท่าที่ควร

5. ประชาสัมพันธ์ มีปัญหา คือ

5.1 ขาดงบประมาณในการจัดทำเอกสาร บุคลากรมีภาระรับผิดชอบมาก

5.2 ชุมชนไม่แน่ใจในคุณภาพของการศึกษาที่จัดขึ้นเพราะเกิดการเปรียบเทียบกับโรงเรียน

มัธยมศึกษาที่จัดอยู่ก่อนแล้ว

6. การพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขดำเนินงาน มีปัญหาคือ

6.1 ขาดสื่อการเรียนวิชาเฉพาะ โดยเฉพาะวิชาทางวิทยาศาสตร์

ขาดงบประมาณการจัดกิจกรรม

6.2 การอบรมครูไม่ตรงกับที่ต้องปฏิบัติงานในโรงเรียน เวลาเตรียมการ

มีน้อยเพราะมีภาระงานสอนมาก ขาดบุคลากรวิชาเฉพาะ

7. การรายงานความก้าวหน้า และผลการดำเนินงานให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบยังมีปัญหา คือ การ

สะท้อนกลับของการรายงานไป ไม่เป็นมรรคเป็นผลเท่าที่ควร ทำให้คุณค่าที่เกิดขึ้นจากการรายงานมีค่าไม่มากนัก

วิเลิศ เวียงแสง (2535 : 152 - 154) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหา การปฏิบัติงานวิชาการโดยส่วนรวมระดับปานกลาง และจากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรายด้าน พบว่า แต่ละด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น มีระดับปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการบริหารงานเป็นรายด้าน แยกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละด้าน สรุปผลดังนี้

75

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการ ด้านหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมากเป็นอันดับหนึ่ง และมีปัญหาด้านอาชีพหารายได้ระหว่างเรียนอยู่ในระดับสอง นอกนั้น ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านงานทะเบียนและด้านข้อมูลทางการศึกษา มีระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการปฏิบัติกรงานวิชาการด้านการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ด้านงานทะเบียนอยู่ในระดับน้อย นอกนั้นมีอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ปฏิบัติงานวิชาการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นและด้านอาชีพ หารายได้ระหว่างเรียนมีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก งานด้านทะเบียน ด้านข้อมูลทางการศึกษา และด้านปฏิทินปฏิบัติงานมีระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการโดยส่วนรวมแตกต่างกันโดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบกับรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการโดยส่วนรวมเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

2.3 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม กับขนาดโรงเรียน

สมควร บัญราช (2524 : 106) ทำการศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย พบว่า มีปัญหาในระดับปานกลางทั้ง

76

3 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการบริหารการเตรียมการสอนและด้านการบริหารวัดผลและประเมินผลการศึกษา และสรุปว่า อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียนที่ต้องเร่งปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และคำนึงถึงประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นสำคัญ

อำนาจ ไมยฤทธิ์ (2532 : 67) ได้ทำการศึกษา ปัญหาการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดยะลา พบว่า ปัญหาการบริหารงานโดยเฉลี่ยทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านและลำดับปัญหาการบริหารงานบุคลากร ปัญหาการบำรุงรักษาบุคลากร และปัญหาการให้บุคลากรพ้นจากงาน

ถนนม ลุนทา (2533 : บทคัดย่อ) ได้ประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษา ได้แก่ (ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครู - อาจารย์ กรรมการโรงเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียน) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสำรวจ และแบบประเมินผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามมาตรฐานระดับน้อย มีปัญหาอยู่ 4 ด้าน คือการบริหารหลักสูตรแบบกึ่งระบบ การยกเว้นการแต่งเครื่องแบบนักเรียน การสร้างที่พักของนักเรียนในโรงเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนช่วยตนเองและครอบครัว ในด้านความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยส่วนรวมชุมชนมีความพอใจในการบริหารงานของโรงเรียนในระดับมากที่สุด การประเมินคุณลักษณะของนักเรียน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ทุกด้าน ยกเว้นการศึกษาหาความรู้ยังมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่พอใจ

จากแนวคิดที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนทั่วไปนั้นจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่ยังไม่มือนักเรียนเข้ามาเรียน เช่น การวางแผนการกำหนดนโยบาย การเตรียมบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ เป็นต้น และเมื่อนักเรียนเข้ามาเรียนแล้วโรงเรียนยังบริหารงานวิชาการ อย่างละเอียดรอบคอบขึ้น เพราะเป็นขั้นตอนสำคัญต่อการผลิตคนให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร เช่น การจัดตารางสอน การแบ่งกลุ่มนักเรียน การนิเทศการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การเรียน การร่วมมือกันของบุคลากรในโรงเรียน เป็นต้น เมื่อนักเรียนเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว โรงเรียนยังมีภารกิจต่อไปอีก เช่น การประเมินผล การวิเคราะห์ วิจัย ปรับปรุง พัฒนา เป็นต้น

77

งานวิจัยในต่างประเทศ

เชสเตอร์ (Chester : 1966 : 413) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการ มีสมรรถภาพสูงเนื่องจาก การส่งเสริมให้ครูมี

ส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการอบรม สาธิตการสอนเพื่อให้ครูคุ้นเคยกับวิธีสอนแบบต่าง ๆ จัดอภิปราย ปัญหาการปรับปรุงการสอน จัดโครงการให้ครูในโรงเรียนสลับเปลี่ยนเยี่ยมชมชั้นเรียนและสังเกตการสอน จัดวิทยากรมาช่วยในการประชุมปฏิบัติการ และการประชุมเกี่ยวกับปัญหาการสอน ให้ครูมีเวลาสำหรับการสอนมากขึ้น ให้ครูมีส่วนร่วมในการเลือกโสตทัศนศึกษา วัสดุอุปกรณ์การสอน จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครู ส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับวิชาครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน

แมคคาร์ธี (Mccatny : 1971 : 705 - A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐนิวเจอร์ซีย์ (New Jersey) จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครู ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มครูมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานวิชาการ เรื่องการสังเกตการสอน การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การจัดตั้งคณะกรรมการการบริหารด้านวิชาการ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจของคณะกรรมการ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทมีความรับผิดชอบและบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกเหนือจากการบริหารงานวิชาการด้านอื่น ๆ

วิลเลียม (Williams : 1072 : 4909 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของ ครูใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐอินเดียนา ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ครูใหญ่ส่วนมาก ใช้เวลาในการประเมินผลและการปรับปรุงการสอนน้อย และมักจะมอบหมายความรับผิดชอบในการประเมินผลและการปรับปรุงการสอนให้กับหัวหน้าหมวดวิชา การเยี่ยมห้องเรียนของครูใหญ่น้อยมาก และโรงเรียนใหญ่มาก เวลาที่ครูใหญ่ให้แก่การปรับปรุงการสอนยังมีน้อย มักให้คำแนะนำมากกว่าฝึกอบรมครู ครูใหญ่มักพัฒนาสมรรถภาพในการทำงาน ศึกษาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ แต่ครูและนักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล ครูคิดว่า ครูใหญ่แก้ปัญหาได้และมีส่วนร่วมในการประเมินครูการให้แบบทดสอบและประชุมปรึกษาหารือ รวมทั้งให้หัวหน้าหมวดวิชาในการประเมินด้วย

สรุป ผลการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ได้มีผู้ศึกษาผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ยังมีค่อนข้างน้อยเนื่องจากเป็นโครงการที่เริ่มมาได้ไม่นาน

78

คือ เริ่มปีการศึกษา 2533 เป็นต้นมา แต่จากที่มีผู้ศึกษาวิจัยไว้แล้วนั้น พอสรุปได้ว่า ยังมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่มากที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข

กรอบแนวคิด

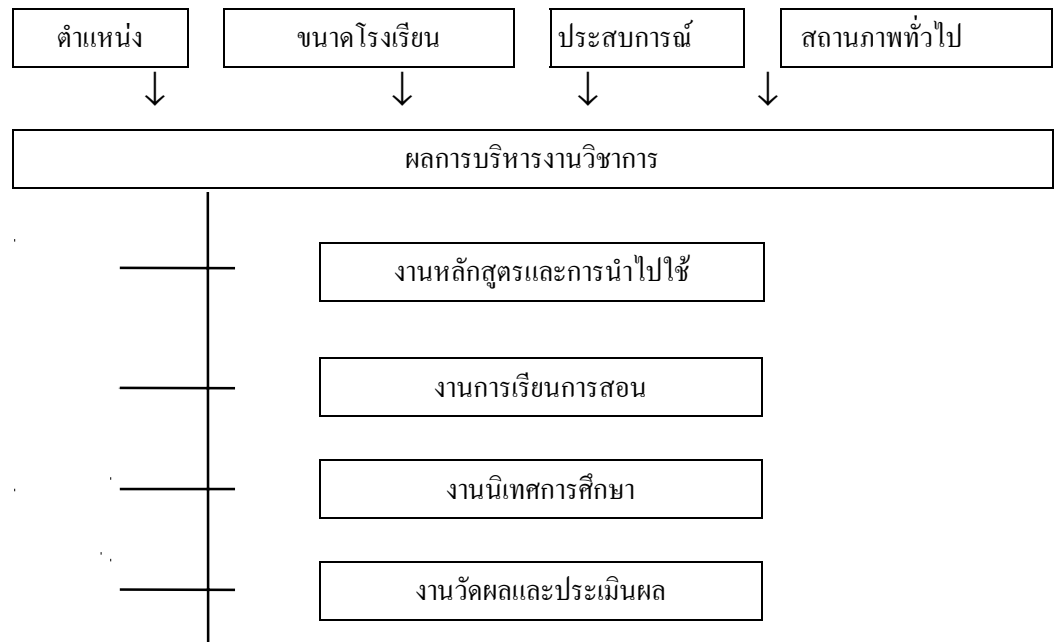
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้ การบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทั้งสิ้น 7 งาน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่ เป็นเพียง 4 งาน ดังนี้ คือ

1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้
2. งานด้านการเรียนการสอน
3. งานนิเทศการศึกษา

4. งานวัดผลประเมินผล

และศึกษาผลการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 งาน จากการตรวจสอบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน กับครูสายผู้สอน จำแนกตามตัวแปรที่จะศึกษา ดังแผนภูมิ

แผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. นิยามปฏิบัติการ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2537 จำนวน 168 โรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 168 คน ครูสายผู้สอน 666 คน ดังรายละเอียดตามตาราง (การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี สำนักงาน 2537 : 8)

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ฝ่ายบริหาร (คน)	ฝ่ายปฏิบัติการสอน (คน)	รวม (คน)
ขนาดกลาง	83	283	366
ขนาดใหญ่	85	383	468
รวม	168	666	834

2. **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 251 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 51 คน ครูผู้สอน 200 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งหลายชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ร้อยละตามหลักของ เคอร์ลิงเจอร์ (Kerlinger) ซึ่งโดยจำนวนนั้ร้อยละให้ใช้ระหว่าง 15 - 30 % ของประชากร เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างมากพอที่จะเป็นตัวแทน ของประชากร ตามหลักของเคอร์ลิงเจอร์ จึงใช้อัตรา 30 % ในกลุ่มตัวอย่างดังรายละเอียดตามตาราง (พิตร ทองชั้น : 2536 : 204) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	ฝ่ายบริหาร		ฝ่ายปฏิบัติการสอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดกลาง	83	25	183	85
ขนาดใหญ่	85	26	383	115
รวม	168	51	666	200

(รายชื่อของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดูภาคผนวก จ)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติงาน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียน
2. ครูผู้สอน

3.1.2 ขนาดของโรงเรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียนไม่เกิน 300 คน)
2. โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียนเกิน 300 คน)

3.1.3 ประสบการณ์การบริหารโรงเรียน จำแนกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. ต่ำกว่า 5 ปี
2. ตั้งแต่ 5 - 10 ปี
3. ตั้งแต่ 11 - 15 ปี

4. ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป

3.1.4 ประสบการณ์การสอน จำแนกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. ต่ำกว่า 5 ปี

2. ตั้งแต่ 5 - 10 ปี

3. ตั้งแต่ 11 - 15 ปี

4. ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป

3.1.5 เพศ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. เพศชาย

2. เพศหญิง

3.1.6 อายุ จำแนกเป็น 4 กลุ่ม

1. ต่ำกว่า 30 ปี

2. ตั้งแต่ 30 - 39 ปี

3. ตั้งแต่ 40 - 49 ปี

4. ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

3.1.7 วุฒิต่างการศึกษา จำแนกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. ปริญญาเอก

2. ปริญญาโท

3. ปริญญาตรี

4. ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 4 งาน คือ

1. ผลการบริหารงานด้านหลักสูตรและการนำไปใช้

2. ผลการบริหารงานด้านการเรียนการสอน

3. ผลการบริหารงานด้านการนิเทศการศึกษา

4. ผลการบริหารงานด้านการวัดผลและประเมินผล

นิยามปฏิบัติการ

1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้ หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการเกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การจัดการตารางสอน และการจัดครูเข้าสอน
2. งานด้านการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดทำ แผนการสอน บันทึกรายการสอน และเตรียมการสอน สื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ห้องสมุด และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน
3. งานนิเทศการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการเกี่ยวกับการนิเทศภายในการแนะนำส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ
4. งานวัดผลและประเมินผล หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ การกรอกแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล การนำแบบทดสอบไปใช้ประเมินผลก่อนและหลังเรียน การนำเอาผลการวัดผลและประเมินผล ไปปรับปรุงการเรียนการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. องค์ประกอบของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) ครอบคลุมงานวิชาการทั้ง 4 งาน คือ

1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานนิเทศการศึกษา
4. งานวัดผลและประเมินผล

เครื่องมือฉบับนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
- ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับผลการบริหารงานวิชาการ
- ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
(ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ดูภาคผนวก ก.)

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวกับผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังไม่ปรากฏ จึงได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการทั่วไป แล้วประมวลความรู้จากเอกสารงานวิจัยเพื่อสร้างเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามถึงระดับผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดที่ใช้ศึกษา

2. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ตลอดจน ความถูกต้องเหมาะสมทั่วไปของแบบสอบถาม แล้วนำมาแก้ไข ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำ

3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามคำแนะนำ ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว จำนวน 5 ท่าน (ดูภาคผนวก ง)

4. แก้ไขข้อบกพร่องตามผู้เชี่ยวชาญแนะนำ เพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับบริหารโรงเรียนและครูผู้สอนของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน

2. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาตรฐานคะแนนและวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Item Total Correlation)

3. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient)

4. นำแบบสอบถามที่หาความเชื่อมั่นแล้วมาสร้างเป็นฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือไปขอความร่วมมือจาก หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ / กิ่งอำเภอ สำหรับอำเภอที่อยู่ไกล (ไกลจากที่พักของผู้วิจัย ตั้งแต่ 200 กิโลเมตรขึ้นไป) ให้ส่งแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง และให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ / กิ่งอำเภอ ภายใน 10 วัน และผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ / กิ่งอำเภอ ด้วยตนเอง
2. ทำหนังสือไปขอความร่วมมือจาก ผู้บริหารโรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่าง โดยการส่งทางไปรษณีย์สำหรับอำเภอที่อยู่ใกล้ (ใกล้จากที่พักผู้วิจัยไม่เกิน 200 กิโลเมตร) และให้เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างภายใน 10 วัน แล้วผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามที่โรงเรียนด้วยตนเอง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ซึ่งส่งไป 251 ฉบับ ได้รับกลับคือ 251 คิดเป็น 100%

1.2 ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน โดยแยกเป็นกลุ่มตามตัวแปรที่ศึกษา ดังต่อไปนี้

ผลการบริหารงานวิชาการระดับมากที่สุด	ให้คะแนน 5
ผลการบริหารงานวิชาการระดับมาก	ให้คะแนน 4
ผลการบริหารงานวิชาการระดับปานกลาง	ให้คะแนน 3
ผลการบริหารงานวิชาการระดับน้อย	ให้คะแนน 2
ผลการบริหารงานวิชาการระดับน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1

1.3 เกณฑ์ในการศึกษา ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด อ้างใน ปรีชาญู เวชกามา 2536 : 55)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

- ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยเครื่องมือคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / Pc □ (Statistical Package for the social Sciences / Personal Computer plus)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1. ค่าสัมประสิทธิ์ (Item total Correlation)

$$\text{สูตร } r = \frac{N\sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2][N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

2. ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

$$a = \frac{\sum n}{n - 1} \quad 1 - \frac{\sum Si^2}{St^2}$$

3.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.1 วิเคราะห์ผลการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ โดยใช้

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)

$$S = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N}}$$

3.2.2 เปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่ม ใช้สถิติดังนี้

1. กรณี 2 กลุ่ม ใช้ t - test

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(N_1 - 1) S_1^2 + (N_2 - 1) S_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

2. กรณีมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ f - test

$$F = \frac{\left[\frac{n - 1}{1 - n} \right] \left[\frac{n - k}{k - 1} \right]}$$

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะ จากแบบสอบถามแบบปลายเปิดใช้

1. การวิเคราะห์เนื้อหา

2. การแจกแจงความถี่

3. ในการทดสอบสมมติฐาน ตั้งระดับนัยสำคัญ (Level of Significance) ที่ระดับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ มีดังนี้

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deivation)
F - Ratic	แทน ค่าสัดส่วนของคะแนน F
F - Prob	แทน ค่าความน่าจะเป็นของค่า F
t - Value	แทน ค่าของคะแนน t
t - Frob	แทน ค่าความน่าจะเป็นค่า t

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / Pc (Statistical Package for the Socail Seinces / Personal Computer plus)

วิเคราะห์หาค่าสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษายกระดับพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยส่วนรวมและ แต่ละงาน 4 งาน

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี ตาม
ทัศนะของข้าราชการครู ซึ่งจำแนกตามตัวแปร

1. ตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน
2. ขนาดโรงเรียนต่างกัน
3. ประสบการณ์การทำงานต่างกัน
4. เพศต่างกัน
5. อายุต่างกัน
6. วุฒิทางการศึกษาต่างกัน

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ขนาดของโรงเรียน
ประสบการณ์การสอน เพศ อายุ และวุฒิทางการศึกษา

ดังตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม
ตัวแปรพื้นฐาน

ตัวแปรพื้นฐาน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างประชากร
1. ตำแหน่งหน้าที่		
1.1 ผู้บริหารโรงเรียน		
- โรงเรียนขนาดกลาง 26		50.98
- โรงเรียนขนาดใหญ่ 25		49.01
1.2 ครูสายผู้สอน		
- โรงเรียนขนาดกลาง 85		42.45
- โรงเรียนขนาดใหญ่ 115		57.45
2. ขนาดโรงเรียน (จำนวนผู้บริหารโรงเรียน - ครูสายปฏิบัติการสอน)		
2.1 โรงเรียนขนาดกลาง	111	43.82

ตัวแปรพื้นฐาน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างประชากร
2.2 โรงเรียนขนาดใหญ่	140	55.77
3. ประสบการณ์การบริหาร		
3.1 ต่ำกว่า 5 ปี	1	1.96
3.2 ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	15	24.41
3.3 ตั้งแต่ 11 - 15 ปี	19	37.41
3.4 ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	16	31.37
4. ประสบการณ์การสอน		
4.1 ต่ำกว่า 5 ปี	42	21.00
4.2 ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	44	22.00
4.3 ตั้งแต่ 11 - 15 ปี	68	34.00
4.4 ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	46	23.00
5. เพศ		
5.1 ชาย	149	59.36
5.2 หญิง	102	40.63
6. อายุ		
6.1 ต่ำกว่า 30 ปี	34	13.54
6.2 ตั้งแต่ 30 - 39 ปี	119	47.41
6.3 ตั้งแต่ 40 - 49 ปี	85	33.86
6.4 ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป	13	5.17
7. วุฒิทางการศึกษา		
7.1 ปริญญาเอก	1	0.39
7.2 ปริญญาโท	3	1.19
7.3 ปริญญาตรี	249	98.00
7.4 ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	0.39

จากตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตัวแปรพื้นฐาน ที่ตอบสนองแบบสอบถามและคิดเป็นร้อยละ ต่อประชากร จากการวิเคราะห์ มีดังต่อไปนี้

1. ตำแหน่งหน้าที่พบว่า

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางกับผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่ตอบ

แบบสอบถาม มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ จำนวน 26 คน และจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 50.98 และ 49.10 ตามลำดับ

1.2 ครูสายปฏิบัติการสอน ในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ตอบแบบสอบถาม มีมากกว่าครูสายปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดกลาง คือ จำนวน 115 คน และ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 57.45 และ 42.45 ของประชากรสายบริหาร ตามลำดับ

2. ขนาดโรงเรียน (ผู้บริหารและครูสายปฏิบัติการสอนรวมกัน) พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มากกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลาง คือ มีจำนวน 40 คน และจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 55.77 และ 43.82 ตามลำดับ

3. ประสบการณ์การบริหาร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม มีประสบการณ์ การบริหารตั้งแต่ 11 - 15 ปี มากที่สุด จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 37.41 ของประชากร ประสบการณ์การบริหาร ต่ำกว่า 5 ปี น้อยที่สุด คือ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.96

4. ประสบการณ์การสอน พบว่า ครูสายผู้สอน ที่ตอบแบบสอบถาม มีประสบการณ์ การสอนตั้งแต่ 11 - 15 ปี มากที่สุด คือมีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 ของประชากรครูสายผู้สอน ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี น้อยที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 ของประชากรครูสายปฏิบัติการสอน

5. เพศ พบว่า ข้าราชการครูที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย มากกว่า เพศหญิง คือ เพศชาย 149 คน เพศหญิง 102 คน คิดเป็นร้อยละ 59.36 และ 40.63 ตามลำดับ

6. อายุ พบว่า ข้าราชการครูที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุตั้งแต่ 30 - 39 ปี มากที่สุด คือมีจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 47.41 ของประชากร ส่วนข้าราชการครูที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป น้อยที่สุด คือมีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.17 ของประชากร

7. วุฒิทางการศึกษา พบว่า ข้าราชการครูที่ตอบแบบสอบถามมีวุฒิปริญญาตรี มากที่สุด คือมีจำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 98.00 ของประชากร ส่วนปริญญาเอกและต่ำกว่าปริญญาตรีมีน้อยที่สุด คือ มีอย่างละ 1 คน คิดเป็นร้อยละอย่างละ 1.39 ของประชากร ส่วนปริญญาโท มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.19 ของประชากร

ตอนที่ 2 ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี นำเสนอข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมทั้ง 4 งาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน (N = 251)

การดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับผลการบริหารงานวิชาการ	ลำดับที่
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.47	.56	ปานกลาง	2
2. งานการเรียนการสอน	3.29	.54	ปานกลาง	4
3. งานนิเทศการศึกษา	3.36	.60	ปานกลาง	3
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.70	.50	มาก	1
รวม	3.45	.55	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.2 เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานีตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ในภาพรวมทั้ง 4 งาน พบว่า มีผลการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการ แต่ละงาน พบว่า งานวัดผลและประเมินผล มีผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ส่วนงานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานนิเทศการศึกษา และงานการเรียนการสอนมีผลการบริหารงานอยู่ในระดับ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.47, 3.36 และ 3.29 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน (N = 51)

การดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับผลการบริหารงานวิชาการ	ลำดับที่
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.66	.49	มาก	2
2. งานการเรียนการสอน	3.56	.48	มาก	4
3. งานนิเทศการศึกษา	3.62	.51	มาก	3
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.81	.56	มาก	1
รวม	3.66	.51	มาก	

จากตารางที่ 4.3 เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตาม

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ในภาพรวมทั้ง 4 งาน พบว่า มีผลการบริหารอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงาน พบว่า มีผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกงาน ซึ่งมีผลการบริหารงานตามลำดับดังนี้ งานวัดผลและประเมินผล งานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานนิเทศการศึกษา และงานการเรียนการสอน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา
ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี
ตามความคิดเห็นของครูสายผู้สอน (N = 200)

การดำเนินงาน	X S.D.	ระดับผลการบริหารงานวิชาการ	ลำดับที่
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.41 .56	ปานกลาง	2
2. งานการเรียนการสอน	3.22 .53	ปานกลาง	4
3. งานนิเทศการศึกษา	3.29 .59	ปานกลาง	3
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.67 .59	มาก	1
รวม	3.39 .59	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีผลการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงาน พบว่า มีผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ส่วนงานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานนิเทศการศึกษา และงานการเรียนการสอน มีผลการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.41, 3.29 และ 3.22 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษา
ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ต่อการบริหารงานวิชาการ
ด้านงานหลักสูตรและการนำไปใช้ จำแนกเป็นรายชื่อ (N = 251)

ข้อที่	การดำเนินงาน	X	S.D.	ระดับผลการบริหาร	ลำดับที่
				งานวิชาการ	
<u>งานหลักสูตรและการนำไปใช้</u>					
1.	โรงเรียนขยายโอกาสมีแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการที่ชัดเจน	3.72	.82	มาก	4
2.	โรงเรียนมีเอกสารประกอบหลักสูตร มัธยมศึกษาอย่างครบถ้วนและเพียงพอ	3.24	.93	ปานกลาง	9
3.	ความเพียงพอของอาคารสถานที่ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.44	1.02	น้อย	13
4.	ผู้บริหารโรงเรียนมีการประชุมชี้แจงให้ ครูเข้าใจแนวปฏิบัติงานวิชาการทุกคน	3.66	.88	มาก	5
5.	โรงเรียนมีแผนการเรียนที่เปิดโอกาส ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจ	3.14	1.00	ปานกลาง	12
6.	นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษาสามารถเรียนรายวิชาต่าง ๆ ได้ครบหลักสูตร	3.94	.81	มาก	3
7.	โรงเรียนมีตารางสอนรวมทั้งโรงเรียน และระดับหมวดวิชา	4.13	.78	มาก	2
8.	โรงเรียนมีตารางสอนประจำชั้น	4.40	.79	มาก	1
9.	มีการจัดตารางการใช้ห้องต่าง ๆ ครบทุกห้อง	3.37	1.11	ปานกลาง	6
10.	โรงเรียนจัดครูเข้าสอนตามรายวิชาได้ตาม วิชาเอก วิชาโท หรือตามความถนัด	3.26	1.04	ปานกลาง	8
11.	โรงเรียนจัดครูเข้าสอนแทนได้เหมาะสม	3.22	.61	ปานกลาง	10
12.	โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการสอนได้อย่าง เหมาะสม	3.19	.78	ปานกลาง	11
13.	โรงเรียนจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการทำ บันทึกการสอน สามารถบันทึกการสอนได้	3.35	.82	ปานกลาง	7
	รวม	3.46	.88	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.5 เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ต่องานหลักสูตรและนำไปใช้ โดยภาพรวม พบว่า มีผลการบริหารงานอยู่ในระดับ ปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดทำตารางสอนประจำชั้นและประจำตัวครู

จัดทำตารางสอน รวมทั้งโรงเรียนและระดับหมวดวิชา นักเรียนสามารถเรียนได้ครบหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ส่วนความเพียงพอของอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับน้อย นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาลำดับผลการบริหารงานพบว่า การจัดทำตารางสอนประจำชั้นและประจำตัวครูทุกคน / ทุกชั้น การมีตารางสอนรวมทั้งโรงเรียนและหมวดวิชา นักเรียนขยายโอกาสสามารถเรียนวิชาต่าง ๆ ได้ครบตามหลักสูตร อยู่ในลำดับที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ และนับจากลำดับสุดท้ายคือ ความเพียงพอของสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามต้องการ ความถนัดและความสนใจ การมีแนวปฏิบัติในการสอนได้อย่างเหมาะสม อยู่ในลำดับที่ 13, 12 และ 11 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา

ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน จำแนกเป็นรายข้อ (N = 251)

ข้อที่	การดำเนินงาน	X	S.D.	ระดับผลการบริหาร	ลำดับที่
งานวิชาการ					
<u>งานการเรียนการสอน</u>					
1.	ครูบันทึกการสอนและครูนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกคน/ทุกชั้น	3.28	.82	ปานกลาง	6
2.	โรงเรียนจัดหาและจัดทำสื่อการเรียนเพียงพอต่อการนำไปใช้	3.14	.76	ปานกลาง	9
3.	ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนทุกคน / ทุกครั้งที่สอน	3.11	.77	ปานกลาง	10
4.	จัดระบบการเก็บรักษาและบำรุงสื่อการเรียนการสอนให้สามารถใช้งานได้อย่างสม่ำเสมอ	3.21	.79	ปานกลาง	7
5.	โรงเรียนมีการจัดทำแผนการเรียนการสอน	3.45	.77	ปานกลาง	3
6.	โรงเรียนมีการให้บริการใช้สื่อการเรียน	3.20	.82	ปานกลาง	8
7.	ครูผู้สอนมีการจัดทำแบบทดสอบวิชาที่สอน	3.75	.81	มาก	1

ข้อที่	การดำเนินงาน	X	S.D.	ระดับผลการบริหาร งานวิชาการ	ลำดับที่
8.	มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมัธยมศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	3.29	.82	ปานกลาง	5
9.	โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอ	3.01	.79	ปานกลาง	12
10.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาสทาง การศึกษาใช้ห้องสมุดในการค้นคว้าเพิ่มเติม	3.09	.96	ปานกลาง	11
11.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาสมีความรู้ และทักษะในวิชาสามัญ	3.29	.79	ปานกลาง	5
12.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาสมีความรู้ และทักษะในวิชาชีพจนสามารถนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน	3.30	.78	ปานกลาง	4
13.	นักเรียนสามารถปฏิบัติตนในการรักษาและ เสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและ ชุมชน	3.69	.72	มาก	2
	รวม	3.29	.86	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.6 เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ต้องการเรียนการสอนโดยภาพรวม พบว่า มีผลการบริหารงานอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาการดำเนินงานเป็นรายข้อ พบว่า ครูสายผู้สอนมีการจัดทำแบบทดสอบวิชาที่สอน และนักเรียนสามารถปฏิบัติตน ในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน มีผลการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.75 และ 3.60 ตามลำดับ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานลำดับสูงสุดและต่ำสุด พบว่า ครูสายผู้สอนมีการจัดทำแบบทดสอบวิชาที่สอน นักเรียนสามารถปฏิบัติงานในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน โรงเรียนมีการจัดทำแผนการสอนอย่างมีระบบ อยู่ในลำดับที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ และนับจากลำดับสุดท้าย คือ การจัดสอนซ่อมเสริม นักเรียนใช้ห้องสมุดค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และครูใช้สื่อประกอบการสอนทุกคน / ทุกครั้ง อยู่ในลำดับที่ 13,12 และ 11 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา
 ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี
 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน จำแนกเป็นรายชื่อ (N = 251)

ข้อที่	การดำเนินงาน	X	S.D.	ระดับผลการบริหาร	ลำดับที่
<u>งานนิเทศการสอน</u>					
1.	ครูนำผลการสังเกตการสอนในชั้นเรียนมาปรับปรุงการเรียนการสอนสม่ำเสมอ	3.56	.73	มาก	2
2.	ลักษณะการเยี่ยมชมชั้นเรียนของครูและผู้บริหารดำเนินไปอย่างมีระบบ	3.38	.80	ปานกลาง	5
3.	มีการประชุมครูในโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานทางวิชาการสม่ำเสมอ	3.48	.87	ปานกลาง	3
4.	มีการสาธิตการสอนโดยครูในโรงเรียนหรือผู้อำนวยการสอนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ครู	2.67	.92	ปานกลาง	7
5.	ครูได้รับความรู้ คำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร เพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน	3.34	.87	ปานกลาง	6
6.	ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน	3.47	.90	ปานกลาง	4
7.	ครูดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้อย่างมีคุณภาพ	3.61	.69	มาก	1
	รวม	2.48	.82	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.7 เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ต่องานนิเทศการศึกษา โดยภาพรวม พบว่า มีผลการบริหารงานอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานเป็น รายข้อ พบว่า ครูดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ และครูนำผลการสังเกตการสอนในชั้นเรียนมาปรับปรุงการเรียนการสอนสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อพิจารณาลำดับการบริหารงานวิชาการ พบว่า ครูดำเนินกิจกรรมการเรียน

การสอนได้อย่างมีคุณภาพ ครูนำผลการสังเกตการสอนในชั้นเรียนมาปรับปรุงการเรียนการสอน
สม่ำเสมอ ลำดับที่ 2 มีการประชุมครูในโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานทาง
วิชาการสม่ำเสมอการสาธิตการสอนโดยครูในโรงเรียนหรือผู้ชำนาญการสอนเพื่อเป็นแบบอย่าง
แก่ครูอยู่ในลำดับที่ 1,2,3 และ 4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา
ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ในภาพรวมของการบริหารงานวิชาการ
ดำเนินงานวัดผลและประเมินผล จำแนกเป็นรายชื่อ (N = 251)

ข้อที่	การดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ผลการบริหาร งานวิชาการ	ลำดับที่
<u>งานวัดผลและประเมินผล</u>					
1.	ครูสามารถวัดผลและประเมินผล ได้ถูกต้องตามระเบียบการวัดผล	3.88	.71	มาก	2
2.	ครูกรอกแบบฟอร์มการวัดผลและ ประเมินผลได้ถูกต้อง	4.03	.71	มาก	1
3.	มีเครื่องมือวัดและประเมินผล ที่เป็นมาตรฐานครบทุกชั้น/ทุกวิชา	3.63	.84	มาก	4
4.	มีการนำผลการวัดผลและประเมินผล ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน	3.65	.70	มาก	3
5.	ครูใช้แบบทดสอบเพื่อประเมินผล ก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.33	.75	ปานกลาง	5
รวม		3.70	.75	มาก	

จากตารางที่ 4.8 เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ต่องานวัดผลและประเมินผล โดยภาพรวม พบว่า มีผลการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการบริหารงานเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้น การใช้แบบทดสอบเพื่อประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาลำดับผลการบริหารงานวิชาการ พบว่า การกรอกแบบฟอร์มการวัดผล และประเมินผลได้ถูกต้อง ครูสามารถวัดผลและประเมินผลได้ถูกต้องตามระเบียบการวัดผลมีการนำผลการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

ส่วนครูใช้แบบทดสอบเพื่อประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในลำดับที่ 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง (N = 251)

การดำเนินงาน	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูสายปฏิบัติการสอน		t Value	t Prob
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.65	.56	3.41	.56	2.79	.001
2. งานการเรียนการสอน	3.56	.40	3.22	.53	4.14	.001
3. งานนิเทศการศึกษา	3.62	.51	3.29	.59	3.70	.001
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.81	.58	3.67	.59	1.51	.13
รวม	3.66	.51	3.39	.59	3.35	.05

จากตารางที่ 4.9 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูสายปฏิบัติการสอน ของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงาน พบว่า งานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอนและนิเทศการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนมีระดับผลการบริหารงานวิชาการมากกว่า ทั้งโดยภาพรวมและแต่ละงาน

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษา ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน
จำแนกตามขนาดโรงเรียน (N = 251)

การดำเนินงาน	โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		t Value	t Prob
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.38	.51	3.52	.58	-2.00	0.5
2. งานการเรียนการสอน	3.30	.48	3.28	.58	.38	.76
3. งานนิเทศการศึกษา	3.31	.56	3.39	.62	-.99	.32

การดำเนินงาน	โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		t	t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.74	.57	3.67	.60	.95	.34
รวม	3.43	.53	3.46	.59	-0.44	.37

จากตารางที่ 4.10 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ระหว่างข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ด้านการเรียนการสอน งานนิเทศการศึกษา และงานวัดผลและประเมินผลไม่แตกต่างกัน ส่วนงานหลักสูตรและการนำไปใช้ กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (N = 51)

การดำเนินงาน	โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		t	t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.52	.52	3.79	.44	-1.93	.05
2. งานการเรียนการสอน	3.51	.47	3.62	.50	-.80	.42
3. งานนิเทศการศึกษา	3.54	.52	3.70	.50	-1.10	.27
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.74	.61	3.88	.55	-.87	.39
รวม	3.58	.47	3.75	.44	-1.32	.19

จากตารางที่ 4.11 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ตามความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่บริหารงานในโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่ โดยภาพรวมแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการ ด้านงานหลักสูตรและการนำไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนงานการเรียน-

การสอน งานนิเทศการศึกษา งานวัดผลและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน โดยที่โรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางทั้งโดยภาพรวมและแต่ละงาน

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของครูสายผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน (N = 200)

การดำเนินงาน	โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		t Value	t Prob
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.34	.50	3.47	.59	-1.60	.11
2. งานการเรียนการสอน	3.24	.47	3.21	.57	.36	.71
3. งานนิเทศการศึกษา	3.24	.55	3.32	.62	-.94	.34
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.74	.56	3.62	.61	1.38	.16
รวม	3.39	.44	3.40	.53	-.23	.82

จากตารางที่ 4.12 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ตามความคิดเห็นระหว่างครูสายผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่ทำการสอนในโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยภาพรวมแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงานแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยที่โรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียน (N =51)

การดำเนินงาน	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		11 - 15 ปี		16 ปีขึ้นไป		F Ratio	F Prob
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.73	.05	3.63	.58	3.60	.39	3.65	.57	.04	.98
2. งานการเรียนการสอน	3.42	.16	3.64	.44	3.44	.45	3.63	.56	.68	.56
3. งานนิเทศการศึกษา	3.35	.50	3.75	.45	3.48	.53	3.71	.53	1.11	.35
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.50	.14	3.96	.56	3.66	.55	3.88	.64	1.03	.38
รวม	3.50	.13	3.74	.43	3.57	.42	3.72	.52	.58	.62

จากตารางที่ 4.13 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ของผู้บริหารโรงเรียน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีประสบการณ์บริหารต่างกัน โดยส่วนรวมแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงาน ไม่แตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ระหว่าง 5 -10 ปี มีผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมากกว่าช่วงประสบการณ์อื่น

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามประสบการณ์การบริหารของผู้บริหารโรงเรียน (N =200)

การดำเนินงาน	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		11 - 15 ปี		16 ปีขึ้นไป		F	F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.36	.66	3.39	.52	3.44	.52	3.45	.57	.24	.86
2. งานการเรียนการสอน	3.18	.62	3.19	.48	3.23	.49	3.27	.56	.26	.84
3. งานนิเทศการศึกษา	3.27	.56	3.16	.55	3.36	.59	3.31	.57	1.05	.37
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.53	.57	3.60	.55	3.57	.57	3.74	.65	1.59	.19
รวม	3.33	.56	3.34	.55	3.45	.45	3.44	.52	.78	.50

จากตารางที่ 4.14 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ของผู้บริหารโรงเรียน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีประสบการณ์บริหารต่างกัน โดยภาพรวมแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงาน ไม่แตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 11 - 15 ปี มีผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมากกว่าช่วงประสบการณ์อื่น

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน จำแนกตามเพศ (N =251)

การดำเนินงาน	เพศชาย		เพศหญิง		t	t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.45	.57	3.47	.53	-.27	.79
2. งานการเรียนการสอน	3.30	.56	3.28	.51	.27	.78
3. งานนิเทศการศึกษา	3.37	.64	3.32	.51	.68	.49
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.72	.65	3.68	.49	.53	.59
รวม	3.46	.60	3.43	.51	.30	.66

จากตารางที่ 4.15 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ระหว่าง เพศชายกับเพศหญิง ของข้าราชการครูของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน โดยที่ข้าราชการเพศชายมีผลการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา

ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ (N = 51)

การดำเนินงาน	เพศชาย		เพศหญิง		t	t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.63	.50	3.98	.31	-1.35	.18
2. งานการเรียนการสอน	3.55	.50	3.69	.16	-.54	.59
3. งานนิเทศการศึกษา	3.61	.52	3.82	.35	-.78	.43
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.79	.60	4.05	.25	-.83	.40
รวม	3.64	.47	3.88	.23	-.99	.32

จากตารางที่ 4.16 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ระหว่าง เพศชายกับเพศหญิงที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็น ต่อผลการบริหารงานวิชาการ ทั้งโดยภาพรวมและแต่ละงาน มากกว่า เพศชาย

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ (N = 200)

การดำเนินงาน	เพศชาย		เพศหญิง		t	t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.37	.59	3.45	.53	-.98	.32
2. งานการเรียนการสอน	3.18	.55	3.26	.51	-1.08	.28
3. งานนิเทศการศึกษา	3.27	.67	3.30	.51	-.41	.68
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.68	.67	3.66	.50	.25	.80
รวม	3.38	.54	3.42	.44	-.61	.53

จากตารางที่ 4.17 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ตามความคิดเห็นระหว่าง เพศชายกับเพศหญิงที่เป็นครูสายผู้สอนของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน โดยครูผู้สอนเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมากกว่าเพศชาย

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียน
ประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน จำแนกตามอายุ (N = 251)

การดำเนินงาน	ต่ำกว่า30ปี		30-39ปี		40-49ปี		50ปีขึ้นไป		F	F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.53	.63	3.42	.55	3.41	.50	4.02	.40	5.17	.001
2. งานการเรียนการสอน	3.29	.67	3.25	.51	3.27	.50	3.74	.45	3.31	.001
3. งานนิเทศการศึกษา	3.36	.65	3.30	.50	3.36	.57	3.75	.41	2.28	.07
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.61	.59	3.73	.56	3.60	.59	4.27	.42	5.45	.001
รวม	3.44	.63	3.42	.55	3.41	.54	3.94	.42	4.04	.02

จากตารางที่ 4.18 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ของข้าราชการครูของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ด้านงานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอนและงานวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนงานนิเทศ-การศึกษา ไม่แตกต่างกัน โดยข้าราชการครูที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมากกว่ากลุ่มอายุอื่น

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ Scheffe's Method แสดงผลความแตกต่างของผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูสายผู้สอน โดยภาพรวมทั้ง 4 งาน จำแนกตามอายุ (N = 251)

อายุ		ต่ำกว่า 30 ปี	30 - 39 ปี	40 - 49 ปี	50 ปีขึ้นไป
	\bar{X}	3.53	3.42	3.41	4.02
ต่ำกว่า 30 ปี	3.53	-	-	-	*
30 - 39 ปี	3.42	-	-	-	*
40 - 49 ปี	3.41	-	-	-	*
50 ปีขึ้นไป	4.02	*	*	*	-

จากตารางที่ 4.19 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่แล้ว พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูสายผู้สอน ที่มีช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี, 30 - 39 ปี และช่วงอายุ 40 - 49 ปี ต่อผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้ง 3 ช่วงอายุ กับช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา แตกต่างกันและช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ระดับมัศึกษามากกว่าช่วงอายุอื่น

ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบ ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามอายุ (N = 51)

การดำเนินงาน	ต่ำกว่า30ปี		30-39ปี		40-49ปี		50ปีขึ้นไป		F	F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.84	.43	3.61	.45	3.54	.51	4.00	.43	2.14	.10
2. งานการเรียนการสอน	3.88	.27	3.52	.34	3.46	.52	3.84	.49	1.75	.16
3. งานนิเทศการศึกษา	3.71	.40	3.72	.37	3.51	.59	3.80	.42	.98	.40
4. งานวัดผลและประเมินผล	4.20	.28	3.92	.37	3.57	.61	4.28	.42	4.79	.001
รวม	3.91	.34	3.69	.32	3.52	.50	3.98	.35	2.76	.05

จากตารางที่ 4.20 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานีที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมแล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นของผู้บริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงานแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการด้านงานวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนงานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอนและงานนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารงานที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมากกว่าช่วงอายุอื่น

ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบ ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามอายุ (N = 200)

การดำเนินงาน	ต่ำกว่า30ปี		30-39ปี		40-49ปี		50ปีขึ้นไป		F	F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.51	.64	3.39	.56	3.35	.49	4.05	.38	2.36	.07
2. งานการเรียนการสอน	3.26	.52	3.22	.52	3.18	.47	3.51	.26	.56	.63
3. งานนิเทศการศึกษา	3.34	.66	3.25	.60	3.29	.55	3.64	.44	.66	.57
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.58	.59	3.71	.58	3.62	.59	4.25	.50	1.85	.13
รวม	3.42	.58	3.39	.49	3.36	.44	3.86	.31	1.31	.27

จากตารางที่ 4.21 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ระหว่างครูผู้สอนของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีอายุต่างกันโดยภาพรวมแล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นของผู้บริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงานแล้ว

พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน โดยครูสายผู้สอนที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมากกว่าช่วงอื่น

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบ ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียน ประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสายผู้สอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา (N = 251)

การดำเนินงาน	ปริญญาเอก		ปริญญาโท		ปริญญาตรี		ต่ำกว่าปริญญาตรี		F	F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.69	2.89	.51	3.47	.55	3.07	-	1.26	.28	
2. งานการเรียนการสอน	3.53	2.71	.51	3.29	.54	3.30	-	1.21	.30	
3. งานนิเทศการศึกษา	3.00	2.71	.51	3.29	.54	3.30	-	1.31	.26	
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.40	3.26	.46	3.71	.59	3.40	-	.73	.53	
รวม	3.41	2.89	.62	3.45	.56	3.28	-	1.13	.34	

จากตารางที่ 4.22 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ของข้าราชการครูของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมแล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการแต่ละงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน โดยที่ข้าราชการครูวุฒิปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมากกว่าวุฒิอื่น

ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบ ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียน ประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา (N = 51)

การดำเนินงาน	ปริญญาเอก		ปริญญาโท		ปริญญาตรี		ต่ำกว่าปริญญาตรี		F	F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	3.69	3.46	-	3.66	.51	-	-	.07	.92	
2. งานการเรียนการสอน	3.53	3.15	-	3.57	.49	-	-	.35	.70	
3. งานนิเทศการศึกษา	3.00	3.57	-	3.64	.51	-	-	.75	.47	
4. งานวัดผลและประเมินผล	3.40	3.00	-	3.84	.58	-	-	1.29	.28	
รวม	3.40	3.29	-	3.67	.46	-	-	.49	.61	

จากตารางที่ 4.23 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาเอก มีผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมากกว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับอื่น

ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบ ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของครูสายผู้สอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา (N = 200)

การดำเนินงาน	ปริญญาเอก		ปริญญาโท		ปริญญาตรี		ต่ำกว่าปริญญาตรี		F	F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. งานหลักสูตรและการนำไปใช้	-	-	2.61	.21	3.42	.56	3.07	-	2.26	.10
2. งานการเรียนการสอน	-	-	2.50	.48	3.23	.53	3.30	-	1.88	.15
3. งานนิเทศการศึกษา	-	-	2.28	1.01	3.29	.58	3.42	-	2.93	.056
4. งานวัดผลและประเมินผล	-	-	3.40	.56	3.68	.59	3.40	-	.32	.72
รวม	-	-	2.70	.17	3.40	.49	3.30	-	2.05	.13

จากตารางที่ 4.24 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 งาน ระหว่างครูสายผู้สอนของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงานแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน โดยที่ครูสายผู้สอนที่มีวุฒิปริญญาตรี มีผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมากกว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับอื่น

ตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบ ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ด้านงานหลักสูตรและการนำไปใช้ จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

(N = 251)

ข้อที่	การดำเนินงาน	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูสายผู้สอน		t	t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
<u>งานหลักสูตรและการนำไปใช้</u>							
1.	โรงเรียนขยายโอกาสมีแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการที่ชัดเจน	3.78	.75	3.70	.90	.58	.56
2.	โรงเรียนมีเอกสารประกอบหลักสูตร มัธยมศึกษาอย่างครบถ้วนและเพียงพอ	3.50	.92	3.17	.06	2.30	.02
3.	ความเพียงพอของอาคารสถานที่ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.49	.98	2.42	1.03	.41	.68
4.	ผู้บริหารโรงเรียนมีการประชุมชี้แจง ให้ครูเข้าใจแนวปฏิบัติงานวิชาการทุกคน	3.92	.77	3.59	.89	2.43	.01
5.	โรงเรียนมีแผนการเรียนที่เปิดโอกาสให้ นักเรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจ	3.35	.91	3.08	1.01	1.72	.08
6.	นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษาสามารถเรียนรายวิชาต่าง ๆ ได้ครบตามหลักสูตร	4.09	.72	3.90	.82	1.57	.11
7.	โรงเรียนมีตารางสอนรวมทั้งโรงเรียน และระดับหมวดวิชา	4.27	.72	4.09	.79	1.47	.14
8.	โรงเรียนมีตารางสอนประจำชั้นและ ตารางประจำตัวครูทุกชั้น / ทุกคน	4.47	.85	4.38	.76	.69	.48
9.	มีการจัดตารางการใช้ห้องต่าง ๆ ครบทุกห้อง	3.41	1.13	3.36	1.11	.30	.76
10.	โรงเรียนจัดครูเข้าสอนตามรายวิชาได้ตาม วิชาเอก วิชาโท หรือตามความถนัด	3.66	.99	3.15	1.02	3.19	.00
11.	โรงเรียนจัดครูเข้าสอนแทนได้เหมาะสม	3.52	.75	3.14	.80	3.08	.00
12.	โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการสอนได้อย่าง เหมาะสม	3.50	.83	3.11	.74	3.32	.001
13.	โรงเรียนจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับ การบันทึกการสอน สามารถ บันทึกการสอนได้	3.54	.90	3.30	.78	1.95	.05
รวม		3.65	.50	3.41	.56	2.79	.006

จากตารางที่ 4.25 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูสายผู้สอน ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา-ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการด้านนี้ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละข้อแล้ว พบว่า ในเรื่องการจัดให้มีเอกสารประกอบ หลักสูตรมัธยมศึกษาอย่างครบถ้วนเพียงพอ ผู้บริหารประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจแนวปฏิบัติงานวิชาการทุกคน การจัดครูเข้าสอนตามวิชาเอก วิชาโท หรือความถนัด การจัดครูเข้าสอนแทนได้อย่างเหมาะสม และแนวปฏิบัติในการสอนแทนได้อย่างเหมาะสม กลุ่มตัวอย่างมีความ คิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนในเรื่องอื่น ไม่แตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ทั้งภาพรวมและแต่ละข้อมากกว่าครูสายผู้สอน

ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบ ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ (N = 251)

ข้อที่	การดำเนินงาน	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูสายผู้สอน		t Value	t Prob
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1.	ครูบันทึกการสอนและครูนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกคน/ทุกชั้น	3.47	.83	3.23	.81	1.88	.06
2.	โรงเรียนจัดหาและจัดทำสื่อการเรียนเพียงพอต่อการนำไปใช้	3.45	.80	3.06	.73	3.30	.001
3.	ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนทุกคน/ทุกครั้งการสอน	3.29	.83	3.06	.75	1.90	.05
4.	จัดระบบการเก็บรักษาและบำรุงสื่อการเรียนการสอนให้สามารถใช้งานได้อย่างสม่ำเสมอ	3.49	.75	3.14	.78	2.87	.004
5.	โรงเรียนมีการจัดทำแผนการเรียนการสอนอย่างมีระบบ	3.70	.64	3.38	.78	2.73	.007
6.	โรงเรียนมีการให้บริการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีระบบ	3.52	.75	3.11	.82	3.26	.001

ข้อที่	การดำเนินงาน	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูสายผู้สอน		t	t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
7.	ครูผู้สอนมีการจัดทำแบบทดสอบวิชาที่สอน	3.94	.75	3.70	.81	1.88	.06
8.	มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมัธยมศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	3.70	.75	3.19	.79	4.16	.00
9.	โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอ	3.41	.75	2.90	.77	4.20	.00
10.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาสทาง การศึกษาใช้ห้องสมุดในการค้นคว้าเพิ่มเติม	3.58	.82	2.96	.94	4.34	.00
11.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาสฯมีความรู้ และทักษะในวิชาสามัญ	3.45	.85	3.25	.77	1.62	.10
12.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาสฯมีความรู้ และทักษะในวิชาชีพจนสามารถนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน	3.47	.78	3.26	.77	1.72	.08
13.	นักเรียนสามารถปฏิบัติตนในการรักษาและ เสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเอง และชุมชน	3.84	.61	3.65	.74	1.66	.09
	รวม	3.56	.48	3.22	.53	4.14	.001

จากตารางที่ 4.26 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ด้านการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับ ครูสายผู้สอน ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการด้านนี้โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ ละข้อแล้ว พบว่า ในเรื่องการจัดหาและจัดสื่อการเรียน เพียงพอต่อการนำไปใช้ การจัดระบบด้านการรักษาและบำรุงสื่อการเรียนการสอน ให้สามารถใช้งานได้อย่างสม่ำเสมอ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมัธยมศึกษา การสอนซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอ และนักเรียนใช้ห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนในเรื่องอื่น มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ทั้งภาพรวมและแต่ละข้อ มากกว่าครูสายผู้สอน

ตารางที่ 4.27 เปรียบเทียบ ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียน
 ประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี
 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน
 จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ (N = 251)

ข้อที่	การดำเนินงาน	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูสายผู้สอน		t Value	t Prob
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
<u>งานนิเทศการศึกษา</u>							
1.	ครูนำผลการสังเกตการสอนในชั้นเรียน มาปรับปรุงการเรียนการสอนสม่ำเสมอ	3.45	.85	3.25	.77	1.62	.10
2.	ลักษณะการเยี่ยมชั้นเรียนของครูและ ผู้บริหารดำเนินไปอย่างมีระบบ	3.47	.78	3.26	.77	1.72	.08
3.	มีการประชุมครูในโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในการทำงานทางวิชาการ สม่ำเสมอ	3.84	.61	3.65	.74	1.66	.09
4.	มีการสาธิตการสอนโดยครูในโรงเรียนหรือ ผู้ชำนาญการสอนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ครู	2.92	.84	2.60	.92	2.26	.02
5.	ครูได้รับความรู้ คำแนะนำและข้อเสนอแนะ จากผู้บริหาร เพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรม การเรียนการสอน	3.62	.74	3.27	.88	2.66	.008
6.	ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน	3.82	.74	3.38	.92	3.14	.002
7.	ครูดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างมีคุณภาพ	3.90	.70	3.54	.66	3.44	.001
รวม		3.62	.51	3.29	.59	3.70	.001

จากตารางที่ 4.27 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ด้านงานนิเทศการศึกษา จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูสายผู้สอน ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการด้านนี้โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ในเรื่องการเยี่ยมชั้นเรียนของครู และผู้บริหารดำเนินไปอย่างมีระบบ การประชุมครูในโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานวิชาการสม่ำเสมอ การสาธิตการสอนโดยครูในโรงเรียนหรือผู้ชำนาญการสอน

เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ครู ครูได้รับความรู้คำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้บริหารเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอน ครูมีกำลังใจในการทำงาน และครูดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมี คุณภาพ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วน เรื่องครูนำผลการสังเกตการสอนในชั้นเรียน มาปรับปรุงการเรียนการสอนสม่ำเสมอ กลุ่มตัว อย่างมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชา การ ทั้งภาพรวมและแต่ละข้อมากกว่าครูสายผู้สอน

ตารางที่ 4.28 เปรียบเทียบ ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียน ประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ (N = 251)

ข้อที่	การดำเนินงาน	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูสายผู้สอน		t Value	t Prob
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
งานวัดผลและประเมินผล							
1.	ครูสามารถวัดผลและประเมินผลได้ถูกต้องตามระเบียบการวัดผล	4.09	.72	3.83	.70	2.41	.016
2.	ครูกรอกแบบฟอร์มการวัดผลและประเมินผลได้ถูกต้อง	4.07	.77	4.01	.69	.57	.56
3.	มีเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่เป็นมาตรฐานครบทุกชั้น/ทุกวิชา	3.70	.80	3.61	.84	.73	.46
4.	มีการนำผลการวัดผลและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน	3.76	.68	3.62	.80	1.18	.23
5.	ครูใช้แบบทดสอบเพื่อประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.43	.64	3.30	.76	1.09	.27
รวม		3.81	.58	3.67	.59	1.51	.13

จากตารางที่ 4.28 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูสายผู้สอน ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการด้านนี้ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ในเรื่องครูสามารถวัดและประเมินผลได้ถูกต้องตามระเบียบการวัดผล กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนเรื่องอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ทั้งภาพรวมและแต่ละข้อ มากกว่า ครูสายผู้สอน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ที่ได้เสนอไว้ในแต่ละงาน โดยการแจกแจงความถี่ของแต่ละปัญหาและข้อเสนอแนะ ไว้ดังนี้ (รายละเอียด ภาคผนวก จ.)

ตารางที่ 4.29 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด

ลำดับที่ ของปัญหา	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละของกลุ่ม ตัวอย่างที่ตอบ แบบสอบถามแต่ละข้อ
งานหลักสูตรและการนำไปใช้			
ปัญหา			
1.	ผู้บริหารโรงเรียนขาดความเข้าใจงานด้าน หลักสูตรและการนำไปใช้	112	44.62
2.	เอกสารหลักสูตร คู่มือครูไม่เพียงพอ	95	37.84
3.	จำนวนครูไม่เพียงพอ และครูสอนไม่ตรงวิชาเอก	80	31.87
ข้อเสนอแนะ			
1.	จัดอบรม ศึกษาดูงาน ให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน และครูสายผู้สอน	85	33.86
2.	จัดหนังสือหลักสูตร คู่มือครูให้ครบทุกวิชา	80	31.87
3.	จัดสรรอัตรากำลังให้เพียงพอและวิชาเอกให้ครบ	80	31.87
งานการเรียนการสอน			
ปัญหา			
1.	ไม่มีหนังสือคู่มือ แบบเรียน วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์	85	33.86
2.	อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ	85	33.86
3.	ขาดครูผู้ชำนาญการเฉพาะวิชาเอก	80	31.87

ลำดับที่ ของปัญหา	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละของกลุ่ม ตัวอย่างที่ตอบ แบบสอบถามแต่ละข้อ
ข้อเสนอแนะ			
1.	จัดหนังสือ คู่มือ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ให้เพียงพอ	80	31.87
2.	บรรจุครูให้ตรงตามวิชาเอกที่โรงเรียนต้องการ	75	29.87
3.	จัดครูให้เพียงพอ	70	27.88
งานนิเทศการสอน			
ปัญหา			
1.	ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	75	29.87
2.	ผู้บริหารนิเทศน้อย	70	27.88
3.	ศึกษานิเทศก์ไม่นิเทศติดตามผล	70	27.88
ข้อเสนอแนะ			
1.	จัดให้มีการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	75	29.87
2.	จัดอบรมผู้บริหารและครูสายผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	70	27.88
ทุกปีการศึกษา			
3.	ผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปควรถือเป็นภารกิจ	70	27.88
งานวัดผลและประเมินผล			
ปัญหา			
1.	ขาดเครื่องมือวัดผลที่ได้มาตรฐาน	75	29.87
2.	บุคลากรยังขาดความชัดเจนในเรื่องการวัดผล และประเมินผล	75	29.87
ข้อเสนอแนะ			
1.	ศึกษาระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลและหน่วยเหนือควร จัดอบรมอย่างต่อเนื่อง	75	29.87
2.	กลุ่มโรงเรียนควรมีการประสานงาน เพื่อจัดทำ แบบทดสอบให้เป็นแนวเดียวกันทั้งกลุ่ม	70	27.88
3.	จัดตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ข้อสอบระดับกลุ่ม เพื่อปรับปรุงให้เป็นข้อสอบมาตรฐาน	70	27.88

ตารางที่ 4.29 เมื่อพิจารณาปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด ผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุบลราชธานี โดยจัดความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนขาดความเข้าใจในงานด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ มากที่สุด เอกสารหลักสูตร คู่มือครูไม่เพียงพอ และจำนวนข้าราชการครูไม่เพียงพอและสอนไม่ตรงตามวิชาเอก คิดเป็นร้อยละ 44.62, 37.84 และ 31.87 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะให้มีการจัดอบรม-ศึกษาดูงาน และผู้บริหารและครูสายผู้สอน จัดหนังสือหลักสูตร คู่มือครูให้ครบทุกวิชา และจัดอัตรากำลังให้เพียงพอและครบทุกวิชา คิดเป็น 33.86, 31.87 และ 31.87 ตามลำดับ งานการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา งานด้านการเรียนการสอน คือ ไม่มีหนังสือคู่มือ แบบเรียน วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ และขาดครูผู้มีความชำนาญ การเฉพาะวิชาเอก คิดเป็นร้อยละ 33.86, 33.86 และ 31.87 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะ ให้จัดหาหนังสือคู่มือครู วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เพียงพอ ให้ตรงกับวิชาเอกที่โรงเรียนต้องการ และจัดครูให้เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 31.87, 29.87 และ 27.88 ตามลำดับ งานนิเทศการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา งานด้านนิเทศการศึกษา คือ ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารนิเทศน้อย และศึกษานิเทศก์ให้นิเทศติดตามผล คิดเป็นร้อยละ 29.87, 27.88 และ 27.88 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะ ให้มีการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ จัดอบรมผู้บริหารและครูสายผู้สอนอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา และผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปควรถือเป็นภารกิจ คิดเป็นร้อยละ 29.87, 27.88 และ 27.88 ตามลำดับ งานวัดผลและประเมินผล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหางานด้านวัดผลและประเมินผล คือ ขาดเครื่องมือวัดผล ที่ได้มาตรฐานและบุคลากรไม่ชัดเจนไม่เลือกการวัดผลและประเมินผล คิดเป็น 29.87 และ 29.87 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะ ให้มีการอบรมเกี่ยวกับ การวัดผลอย่างต่อเนื่อง มีการประสานระดับกลุ่มโรงเรียนเพื่อสร้างแบบทดสอบให้เป็นแนวเดียวกันทั้งกลุ่ม และจัดตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ข้อสอบระดับกลุ่มโรงเรียนเพื่อปรับปรุงให้เป็นข้อสอบมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 29.87, 27.88 และ 27.88 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การศึกษาผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและจัดลำดับผลการบริหารงานวิชาการ ระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ทั้ง 4 งาน ดังนี้

- 1.1 งานหลักสูตรและการนำไปใช้
- 1.2 งานการเรียนการสอน
- 1.3 งานนิเทศการศึกษา
- 1.4 งานวัดผลและประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามตำแหน่งหน้าที่การงาน ขนาดโรงเรียน ประสบการณ์บริหาร ประสบการณ์สอน เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

3. วิธีดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครู ตามข้อเสนอด้านปัญหา และข้อเสนอแนะ

3.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2537 จำนวน 168 โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน 168 คน ครูสายผู้สอน 666 คน (การประถมศึกษา สำนักงาน : 2537 : 38)

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 251 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 51 คน ครูสายผู้สอน 200 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

(Stratified Random Sampling) การกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้หลักร้อยละของเคอร์ลิงเจอร์ (Kerlinger) (พิตร ทองชั้น 2536 : 204)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 38 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจ จำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .9484 (ดูภาคผนวก ข)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการส่งทางไปรษณีย์ และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ / กิ่งอำเภอ และผู้บริหาร โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ทั้ง 251 ชุด และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบตามวิธีการทางสถิติ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / Pc (Statistical Package for the Social Scinces / Personal Computer Plus) ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผลการบริหารงานวิชาการระดับ มัธยมศึกษา
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้ t - test และ F - test
3. วิเคราะห์และสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นจากแบบสอบถามปลาย เปิด

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ตำแหน่งหน้าที่

1. ผู้บริหารโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกออกเป็นโรงเรียนขนาดกลาง 26 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 25 คน
2. ครูสายผู้สอน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกออกเป็นโรงเรียนขนาดกลาง 85 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 115 คน

1.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกออกเป็นโรงเรียนขนาดกลาง 26 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 25 โรงเรียน

1.3 ประสบการณ์การบริหาร กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน ตั้งแต่ 5 - 10 ปี จำนวน 15 คน ตั้งแต่ 11 - 15 ปี จำนวน 19 คน ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน

1.4 ประสบการณ์การสอน กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มีประสบการณ์การสอน ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 42 คน ตั้งแต่ 5 - 10 ปี จำนวน 44 คน ตั้งแต่ 11 - 15 ปี จำนวน 68 คน และตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 46 คน

1.5 เพศ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกออกเป็น เพศชาย จำนวน 149 คน เพศหญิง จำนวน 102 คน

1.6 อายุ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 34 คน ตั้งแต่ 30 - 39 ปี จำนวน 119 คน ตั้งแต่ 40 - 49 คน จำนวน 85 คน ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน

1.7 วุฒិทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มีวุฒิปริญญาเอก และต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างละ 1 คน ปริญญาโท จำนวน 3 คน ปริญญาตรี จำนวน 249 คน

2. ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมทั้ง 4 งาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละงาน พบว่า ผลการบริหารงานวิชาการด้านงานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอน และงานนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนงานวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ มากกว่าครูสายผู้สอน

2. เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ทั้ง 4 งาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบตามตำแหน่งหน้าที่ ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมทั้ง 4 งาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน พบว่า งานหลักสูตรและการนำไปใช้

งานการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษา มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐาน ส่วนงานวัดผลและประเมินผล มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

2.2 เปรียบเทียบตามขนาดของโรงเรียน

1. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการโดยเฉพาะทั้ง 4 งาน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน พบว่า งานการเรียนการสอน งานนิเทศการศึกษา และงานวัดผลและประเมินผล มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ส่วนงานหลักสูตรและการนำไปใช้ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน

2. ผู้บริหารโรงเรียน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีผลต่อการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมทั้ง 4 งาน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน พบว่า งานการเรียนการสอน งานนิเทศการศึกษา และงานวัดผลและประเมินผล มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ส่วนงานหลักสูตร และการนำไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน

3. ครูสายผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมทั้ง 4 งาน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน พบว่า ไม่แตกต่างเช่นเดียวกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.3 เปรียบเทียบตามประสบการณ์การบริหาร

ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การบริหารต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมทั้ง 4 งาน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

2.4 เปรียบเทียบตามประสบการณ์การสอน

ครูสายผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมทั้ง 4 งาน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

2.5 เปรียบเทียบตามเพศ

ข้าราชการครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมทั้ง 4 งาน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน

พบว่า ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแยกเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน พบว่า ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.6 เปรียบเทียบตามอายุ

2.6.1 ข้าราชการครูกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมทั้ง 4 งาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน พบว่า งานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอนและงานวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ส่วนงานวัดผลและประเมินผลไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

2.6.2 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมทั้ง 4 งาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน พบว่า งานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอน และงานนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

2.6.3 ครูสายผู้สอนที่มีอายุ มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมทั้ง 4 งาน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

2.7 เปรียบเทียบตามวุฒิทางการศึกษา

ข้าราชการครูกลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมทั้ง 4 งาน แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอนแล้ว พบว่า ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3. ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครู ตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โดยการรวบรวมประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะจากคำถามแบบปลายเปิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 งานดังนี้

3.1 ปัญหาทั้ง 4 งาน มีปัญหาด้านเอกสารหลักสูตร แบบเรียน วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่และบุคลากรรวมทั้งการให้การนิเทศ และการใช้เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล

3.2 ข้อเสนอแนะกลุ่มตัวอย่าง ได้เสนอแนะเพิ่มเติม ในด้านการจัดอบรมให้แก่ ข้าราชการครูให้มีทักษะในทั้ง 4 ด้าน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ จัดสรรอาคารสถานที่

ให้เพียงพอ จัดสรรครูให้ครบทั้งจำนวนและวิชาเอก ตลอดจนทำให้มีการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และให้มีเครื่องมือวัดผลที่เป็นมาตรฐาน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี มีประเด็นการค้นพบที่น่าสนใจควรแก่การนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า งานวัดผลและประเมินผล มีผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ส่วนงานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานนิเทศการศึกษาและงานการเรียนการสอน มีผลการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 3 งาน ซึ่งจากผลการวิจัยครั้งนี้ย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นดังนี้ คือ

1.1 การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ด้านงานวัดผลและประเมินผล สามารถปฏิบัติงานได้ผล ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะ

1. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ผลิตและจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ให้แก่โรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้โรงเรียนได้ศึกษาและยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกโรงเรียน

2. มีการประชุม อบรม สัมมนาผู้บริหารโรงเรียน และครูสายผู้สอนของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อได้เข้าใจแนวทางในการปฏิบัติงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ก่อนจะเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาทุกโรงเรียน

3. มีการประสานงานกับกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ได้ให้โรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา ที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงที่สุด ทำหน้าที่เป็นโรงเรียนพี่เลี้ยง ช่วยเหลือ นิเทศ และเสนอแนะการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียน-การสอน ตลอดจนการยืมสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2534 : 3 - 8)

4. ผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ได้ให้ความสนใจต่อการวัดผลการประเมินผลเป็นอย่างมาก เนื่องจากการวัดผลและประเมินผลระดับมัธยมศึกษาซึ่งเป็นภารกิจใหม่ และครูจะต้องนำผลการวัดผลและประเมินผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ได้ให้ความสนใจมากกว่างานด้านอื่นทั้ง 3 ด้าน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทยาลงกรณ์ พิลาศเอมอร (2523 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านงานวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก

1.2 การบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ในด้านงานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอนและงานนิเทศการศึกษา ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจาก

1. อาคารเรียนอาคารประกอบที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่เพียงพอ และที่มีอยู่ไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อสร้างอาคารเพิ่มเติม

2. ขาดแคลนบุคลากร ทั้งจำนวนและวิชาเอก ทำให้ครูที่มีอยู่ต้องมีภาระสอนทั้งสองระดับ คือ ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และสอนได้ไม่ตรงกับวิชาเอก และทำให้ไม่สามารถจัดครูเข้าสอนแทนได้อย่างเหมาะสม

3. โรงเรียนไม่สามารถจัดแผนการเรียนให้นักเรียน ได้เลือกเรียนตามต้องการ ความถนัดและความสนใจ เนื่องจากขาดแคลนทั้งด้านอาคารสถานที่และบุคลากร

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ พิทยาลงกรณ์ พิลาศเอมอร (2523 : บทคัดย่อ) เครือวัลย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2523 : บทคัดย่อ) และกิตพงษ์ วงศ์สุนทร (2527 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า งานด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ มีระดับผลอยู่ในระดับปานกลาง

และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประเสริฐ บุญท้าว (2533 : 71) ผลการวิจัยของ เดช ดิปรี่ (2535 : 69-383) ที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดแคลนบุคลากร

4. ในด้านงานการเรียนการสอน ยังพบว่า ครูบันทึกการสอนหรือเตรียมการสอนและนำไปใช้ค่อนข้างน้อย การใช้สื่อการเรียนการสอน ยังมีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย เช่นเดียวกันซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำงานวิชาการด้านนี้บรรลุวัตถุประสงค์ การจัดหาสื่อ การบำรุงรักษาและการบริการสื่อ ยังมีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย จึงอาจจะเป็นผลทำให้ผลการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนอยู่ในอันดับสุดท้ายในทั้ง 4 งาน สอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ ศรีสมร พุ่มสะอาด (2535 : บทคัดย่อ) ภาณุวัฒน์ ภัคคิงส์ (2535 : บทคัดย่อ) และผลการวิจัยของ ชัยรัตน์ อัจองค์ (2534 : บทคัดย่อ)

5. ในด้านการนิเทศการศึกษา ยังพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี มีการสาธิตการสอนโดยครูหรือผู้ชำนาญการค่อนข้างน้อย ทั้งครูยังไม่ได้รับความรู้ คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะจากผู้บริหารโรงเรียนและการเยี่ยมชั้นเรียนยังไม่เป็นระบบ มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อยจึงส่งผลให้ขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู มีไม่มากนัก

จึงเป็นผลทำให้ผลการบริหารงานวิชาการด้านนี้ ค่อนข้างน้อย ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 3 ของทั้ง 4 งาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสงค์ เทพศิริ (2531 : บทคัดย่อ) สมาน อัสวภูมิ (2529 : 12) ชำนิ ยิ่งวัฒนา (2532 : บทคัดย่อ) และผลงานวิจัยของ อนงค์ นาสาท (2536 : 102) ที่พบว่า ผลงานด้านนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ตามตัวแปรที่ศึกษา

2.1 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม ทั้ง 4 งาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยฝ่ายผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการมากกว่า ทั้งโดยภาพรวมและแต่ละงาน แต่เมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า งานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอน และงานนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนงานวัดผลและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การที่ผลการวิจัยปรากฏดังกล่าว น่าจะเป็นเพราะว่า

2.1.1 การที่ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการประชุม อบรม และสัมมนาหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา มีการรับทราบนโยบายและแนวทางการบริหารโรงเรียน ทั้งในระดับประถมศึกษาและในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่าครูสายผู้สอน อีกทั้งการเพิ่มปริมาณงานจากการเปิดขยายโอกาสทางการศึกษา มีผลโดยตรงต่อความก้าวหน้าในทางราชการของผู้บริหารโรงเรียน และครูสายผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติการสอนโดยตรง และได้รับผลการนิเทศโดยตรง จึงทำให้ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการด้านงานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอน และงานนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ

อนงค์ นาสาท (2536 : 106) ปรีชาญ เวชกามา (2536 : 73) และ ชัยนต์ จันทรมหา (2532 : บทคัดย่อ)

2.1.2 งานวัดผลและประเมินผล สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล และจัดอบรมสัมมนา ให้ทั้งผู้บริหารโรงเรียน และครูสายผู้สอนได้ปฏิบัติเกี่ยวกับ การวัดผลและประเมินผลอยู่เป็นประจำ จึงทำให้ความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิทยาลงกรณ์ พิลาสมอร (2523 : บทคัดย่อ) เขตการศึกษา 10 (2533 : บทคัดย่อ)

2.2 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียนเกิน 300 คน) มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมทั้ง 4 งาน ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาแต่ละงาน พบว่า งานการเรียนการสอน งานนิเทศการศึกษา และงานวัดผลและประเมินผล มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนงานหลักสูตรและการนำไปใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการมากกว่า

เมื่อแยกพิจารณาเปรียบเทียบเฉพาะผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ พบว่า มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ด้านงานการเรียนการสอน งานนิเทศการศึกษา และงานวัดผลและประเมินผลไม่แตกต่างกัน ส่วนงานหลักสูตรและการนำไปใช้ มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเฉพาะครูสายผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่ พบว่า มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันทั้ง 4 งาน

จากการที่ผลการวิจัยปรากฏผลดังกล่าว น่าจะเป็นเพราะว่า

2.2.1 โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ปี 2533 เป็นต้นมา และเปิดเพิ่มขึ้นทุกปี (จนถึงปีการศึกษา 2537) ซึ่งเป็นเวลาที่ใกล้เคียงกัน ประสบการณ์ในการซึ่งได้รับงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ การอบรมสัมมนาใกล้เคียงกัน และการเปิดขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ก็เปิดขยายโอกาสโรงเรียนละไม่เกิน 1 - 2 ห้องเรียนเท่านั้น (การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี สำนักงาน 2537 : 5) จึงทำให้ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนทั้ง 2 ขนาด มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ในด้านงานการเรียนการสอน งานนิเทศการศึกษา และงานวัดผลและประเมินผล

2.2.2 ส่วนงานหลักสูตรและการนำไปใช้ โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีอาคารเรียน อาคารประกอบ งบประมาณ อัตรากำลังครู แตกต่างกันไป จึงทำให้ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนทั้ง 2 ขนาด มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิเลิศ เวียงแสง (2535 : 152 - 157) และปรีชาญ เวชกามา (2536 : 73)

2.2.3 โดยเฉพาะตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ทั้งขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในด้านงานหลักสูตรและการนำไปใช้ เนื่องจาก การบริหารงานด้านนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่ สามารถนำเอาทรัพยากรที่เป็นของระดับประถมศึกษา มาใช้ในระดัมัธยมศึกษา ได้มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง นั่นคือ ความพร้อมเบื้องต้นของโรงเรียนขนาดใหญ่มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางนั่นเอง

2.2.4 เมื่อแยกเปรียบเทียบ เฉพาะครูสายผู้สอน โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่แล้ว มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้ง 4 งาน อาจเนื่องจากครูสายผู้สอน เป็นฝ่ายปฏิบัติ จึงไม่สนใจในการบริหารทรัพยากรเท่าใดนัก จึงทำให้ครูสายผู้สอนของโรงเรียนทั้ง 2 ขนาด มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.3 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามประสิทธิภาพการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมทั้ง 4 งาน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

การที่ผลการวิจัยปรากฏผลดังกล่าว น่าจะเป็นเพราะว่า

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เริ่มมาเมื่อปีการศึกษา 2533 ซึ่งเป็นระยะเวลา 5 ปี ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์บริหารตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการอบรม สัมมนาใกล้เคียงกัน ทั้งยังได้รับงบประมาณวัสดุอุปกรณ์สนับสนุน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นรินทร์ พูลสวัสดิ์ (2533 : 73) และผลการวิจัยของ สมควร ปัญญา (2534 : 106)

2.4 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอน โดยภาพรวมทั้ง 4 งาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

การที่ผลการวิจัยปรากฏผลดังกล่าว น่าจะเป็นเพราะว่า

ครูสายผู้สอน ที่สอนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปี และเข้าสู่โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน และได้รับการอบรมสัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติการสอนเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นข้อสนับสนุนว่า ประสบการณ์การสอนต่างกัน แต่ประสบการณ์การสอนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

2.5 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมทั้ง 4 งาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อแยกพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการ เฉพาะผู้บริหารโรงเรียน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งภาพรวมและแต่ละงาน

และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการเฉพาะครูสายผู้สอน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งภาพรวมและแต่ละงาน

การที่ผลการวิจัยปรากฏผลดังกล่าว น่าจะเป็นเพราะว่า

ข้าราชการครูทั้งผู้บริหารโรงเรียน และครูสายผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานการสอน ทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา และวุฒิการศึกษา ใกล้เคียงกันทั้งลักษณะการปฏิบัติวิชาการ เป็นการใช้ความรู้ความสามารถทางด้านความคิดมากกว่าใช้กำลังงาน จึงทำให้เพศไม่เป็นอุปสรรคในการทำงาน จึงทำให้ความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

2.6 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมทั้ง 4 งาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน พบว่า งานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอนและงานวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐาน ส่วนงานนิเทศการศึกษา ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

เมื่อแยกพิจารณาเฉพาะผู้บริหาร พบว่า งานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอน และงานนิเทศการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนงานวัดผลและประเมินผล

มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพิจารณาเฉพาะครูสายผู้สอน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกงาน

การที่ผลการวิจัยปรากฏผลดังกล่าวน่าจะเป็น เพราะ

ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ยิ่งอายุตัวมากขึ้น ประสบการณ์การทำงานก็มากขึ้น ความชำนาญในการสอนก็มากขึ้นตามไปด้วย ถึงแม้ประสบการณ์การบริหารและการสอนระดับมัธยมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานจะใกล้เคียงกันก็ตาม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว ผู้มีอายุมากย่อมมีประสบการณ์มากกว่า จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน ซึ่ง นางศิริ เปาโลหิต และ นางอรทัย ชื่นมนุษย์ (2520 : 290) ตั้งข้อสังเกตว่า ครูอาจารย์ที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปนั้น มีแนวโน้มที่จะปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงและปรารถนาความมั่นคงในหน้าที่การงาน จึงน่าจะมีส่วนทำให้ข้าราชการครูที่มีอายุมาก มีความพึงพอใจในผลการบริหารงานวิชาการ ส่วนงานนิเทศการศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชำนิ ยิ่งวัฒนา (2532 : 167) ที่ทำการวิจัย ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีอายุต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการนิเทศการศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.7 เปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 4 งาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละงาน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อแยกพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการเฉพาะผู้บริหารโรงเรียน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งภาพรวมและแต่ละงาน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการเฉพาะครูสายผู้สอน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งภาพรวมและแต่ละงาน

การที่ผลการวิจัยปรากฏผลดังกล่าว น่าจะเป็นเพราะ

ผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาตรี คือ 98 % ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนปริญญาโทมีเพียง 1.19 % ส่วนปริญญาเอกและต่ำกว่าปริญญาตรีมีเพียง 1 % เท่านั้น จากวุฒิทางการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน ประสบการณ์ในการได้รับการอบรม และระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานใกล้เคียงกัน จึงอาจทำให้มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิชาการของ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 117) ได้สรุปว่าการรับรู้โดยบุคคลที่มีวุฒิใกล้เคียงกัน มีความคิดเห็นย่อมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

ผลการวิจัย พบว่า ผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า งานวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ส่วนงานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานนิเทศการสอนและงานการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลางและเรียงลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ งานวัดผลและประเมินผล งานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานนิเทศการศึกษา และงานการเรียนการสอน อยู่ในลำดับที่ 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ แสดงว่าการปฏิบัติงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี คงจะต้องมีการพัฒนา ซึ่งสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ควรหาแนวทางในการพัฒนาและสนับสนุนงานวิชาการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพโดยพิจารณาแต่ละงาน ดังนี้

1.1 งานการเรียนการสอน มีระดับผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในลำดับที่ 4 ซึ่งเป็นลำดับสุดท้ายของทั้ง 4 งาน ซึ่งงานการเรียน-การสอน ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย จึงจำเป็นที่สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ควรแก้ไข ดังนี้

1.1.1 จัดให้มีการอบรมสัมมนา เพื่อชักชวนความเข้าใจของทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ในการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอน

1.1.2 สนับสนุน ติดตาม ควบคุมกำกับ ให้มีการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานวิชาการ ที่สามารถแก้ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในระยะสั้น และยังเป็นการช่วยเหลือผู้เรียนและส่งเสริมผู้เรียนที่เรียนเก่ง

1.1.3 จัดสรรงบประมาณสนับสนุนห้องสมุดโรงเรียน และส่งเสริมการใช้ให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าให้มากขึ้น

1.1.4 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ การเรียนการสอน บันทึกการสอน และควบคุมกำกับให้ครูได้ทำแผนการสอน บันทึกการสอน ไปประกอบการสอนทุกคน/ทุกครั้ง ที่ทำการสอน

1.1.5 จัดหาสื่อสนับสนุนให้ครูได้มีและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ให้มากยิ่งขึ้น ทั้งยังส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนและการให้บริการสื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น

1.2 งานนิเทศการศึกษา มีระดับผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในลำดับที่ 3 ของทั้ง 4 งาน ซึ่งงานนิเทศการศึกษาเป็นงานวิชาการหนึ่งที่จะทำให้งานวิชาการอื่นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

1.2.1 จัดประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในเรื่องความสำคัญ และความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา และเทคนิคการนิเทศต่าง ๆ

1.2.2 สนับสนุนส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม ให้โรงเรียนมีการนิเทศภายในอย่างจริงจัง เพื่อช่วยให้ครูสามารถปฏิบัติงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 งานหลักสูตรและการนำไปใช้ มีระดับผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในลำดับที่ 2 ของทั้ง 4 งาน ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ควรจะแก้ไขโดยด่วน คือ

1.3.1 ควรจัดสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบและสนามกีฬาต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาจะมีปัญหาในเรื่องอาคารสถานที่มากขึ้น เพื่อเปิดสอนชั้นที่สูงขึ้น

1.3.2 จัดสรรอัตรากำลังให้เพียงพอและครบทุกวิชาเอก เพื่อให้สามารถจัดครูเข้าสอนได้ตามวิชาเอก และสามารถเปิดแผนการเรียนให้สนองความต้องการ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน และยังสามารถจัดครูเข้าสอนแทนได้อย่างเหมาะสม

1.3.3 จัดหาเอกสารประกอบหลักสูตรให้ครบและเพียงพอทุกวิชา และให้ทันเวลาในการเปิดภาคเรียน

1.4 งานวัดผลและประเมินผล มีระดับผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก และอยู่ในลำดับที่ 1 ของทั้ง 4 งาน ยังมีประเด็นที่จะต้องพัฒนา

1.4.1 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี สปอ/ก. ต่าง ๆ ในสังกัด ควรจัดอบรมสัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่ครูในด้านการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้ครูได้มีความรู้และทักษะมากขึ้น

1.4.2 สนับสนุนให้มีเครื่องมือวัดผลที่เป็นมาตรฐานให้ครบทุกชั้นทุกวิชา และให้เป็นเครื่องมือวัดผลเดียวกันทั้งกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

1.4.3 สนับสนุนส่งเสริมให้ครูสายผู้สอนนำเอาผล การวัดผลและประเมินผล ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 การวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาไว้เพียง 4 งาน ควรจะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเนื้อหาด้านอื่น ๆ อีก

2.2 การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนด กลุ่มตัวอย่างไว้เพียง 2 กลุ่มเท่านั้น คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครูสายผู้สอน ซึ่งจำแนกเป็นตัวแปร 7 ตัวแปรคือ ตำแหน่งหน้าที่ ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์การบริหาร ประสบการณ์การสอน เพศ อายุ และวุฒิทางการศึกษา ควรจะมีการศึกษาวิจัย ในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ด้วย เช่น ศึกษานิเทศก์จังหวัด/อำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ กรรมการศึกษา ฯลฯ

2.3 การวิจัยครั้งนี้ จำกัดพื้นที่เฉพาะในจังหวัดอุบลราชธานีเท่านั้น ผลของการวิจัย อาจจะไม่ครอบคลุมกลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อื่น จึงควรทำการศึกษาวิจัย ในระดับเขตการศึกษา ระดับภาคและระดับประเทศ จะได้ทราบผลการบริหารงานวิชาการ ในระดับเขตการศึกษา ระดับภาคและระดับประเทศ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 ควรศึกษาวิจัยเฉพาะแต่ละงานในด้านอื่น ๆ อีก เช่น งานบุคลากร งานกิจการ-นักเรียน งานแนะแนวการเรียนการสอนวิชาชีพ เป็นต้น

2.5 เมื่อมีระยะเวลาห่างกันประมาณ 5 ปีขึ้นไป ควรทำการวิจัยซ้ำ เพื่อทราบผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาว่า เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น นโยบายการศึกษาของรัฐบาลเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากร นโยบายการบริหารการศึกษา จะมีผลกระทบต่อผลการบริหารงานวิชาการอย่างไร

บรรณานุกรม

- การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี สำนักงาน “แผนพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัด 2537”
อุบลราชธานี 2537. (เอกสารอัดสำเนา)
- ก่อ สวัสดิพานิชย์ อ่างใน ฉวีวรรณ เต็มพิทักษ์ “ปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. ของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง
สังกัดกรมสามัญศึกษา” **วิทยานิพนธ์** ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2528.
- กิติมา ปรีดีติลล เอกสารการสอนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น กรุงเทพฯ ฯ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529.
_____ การบริหารและการนิเทศการศึกษา กรุงเทพฯ ฯ : อัยรพิพัฒน์ 2532.
- กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง “สรุปผลการประเมินเรื่องการค้าเงินงานสนอง
นโยบาย เร่งรัดขยายโอกาสทางการศึกษาระดับจังหวัด ” 2523. (เอกสารอัดสำเนา)
- กิตติพงษ์ วงศ์สุนทร “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ระดับ
มัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ” **วิทยานิพนธ์** ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527.
- กิตติศักดิ์ เปรมสุข “ปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม-
ศึกษา จังหวัดตาก ” **ปริญญาานิพนธ์** การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน **คู่มือการดำเนินงานสำหรับโรงเรียนใน
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา** พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา 2536.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน **คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหาร** **โรง
เรียนประถมศึกษา** กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา 2536.
- _____ **คู่มือการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นไปใช้สำหรับโรงเรียนใน** **โครงการ
ขยายโอกาสทางการศึกษา** กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ การศาสนา 2536.
- เครือวัลย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา “ความความพร้อมในการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน
ประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในโครงการขยาย

โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ” **ปริญญาณิพนธ์** การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ประสานมิตร 2535.

132

ฉวีวรรณ พูลนาผล “ สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ” **วิทยานิพนธ์** คุรุศาสตร์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2535.

เฉลียว ชาญโพธิ์ “ สภาพและวิธีดำเนินงานของโรงเรียน ในโครงการขยายโอกาสทาง การ
ศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ” **ปริญญาณิพนธ์** การศึกษามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร 2534.

ชยันต์ จันทรมหา “ ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ” **ปริญญาณิพนธ์** การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม 2532.

ชารี มณีศรี “ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ” อ้างจาก **วารสารวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์**
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2535.

ชาญชัย ศรีไสยเพชร **หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา** กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร
2525.

ชัยรัตน์ อัจจงค์ “ การศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยม
ศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประจำปี 2534 ในเขตการศึกษา 7 ”
ปริญญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร 2534.

ชานี ยิ่งวัฒนา “ การศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง ” **ปริญญาณิพนธ์** การ
ศึกษา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2532.

เดช ปรีดี “ โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การ
ประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ” **ปริญญาณิพนธ์** การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม 2535.

ถนอม ลุนทา “ การประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดชัยภูมิ ” **วิทยานิพนธ์** คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533.

ธนัญชัย สายสุด “ การศึกษาการปฏิบัติงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ”
ปริญญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม 2532.

ธีระภาพ แก้วสีขาว “ ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

133

กาพลินธุ์” **ปริญญาณิพนธ์** การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรี
นครินทรวิโรฒ มหาสารคาม 2532.

นรินทร์ พูลสวัสดิ์ “ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ” **ปริญญาณิพนธ์**

การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา 2534.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ **ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2521.

บัณฑิต เกตุช้าง “ สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามโครงการขยายโอกาส ทาง
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนนาบึงวิทยา จังหวัด
พิษณุโลก ” **วิทยานิพนธ์** คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
2532.

บรรจบ คำคุณ “ สภาพและปัญหาในการดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามมาตรการ ใน
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการ
ศึกษา 9 ” **วิทยานิพนธ์** คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย

ประสงค์ เทพศิริ “ ปัญหาการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ” **ปริญญาณิพนธ์** การศึกษามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2531.

ประเสริฐ จินุพงษ์ และ เดโซ บุญภักดี **คู่มือสอบครู ตรี โท เอก** กรุงเทพฯ : ประสานมิตร
2516.

ประเสริฐ อ้อยตระกูล “ ศึกษาปัญหาการดำเนินงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรม
สามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ” **ปริญญาณิพนธ์** คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา 2534.

ปราโมทย์ ศรีสมบัติ “ การศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน คุรุวิชาการ ใน
โรงเรียน ” **ปริญญาณิพนธ์** การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทร
วิโรฒสงขลา 2530.

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ และ วิจิตร ศรีสะอาด “ การประสานงานและการนิเทศงาน ”

ในเอกสาร การสอนชุดวิชาฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา
หน่วยที่ 9 - 15 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช : รุ่งศิลปการพิมพ์ 2527.

134

- ปรีชาญ เวชกามา “ ปัญหาการปฏิบัติงาน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร ” **ปริญญานิพนธ์** การศึกษามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม 2536.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ **การบริหารงานวิชาการ** กรุงเทพฯ : สหออฟเซต 2535.
- พนัส หันนาคินทร์ **หลักการบริหารโรงเรียน** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช 2524.
- พิตร ทองชั้น “ การวางแผนการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล ” ใน **ประมวลสาระชุด วิชา
การวิจัยการบริหารการศึกษา เล่มที่ 1 หน่วยที่ 3 นนทบุรี**
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2536.
- พิทยาลงกรณ์ พิลาศเอมอร “ การบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521 ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ” **ปริญญานิพนธ์** การ
ศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2523.
- พูนสิน ประคำมินทร์ “ การศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาและ
ครู - อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ”
ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม 2534.
- ไพโรจน์ ชูช่วย “ การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ” **ปริญญานิพนธ์** การศึกษามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2532.
- ภานุวัฒน์ ภักดีวงศ์ “ สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ” มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2535
- ภิญโญ สาธร **หลักการบริหารโรงเรียน** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ศ.ส. การพิมพ์ 2526.
- มณี ภักเกษม “ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคาทอลิกในกรุงเทพฯ มหา
นคร ” **ปริญญานิพนธ์** การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528.

รองรัตน์ อิศรภักดี การนิเทศการศึกษา ศูนย์ศึกษา 2 : 6-7 พฤศจิกายน 2521.

รุ่งเรือง สุชาภิรมณ์ “ การศึกษาสภาพเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน โครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ ต่อจากระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 3 ปี ”

135

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน 2523 : 62-64 กุมภาพันธ์-มีนาคม 2524.

เรื่อง เจริญชัย และ เสรี ลาซโรจน์ การบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา ความหมายและขอบข่ายของงานวิชาการ กรุงเทพฯ : ธรรมการพิมพ์ 2537.

วัฒนา ศิลป์สร “สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนเมืองราดวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์” วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533.

วันทนา เมืองจันทร์ “ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ของนักเรียน ตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ” วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร 2529.

วิจิตร วุฒบางกูร และสุพิชญา ชีระกุล การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 3 สมุทรปราการ : โรงพิมพ์ขนิษฐาการพิมพ์ 2523.

วิชัย ราษฎร์ศิริ หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา (หลักการและแนวปฏิบัติให้หลักสูตร ใหม่ สัมฤทธิ์ผล) กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช 2522.

วิชาการ กรม กระทรวงศึกษาธิการ รายงานการวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา 2535.

คู่มือการดำเนินงานสำหรับโรงเรียน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2535.

วิเลิศ เวียงแสง “ ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ” ปริญญาานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม 2535.

ศรีสมร พุ่มสะอาด “ สภาพปัจจุบันปัญหา อุปสรรคและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอน ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ” อ้างจากเอกสาร ประกอบการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา 2535 : 73.

สังัด อุทรานันท์ “ การนิเทศภายในโรงเรียน ” เอกสารประกอบคำบรรยายอบรมผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับสูง รุ่นที่ 5 (2524) คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย 2524.

136

สง่า โพธิ์วัง “ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ” บัณฑิต ปีที่ 27 ฉบับที่ 2 31 มกราคม 2528.

สนอง เครื่องมาก และวิสิฐ วงศ์จิตราทร **คู่มือการปฏิบัติการฉบับสมบูรณ์แบบ ของสำนักงาน**
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ นครสวรรค์ : วิสุทธิ์การพิมพ์ 2529.

สมาน อัสวภูมิ “ ภารกิจที่ต้องทำในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในอนาคต ” **สาร**
พัฒนาหลักสูตร 56 : 11 - 17 พฤศจิกายน 2529.

สันต์ ธรรมบำรุง **หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร** กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์การศาสนา 2527.

สมควร ปัญราช “ ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ” **ปริญญาณิพนธ์** การ
ศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร 2534.

สมพร สุทัศน์ย์ **การประถมศึกษา** กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช 2525.

สามัญศึกษา กรม **ความรู้ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนและทักษะในการใช้หลักสูตร**
กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์อัมรินทร์การพิมพ์ 2527.

_____ **คู่มือการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2530** กรุงเทพฯ ฯ : กอง
การสามัญศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2530.

สามารถ รักษาศิลป์ “ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ ” **ปริญญาณิพนธ์**
การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2534.

สาย ภาณุรัตน์ **คู่มือการนิเทศการศึกษา** กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา 2519.

สุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัย “การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา” อ่างใน วิเลิศ เวียงแสง
“ ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ” **ปริญญาณิพนธ์** การศึกษามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม 2535.

สุเทพ ทองประดิษฐ์ **การบริหารโรงเรียนเชิงปฏิบัติการ** มหาสารคาม มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม 2521.

สุมน อมรวิวัฒน์ “ โรงเรียนประถมศึกษา : ความหมายในแนวคิดใหม่ ” ในหลักและแนว

ปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช 2526 : 1 - 9

สุมิตร คุณานุช หลักสูตรและการสอน กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์ 2528.

137

สุเมธ ประภาสวัตต์ “ ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ”

ปริญญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2530.

สุภาพ วาดเขียน และ อรพิณ โภชนาคา การประเมินผลการเรียนการสอน พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช 2520.

สุดใจ ไสสุก “ การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ”

วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522.

สุนทร ถวิลญาติ “ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ” ปริญญาณิพนธ์ คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา 2534.

เสาวภา เชาว์ชลกร “ การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง

สังกัดกองมัธยมศึกษา ” วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา กรุงเทพฯ : พิมพ์เนศการพิมพ์ 2522.

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ การนิเทศภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ สปช. 2529. (เอกสารอัดสำเนา)

_____ กระทรวงศึกษาธิการ คู่มือการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ใน
โรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา 2535.

หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 10 สำนักงาน ผลการสำรวจปัญหาของโรงเรียนประถม

ศึกษาที่เข้าโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา อุบลราชธานี สำนักงานศึกษาธิการเขต
เขตการศึกษา 10 2524.

อนงค์ นาสาท “ ปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาชั้น พื้น
ฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ” ปริญญาณิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
2536.

อนันต์ ศรีโสภาก **หลักการวิจัยเบื้องต้น** กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช 2521.

องค์การ อินทรรัมพรชัย **การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา** กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์
2526.

อาราม สุวรรณชัยรบ “สภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะ ของ
ผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ” **ปริยญา
นิพนธ์** การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาน
มิตร 2536.

อ้อม ประนอม **คู่มือปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา** พัทลุง : โรงพิมพ์สกุลไทย 2522.

เอกวิทย์ ณ ถลาง **การบริหารงานวิชาการ รายงานการประชุมผู้ตรวจการศึกษานิเทศจังหวัด
กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา 2516.**

อุทัย บุญประเสริฐ และ ชโลมใจ กิงการวัฒน์ **หลักและแนวทางในการนิเทศภายใน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา** กรุงเทพฯ ฯ : รุ่งเรืองการพิมพ์ 2528.

อำนาจ ไมยฤทธิ์ “ การศึกษาปัญหาทางานบุคลากรของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ” **ปริยญานิพนธ์** การศึกษามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2532.

Chester. Nolte M. **An Introduction to School Administration Selected Reading.**
New York : mc Millan Company , 1966.

Good , Carter V. Dictionary. 2 nd ed, New York : mcGtaw - Hill Book Co., 1973.

Mc Cathy , Water M “ The Role of the Secondary School Principle in New Jersey, ”
Dissertation Abstracts International . 32 (2) : 705 - A ; August , 1971.

Smith, Edward W. and Other. **Tch Educational Encyclopedia**. New Jersey : Prentice
Hall 1961.

William, Van Miller, charles Owen. “ An In - Depth Investigation of Explicit Tasks
Performed by. Selected Indiana Junior Hiqht School Principles ” **Dissertation
Abstracts international**. 32 (9) : 4909 - A March 1972.

ภาคผนวก ก

**แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการบริการงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี**

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา

ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี

โดย

นายประทวน บุญรักษา

ระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาโท รหัส 2362300028

รศ. ดร. กล้า ทองขาว

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ. ดร. สุมาลี สังข์ศรี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

แขนงวิชา

บริหารการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี

ผู้กรอกแบบสอบถาม

1. ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดกรอกแบบสอบถาม ตามความเป็นจริงให้มากที่สุด
2. คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาในอนาคต และคำตอบในแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้นจะไม่มีผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ของท่านแต่อย่างใด
3. คำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับและโปรดตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่านด้วยการทำเครื่องหมาย / ลงใน () ตามความเป็นจริง

1. ตำแหน่งหน้าที่การงาน

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
() ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา

2. ขนาดโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงาน

(จำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษา ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2537)

- () โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 300 คน)
() โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 301 คน)

3. ในกรณีที่ท่านเป็นผู้บริหาร ท่านมีประสบการณ์บริหาร

(ครูผู้สอนเข้าไปทำข้อ 4)

- () ต่ำกว่า 5 ปี
() ตั้งแต่ 5 - 10 ปี
() ตั้งแต่ 11 - 15 ปี
() ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป

4. ในกรณีที่ท่านเป็นครูผู้สอน ท่านมีประสบการณ์ในการสอน

(ผู้บริหารเข้าไปทำข้อ 5)

- () ตั้งแต่ 5 ปี
() ตั้งแต่ 5 - 10 ปี
() ตั้งแต่ 11 - 15 ปี
() ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป

5. เพศ

- () ชาย
() หญิง

6. อายุ

- () ต่ำกว่า 30 ปี
() 30 - 39 ปี
() 40 - 49 ปี
() 50 ปีขึ้นไป

7. วุฒิการศึกษา

- () ปริญญาเอก/สาขา.....
- () ปริญญาโท/สาขา/วิชาเอก
- () ปริญญาตรี/สาขา/วิชาเอก
- () ต่ำกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ผลการบริหารงานวิชาการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ เป็นการสอบถามถึงระดับ ผลการ บริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยาย โอกาสทาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี

2. โปรดอ่านข้อความแต่ละรายการให้ละเอียดแล้วพิจารณาว่าผลการบริหารงานวิชาการ ระดับ มัธยมศึกษาในโรงเรียนของท่านอยู่ในระดับใด และโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ระดับผลของการบริหารงานวิชาการ

3. ตัวเลขในระดับผลการบริหารงานวิชาการ มีความหมาย ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ได้ผลในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ได้ผลในระดับมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ได้ผลในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ได้ผลในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ได้ผลในระดับน้อยที่สุด

ลำดับ ที่	การดำเนินงาน	ระดับผลของการบริหารงานวิชาการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.	โรงเรียนขยายโอกาสมีแผนงานโครงการปฏิบัติปฏิบัติงานวิชาการที่ชัดเจน
2.	โรงเรียนมีเอกสารประกอบหลักสูตรมัธยมศึกษาอย่างครบถ้วนและเพียงพอ
3.	ความเพียงพอของอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4.	ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจแนวปฏิบัติงานวิชาการทุกคน
5.	โรงเรียนมีแผนการเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจ
6.	นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสามารถเรียนรายวิชาต่างๆ ได้ครบตามหลักสูตร
7.	โรงเรียนจัดทำและมีตารางสอนรวมทั้งโรงเรียนและระดับหมวดวิชา
8.	โรงเรียนมีตารางสอนประจำชั้นและตารางสอนประจำตัวครบทุกชั้น/ทุกคน
9.	มีการจัดตารางการใช้ห้องต่าง ๆ ครบทุกห้อง
10.	โรงเรียนจัดครูเข้าสอนตามรายวิชาได้ตามวิชาเอกวิชาโทหรือความถนัด
11.	โรงเรียน จัดครูเข้าสอนแทนได้เหมาะสม

ลำดับ ที่	การดำเนินงาน	ระดับผลของการบริหารงานวิชาการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
12.	โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการสอน แทนได้อย่างเหมาะสม
13.	โรงเรียนจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการ บันทึกการสอนจนสามารถบันทึก การสอนได้
14.	ครูทำบันทึกการสอนและนำไปใช้ใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทุกคน/ทุกครั้ง
15.	โรงเรียนจัดหาและจัดสื่อการเรียนการ สอนเพียงพอต่อการนำไปใช้
16.	ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ทุกคน/ทุกครั้ง
17.	จัดระบบการเก็บรักษาและบำรุงสื่อ การเรียนการสอน ให้สามารถใช้งานได้ ได้อย่างสม่ำเสมอ
18.	โรงเรียนมีการจัดทำแผนการเรียนการ สอนอย่างมีระบบ
19.	โรงเรียนมีการให้บริการ ใช้สื่อการ สอนอย่างมีระบบ
20.	ครูผู้สอนมีการจัดทำแบบทดสอบวิชา ที่สอน
21.	มีการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรมัธยม ศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา
22.	โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมอย่าง สม่ำเสมอ

ลำดับ ที่	การดำเนินงาน	ระดับผลของการบริหารงานวิชาการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
23.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาสฯ เข้าไปใช้ห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
24.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาสฯ มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญ
25.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาสฯ มีความรู้และทักษะในวิชาชีพจนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
26.	นักเรียนสามารถปฏิบัติในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน
27.	ครูนำผลการสังเกตการสอนในห้องเรียนมาปรับปรุงการเรียนสม่ำเสมอ
28.	ลักษณะการเยี่ยมชมชั้นเรียนของครูและผู้บริหารดำเนินไปอย่างมีระบบ
29.	มีการประชุมครูในโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานทางวิชาการสม่ำเสมอ
30.	มีการสาธิตการสอน โดยครูในโรงเรียนหรือผู้อำนวยการสอนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ครู
31.	ครูได้รับความรู้คำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้บริหารเพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน
32.	ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน
33.	ครูดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

ลำดับ ที่	การดำเนินงาน	ระดับผลของการบริหารงานวิชาการ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
34.	ครูสามารถวัดและประเมินผลได้ถูกต้องตามระเบียบการวัดผล ครู
35.	กรอกแบบฟอร์มการวัดและประเมินผลได้ถูกต้อง
36.	มีเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่เป็นมาตรฐานครบทุกชั้น/ทุกวิชา
37.	มีการนำผลการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน
38.	ครูใช้แบบทำสอบเพื่อประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง

โปรดระบุปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการบริหารงานวิชาการ ระดับมัธยมศึกษา
ในโรงเรียนของท่านตามความเป็นจริง

1. ปัญหาเกี่ยวกับผลการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ได้แก่

1.
2.
3.

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

1.
2.
3.

2. ปัญหาเกี่ยวกับผลการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอน ได้แก่

1.
2.
3.

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

1.
2.
3.

3. ปัญหาเกี่ยวกับผลการบริหารงานวิชาการด้านนิเทศการศึกษา ได้แก่

1.
2.
3.

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

1.
2.
3.

4. ปัญหาเกี่ยวกับผลการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่

- 1.
- 2.
- 3.

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

- 1.
- 2.
- 3.

ภาคผนวก ข

ผลการทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อหาความเชื่อมั่น ทั้งรายข้อและทั้งฉบับ

ตาราง การแสดงการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายชื่อ

ข้อที่	การดำเนินงาน	ค่าอำนาจจำแนก
1.	โรงเรียนขยายโอกาส มีแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการที่ชัดเจน	.6159
2.	โรงเรียนมีเอกสารประกอบหลักสูตรมัธยมศึกษาอย่างครบถ้วนและเพียงพอ	.7461
3.	ความเพียงพอของอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจแนวปฏิบัติงานวิชาการทุกคน	.3629
4.	โรงเรียนมีแผนการเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนตาม	.6955
5.	ความต้องการ ความถนัดและความสนใจ	
6.	นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสามารถเรียนรายวิชาต่าง ๆ ได้ครบตามหลักสูตร	.6502
7.	โรงเรียนจัดทำและมีตารางสอน รวมทั้งโรงเรียนและระดับหมวดวิชา	.3574
8.	ทุกคน	
9.	โรงเรียนมีตารางสอนประจำชั้นและตารางสอนประจำตัวครบทุกชั้น/	.5841
10.	มีการจัดตารางการใช้ห้องต่าง ๆ ครบทุกห้อง	.5164
11.	โรงเรียนจัดครูเข้าสอนตามรายวิชา ได้ตามวิชาเอก วิชาโทหรือความถนัด	.5212
12.	โรงเรียนจัดครูเข้าสอนแทนได้เหมาะสม	.3405
13.	โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการสอนแทนได้อย่างเหมาะสม	.6661
14.	โรงเรียนจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการทำบันทึกการสอนจนสามารถบันทึกการสอนได้	.6587
15.	ครูทำบันทึกการสอนและนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกคน / ทุกครั้ง	.6036
16.	โรงเรียนจัดหาและจัดสื่อการเรียนการสอนเพียงพอต่อการนำไปใช้	.5580
17.	ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนทุกคน / ทุกครั้งที่สอน	.7123
18.	จัดระบบการเก็บรักษาและบำรุงสื่อการเรียนการสอนให้สามารถใช้งานได้อย่างสม่ำเสมอ	.5608
		.5747

ข้อที่	การดำเนินงาน	ค่าอำนาจจำแนก
18.	โรงเรียนมีการจัดทำแผนการเรียนการสอนอย่างมีระบบ	.7499
19.	โรงเรียนมีการให้บริการใช้สื่อการสอนอย่างมีระบบ	.7106
20.	ครูผู้สอนมีการจัดทำแบบทดสอบวิชาที่สอน	.3783
21.	มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมัธยมศึกษาใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	.2994
22.	โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอ	.5482
23.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาส ฯ เข้าไปใช้ห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	.5733
24.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาสฯ มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญ	.3613
25.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาสฯ มีความรู้และทักษะในวิชาชีพจนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	.3971
26.	นักเรียนสามารถปฏิบัติในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน	.6034
27.	ครูนำผลการสังเกตการสอนในห้องเรียนมาปรับปรุงการเรียนสม่ำเสมอ	.6476
28.	ลักษณะการเยี่ยมชมชั้นเรียนของครูและผู้บริหารดำเนินไปอย่างมีระบบ	.7309
29.	มีการประชุมครูใน โรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานทางวิชาการสม่ำเสมอ	.6598
30.	มีการสาธิตการสอน โดยครูใน โรงเรียนหรือผู้ชำนาญการสอนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ครู	.5177
31.	ครูได้รับความรู้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะจากผู้บริหารเพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน	.7689
32.	ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน	.6530
33.	ครูดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีคุณภาพ	.5034
34.	ครูสามารถวัดและประเมินผลได้ถูกต้องตามระเบียบการวัดผล	.5747
35.	ครูกรอกแบบฟอร์มการวัดและประเมินผลได้ถูกต้อง	.4667
36.	มีเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่เป็นมาตรฐานครบทุกชั้น/ทุกวิชา	.4952
37.	มีการนำผลการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน	.5779

ข้อที่	การดำเนินงาน	ค่าอำนาจจำแนก
38.	ครูใช้แบบทดสอบ เพื่อประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างสม่ำเสมอ	.4845

ความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ .9484

ภาคผนวก ก

**ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดอุบลราชธานี**

ตาราง แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลการบริหารงานวิชาการ
ระดับมัธยมศึกษา ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดอุบลราชธานี โดยส่วนรวมแยกเป็นรายชื่อ

ข้อ ที่	การดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับผลการ บริหารงานวิชา การ	ลำดับ ที่
1.	โรงเรียนขยายโอกาสมีแผนงานโครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการที่ชัดเจน	3.72	.88	มาก	7
2.	โรงเรียนมีเอกสารประกอบหลักสูตรมัธยม ศึกษาอย่างครบถ้วนและเพียงพอ	3.24	.93	ปานกลาง	27
3.	ความเพียงพอของอาคารสถานที่ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	2.44	1.02	น้อย	37
4.	ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจแนว ปฏิบัติงานวิชาการทุกคน	3.66	.88	มาก	9
5.	โรงเรียนมีแผนการเรียน ที่เปิดโอกาสให้นัก เรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการ ความ ถนัดและความสนใจ	3.14	1.00	ปานกลาง	31
6.	นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการ ศึกษาสามารถเรียนรายวิชาต่าง ๆ ได้ครบ ตามหลักสูตร	3.94	.81	มาก	4
7.	โรงเรียนจัดทำและมีตารางสอนรวมทั้งโรง เรียนและระดับหมวดวิชา	4.13	.78	มาก	2
8.	โรงเรียนมีตารางสอนประจำชั้นและตาราง สอนประจำตัวครูครบทุกชั้น/ทุกคน	4.40	.79	มาก	1
9.	มีการจัดตารางการใช้ห้องต่าง ๆ ครบทุก ห้อง	3.37	1.11	ปานกลาง	18
10.	โรงเรียนจัดครูเข้าสอนตามรายวิชาได้ตาม วิชาเอก วิชาโท หรือความถนัด	3.26	1.04	ปานกลาง	26
11.	โรงเรียนจัดครูเข้าสอนแทนได้เหมาะสม	3.22	.61	ปานกลาง	28

ข้อ ที่	การดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับผลการ บริหารงานวิชา การ	ลำดับ ที่
12.	โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการสอนแทนได้ อย่างเหมาะสม	3.19	.78	ปานกลาง	32
13.	โรงเรียนจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการบันทึก การสอน จนสามารถบันทึกการสอนได้	3.35	.82	ปานกลาง	19
14.	ครูทำบันทึกการสอน และนำไปใช้ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทุกคน/ ทุกครั้ง	3.28	.82	ปานกลาง	25
15.	โรงเรียนจัดหาและจัดทำสื่อการเรียนการ สอนเพียงพอต่อการนำไปใช้	3.14	.76	ปานกลาง	31
16.	ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนทุกคน/ ทุกครั้งที่สอน	3.11	.77	ปานกลาง	33
17.	จัดระบบการเก็บรักษา และบำรุงสื่อการ เรียนการสอนให้สามารถใช้งานได้อย่าง สม่ำเสมอ	3.21	.79	ปานกลาง	29
18.	โรงเรียนมีการจัดทำแผนการเรียนการสอน อย่างมีระบบ	3.45	.77	ปานกลาง	16
19.	โรงเรียนมีการให้บริหารใช้สื่อการเรียนการ สอนอย่างมีระบบ	3.20	.82	ปานกลาง	30
20.	ครูผู้สอนมีการจัดทำแบบทดสอบวิชาที่ สอน	3.75	.81	มาก	6
21.	มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมัธยม- ศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการ ศึกษา	3.29	.82	ปานกลาง	23
22.	โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอ	3.01	.79	ปานกลาง	35
23.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาส ฯ เข้าไป ใช้ห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3.09	.96	ปานกลาง	34
24.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาส ฯ มีความ รู้และทักษะในวิชาสามัญ	3.29	.79	ปานกลาง	23

ข้อ ที่	การดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับผลการ บริหารงานวิชา การ	ลำดับ ที่
25.	นักเรียนในโครงการขยายโอกาส ๑ มีความ รู้ทักษะในวิชาชีพจนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	3.30	.78	ปานกลาง	22
26.	นักเรียนสามารถปฏิบัติในการรักษาและ เสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและ ชุมชน	3.69	.72	มาก	8
27.	ครูนำผลการสังเกตการสอนในชั้นเรียนมา ปรับปรุงการเรียนสม่ำเสมอ	3.56	.73	มาก	13
28.	ลักษณะการเยี่ยมชั้นเรียนของครูและผู้ บริหารดำเนินไปอย่างมีระบบ	3.38	.80	ปานกลาง	17
29.	มีการประชุมครูในโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในการทำงานทางวิชาการ สม่ำเสมอ	3.48	.87	ปานกลาง	14
30.	มีการสาธิตการสอนโดยครูในโรงเรียนหรือ ผู้อำนวยการสอน เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ครู ครูได้รับความรู้ คำแนะนำและข้อเสนอ	2.67	.92	ปานกลาง	36
31.	แนะ จากผู้บริหารเพื่อนำไปปรับปรุงกิจ กรรมการเรียนการสอน				
	ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน	3.34	.87	ปานกลาง	20
32.	ครูดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้	3.47	.90	ปานกลาง	15
33.	อย่างมีคุณภาพ				
	ครูสามารถวัดผลและประเมินผลได้ถูกต้อง	3.61	.69	มาก	12
34.	ตามระเบียบการวัดผล				
	ครูกรอกแบบฟอร์มการวัดและประเมินผล ได้ถูกต้อง	3.88	.71	มาก	5
35.	มีเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่เป็น	4.03	.71	มาก	3
36.	มาตรฐานครบทุกชั้น / ทุกวิชา	3.63	.84	มาก	11

ข้อ ที่	การดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับผลการ บริหารงานวิชา การ	ลำดับ ที่
37.	มีการนำผลการวัดและประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน	3.65	.78	มาก	10
38.	ครูให้แบบทดสอบเพื่อประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.33	.74	มาก	21

ภาคผนวก ง

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแบบสอบถาม

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบแบบสอบถาม

1. ดร.นิราศ จัทรวิจิตร หัวหน้าหน่วยวิจัยและประเมินผล
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
2. ดร.วิสุทธิ ราตรี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านม่วงเต่า
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขมราฐ
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
3. ดร.วรรณภา โพธิ์น้อย หัวหน้างานวิเทศสัมพันธ์ ฝ่ายพัฒนา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
4. ดร.ประมวล อุ่นใจ ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี
5. ดร.สมาน อัสวภูมิศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 10
จังหวัดอุบลราชธานี

ภาคผนวก จ

รายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหา
และข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด

ตาราง การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะจากคำถามแบบปลายเปิด ตามความคิดเห็น
 ของผู้บริหารโรงเรียนและครูสายปฏิบัติการสอน ต่อผลการบริหารงานวิชาการ
 ระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้ง 4 งาน

ลำดับที่ ของปัญหา	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ความถี่	%
งานหลักสูตรและการนำไปใช้			
ปัญหา			
1.	ผู้บริหารโรงเรียนขาดความเข้าใจในงานด้านหลักสูตร และการนำไปใช้	112	44.62
2.	เอกสารหลักสูตร คู่มือครูไม่เพียงพอ	95	37.84
3.	จำนวนครูสอนไม่เพียงพอ และครูสอนไม่ตรงวิชาเอก	80	31.87
4.	ไม่มีจุดประสงค์และเกณฑ์การให้คะแนนของกลุ่มโรงเรียน	70	27.89
5.	นักเรียนมีหนังสือเรียนไม่เพียงพอหรือไม่ครบทุกวิชา	70	27.89
6.	ไม่สามารถเปิดสอนวิชาเลือกเสรีและวิชาชีพ	70	27.89
7.	ขาดการนิเทศทั้งระดับโรงเรียน ระดับกลุ่ม ระดับ สปอ. และระดับ สปจ.	68	27.09
8.	ไม่มีแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมที่เพียงพอ	68	27.09
ข้อเสนอแนะ			
1.	จัดอบรม ศึกษาดูงาน ให้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูสายปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร	85	33.86
2.	จัดหนังสือหลักสูตร คู่มือครูให้ครู ให้ครบทุกวิชา	80	31.87
3.	จัดสรรอัตรากำลังให้เพียงพอและวิชาเอกให้ครบ	80	31.87
4.	จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและให้ทันต่อการจัดซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ ก่อนเปิดภาคเรียน	75	29.88
5.	จัดสรรหนังสือเรียนให้แก่ นักเรียนให้ครบทุกวิชาและทุกคน	70	27.89
6.	จัดสรรหนังสือในห้องสมุดสำหรับค้นคว้าเพิ่มเติมให้เพียงพอ	70	27.89
7.	จัดระบบการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้กำหนดจุดประสงค์และระดับคะแนนให้ชัดเจนขึ้น	68	27.09

ลำดับที่ ของปัญหา	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ความถี่	%
งานการเรียนการสอน			
ปัญหา			
1.	ไม่มีหนังสือคู่มือ, แบบเรียน, วัสดุ, อุปกรณ์, ครุภัณฑ์	85	33.86
2.	อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ	85	33.86
3.	ขาดครูผู้ชำนาญเฉพาะวิชาเอก	80	31.87
4.	บุคลากรสอนไม่ตรงความสามารถของตนเอง	70	27.88
5.	ครูสอนมากเกินไป	68	27.09
6.	ครูขาดการใช้สื่อการเรียนการสอน	68	27.09
ข้อเสนอแนะ			
1.	จัดหาหนังสือคู่มือ, วัสดุ, อุปกรณ์, ครุภัณฑ์ ให้เพียงพอ	80	31.87
2.	บรรจุครูให้ตรงตามวิชาเอกที่โรงเรียนต้องการ	75	29.87
3.	จัดครูเพิ่มให้เพียงพอ	70	27.88
4.	จัดครูเข้าสอนตามวิชาเอก	69	27.49
5.	จัดอบรมครูที่มีความรู้ความสามารถใกล้เคียงกันสอนแทน	69	27.49
6.	หมุนเวียนบุคลากรจากระดับประถมศึกษา	65	25.90
7.	จัดอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ	65	25.90
8.	เกลี่ยอัตรากำลังให้เพียงพอ	65	25.90
งานนิเทศการศึกษา			
ปัญหา			
1.	ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	75	29.87
2.	ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศด้วย	70	27.88
3.	ศึกษานิเทศก์ไม่นิเทศติดตามผล	70	27.88
4.	ผู้บริหารขาดความรู้เกี่ยวกับมัธยมศึกษา	68	27.09
5.	ครูไม่ให้ความร่วมมือ	67	26.69
6.	ครูไม่สามารถนิเทศกันเองได้	67	26.69
7.	ขาดการประสานงานและให้ความร่วมมือ จากโรงเรียน พี่เลี้ยง	65	25.90
8.	ไม่มีการจัดระบบการนิเทศการศึกษา	65	25.90

ลำดับที่ ของปัญหา	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ความถี่	%
ข้อเสนอแนะ			
1.	จัดให้มีการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	75	29.87
2.	จัดอบรมผู้บริหารและครูสายปฏิบัติการสอนอย่างต่อเนื่อง ทุกปีการศึกษา	70	27.88
3.	ผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปควรถือเป็นภารกิจ	70	27.88
4.	ผู้บริหารควรให้ความสนใจในงานนิเทศการศึกษาให้มาก	70	27.88
5.	ควรมีการติดตามการนำผลการนิเทศไปใช้ งานวัดผลและประเมินผล	67	26.69
ปัญหา			
1.	ขาดเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน	75	29.87
2.	บุคลากรยังขาดความชัดเจนในเรื่องการวัดผลและประเมินผล	75	29.87
3.	ขาดบุคลากรที่มีวุฒิทางการวัดผล	70	27.88
4.	ขาดบุคลากรในการจัดพิมพ์	59	23.51
ข้อเสนอแนะ			
1.	ศึกษาระเบียบเกี่ยวกับการวัดผล และหน่วยเหนือ ควรจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง	75	29.87
2.	กลุ่มโรงเรียนควรมีการประสานงาน เพื่อจัดทำ แบบทดสอบให้เป็นแนวเดียวกันทั้งกลุ่ม	70	27.88
3.	จัดตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ข้อสอบระดับกลุ่ม เพื่อปรับปรุงให้เป็นข้อสอบมาตรฐาน	70	27.88
4.	จัดสรรงบประมาณในการจัดทำข้อสอบ	68	27.09

ภาคผนวก ฉ

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนขนาดกลาง
(นักเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2537 300 คน ลงมา)

ที่	ชื่อโรงเรียน	สังกัด สปอ. / สปก.
1.	บ้านหนองนกกทา	เขมราษฎร์
2.	บ้านบึงชวย	เขมราษฎร์
3.	บ้านนาเวง	เขมราษฎร์
4.	บ้านนาสูง	เขมราษฎร์
5.	บ้านหนองกินเพล	วารินชำราบ
6.	บ้านโนนทรายน้อย	วารินชำราบ
7.	บ้านโนนโพนน	วารินชำราบ
8.	บ้านวังยาง	วารินชำราบ
9.	บ้านสระสมิง	วารินชำราบ
10.	บ้านกอก	เมืองใน
11.	บ้านกลางใหญ่	เมืองใน
12.	บ้านทุ่งใหญ่	เมืองใน
13.	บ้านสร้างถ่อ	เมืองใน
14.	บ้านหนองเหล่า	เมืองใน
15.	บ้านคอนสาย	ตระการพืชผล
16.	บ้านกุศกร	ตระการพืชผล
17.	บ้านนาพัน	ตระการพืชผล
18.	บ้านโนนค้อ	เดชอุดม
19.	บ้านโนนขาม	เดชอุดม
20.	บ้านโคกเทียม	นาจะหลวย
21.	บ้านกอแลน	บุญชริก
22.	บ้านหนองแสง	บุญชริก
23.	บ้านนาคู่	นาเยีย
24.	บ้านจันลา	น้ำยืน
25.	บ้านโนนสว่าง	น้ำยืน
26.	บ้านหนองดุม	น้ำยืน

รายชื่อโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนขนาดใหญ่
(นักเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2537 301 คนขึ้นไป)

ที่	ชื่อโรงเรียน	สังกัด สปอ. / สปก.
1.	ชุมชนบ้านปลาขาว	น้ำยืน
2.	บ้านยางใหญ่	น้ำยืน
3.	บ้านจี้เหล็ก	น้ำยืน
4.	บ้านปะอาว	เมืองอุบล
5.	บ้านขามใหญ่	เมืองอุบล
6.	บ้านสร้างมิ่ง	ม่วงสามสิบ
7.	บ้านหนองยาง	ม่วงสามสิบ
8.	บ้านนาเรือง	นาเยีย
9.	บ้านหนองสะโน	บุญชริก
10.	บ้านโนนสว่าง	บุญชริก
11.	บ้านแก่งสมบุรณ์	บุญชริก
12.	สมสะอาดสวนฝ้าย	เดชอุดม
13.	บ้านเม็กใหญ่	เดชอุดม
14.	บ้านคำครั่ง	เดชอุดม
15.	บ้านหนองยาว	เดชอุดม
16.	บ้านธาตุน้อย	เขื่องใน
17.	บ้านท่าไห	เขื่องใน
18.	บ้านกุดกระเสียน	เขื่องใน
19.	บ้านท่าช้าง	วารินชำราบ
20.	บ้านโนนบอน	วารินชำราบ
21.	บ้านคำขวาง	วารินชำราบ
22.	บ้านห้วยยาง	เขมราฐ
23.	บ้านม่วงเต่า	เขมราฐ
24.	ชุมชนบ้านเจียด	เขมราฐ
25.	บ้านหนองผือ	เขมราฐ

ไฟล์ ประวัติผู้วิจัย ไม่สามารถเปิดอ่านได้